

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab Anno 395. Usque Ad Annum 428

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1759

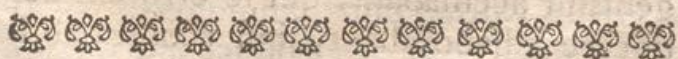
VD18 90117794

Liber XXI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66042](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66042)

HISTORIA ECCLESIASTICA. LIBER XXI.

S. ANASTASIUS, PAPA.

ARCADIUS IN ORIENTE, HONORIUS IN
OCCIDENTE, IMPERATORES.

§. I.

Theophilus damnat Origenem.

Nemo prius, aut majori calore damna- Sæculum V.
A. C. 401.
tionem Origenis urgebat, ac Theo-
philus Episcopus Alexandrinus.

Non statim quidem id consilii cepit, Prosp. Chro.
Pith. an. 7.
Arcad. p. 57.
Sever. Dial.
1. Ep. ad
Epiph. ap.
Hier. 67. 63.
Hier. ep. 68;
quamvis, ut faceret, eum S. Epiphanius,
& S. Hieronymus monerent; is litteras
ad ipsum dedit, significans, multis viris
sanctis patientiam ejus erga hæreticos
minime probari; frustra ipsum sperare,

M 5

per-

Sæculum V. A. C. 401. pervicaces animos mansuetudine, & patientia capiendos. Tandem, occasione oblata, Origenistas persequi statuit. Inter Monachos Ægypti non nullos reperire erat simplices, & rudes, qui, Sacrorum Scripturarum cortici inhærentes, ubi imaginabantur, Deo figuram esse humanam; hinc Græce Antropomorphitæ a quibusdam vocabantur; cum prudentiores sæpe vellent stupidos ab errore revocare, contentiones excitabantur, & quia Origenes, aliunde suspectus, ab incondita Scripturæ explicatione longissime distabat, eos Antropomorphytæ Origenismi accusabant, qui se errorem docere adlaborabant, ipsi econtra ab istis Blasphemix, & Idololatriæ arguebantur.

Theophilus Episcopus sanam Doctrinam tuebatur, publice docens, Deum esse incorporeum. Imo suam mentem clarius in Epistola Paschali explicavit, in qua errorem oppositum prolixè refutavit. Postquam hæc Epistola pro more ad Monasteria delata est, mirum! quanta iracundia ferme omnes Ægypti Monachi exarserint; ajebant, Theophilum Episcopum in perniciosam Hæresin delapsum; jamque plerique ex Senioribus eorum ab ejus Communionem recedere statuerant, quod, ut ipsi dictitabant, Sacram Scripturam impugnaret, affirmant

Cass. Coll. I.
c. 2.

do, Deum figura humana non esse, cum ^{Sæculum V.} tamen Scriptura expressissime testaretur, ^{A. C 401.} Adamum ad imaginem ejus fuisse creatum. Monachi Scetenfes, qui omnium perfectissimi in tota Ægypto habebantur, hanc Epistolam rejecere; inter Presbyteros, eorum Præsides, unus inventus est Abbas Paphnutius, qui hanc reciperet; aliarum trium Ecclesiarum Presbyteri eam in suis conventibus ne quidem legi passi sunt. (*)

Inter hos Antropomorphitas, Senex ^{c. 3.} quidam erat, nomine Serapion, cujus vita austera, bonumque, quod cæteris præbebat exemplum, haud parum Auctoritatis tribuebat Hæresi; sæpe Paphnutius hortando virum ab errore revocare conabatur, sed operam perdebat, quippe Serapion, quidquid contra opinionem ipsius afferretur, novum esse, & antiquæ traditioni contrarium non dubitabat. Contigit, ut Diaconus doctissimus, cui nomen Photinus, ex Cappadocia illuc veniret. Paphnutius, ingenti gaudio exceptum, & in Conventum Fratrum deductum, coram interrogat, quomodo totius Orientis Ecclesiæ illum textum expli-

(*) Hier haben wir ein Beispiel, wie mislich es stehe, wenn sich die Mönche um das Studiren gar nicht bekümmern sollen, wie solches ein eifriger Reformator in Frankreich behaupten will.

Sæculum V. explicarent : *Faciamus hominem ad im-*
A. C. 401. *ginem, & similitudinem nostram!* Pho-
 tinus respondit, id ab omnibus Episcopis
 non juxta litteræ humilitatem, sed spiri-
 tualiter intelligi; deinde longo sermone,
 & multis Scripturæ locis doctissime pro-
 bavit, Deum esse immensum, invisibi-
 lem, & incorporeum. Rei veritatem
 Serapioni persuasit. Paphnutius, alique
 præsentibus, admodum latabantur, quod
 Deus Sanctum hunc Senem ab errore, in
 quem non pravitate, sed simplicitate la-
 psus erat, liberasset; omnes surgunt, ut
 simul orarent, atque Serapion in faciem
 prostratus, cum fletu clamabat: *Heu!*
Deum meum mihi abstulerunt, jam nescio,
quis ille sit, quem adoro! Volebat dice-
 re, illud corporis Phantasma disparuisse,
 quod sibi ipsi, ut in oratione Deum sibi
 repræsentaret, finxerat. Cassianus, &
 Germanus huic conversioni præsentibus
 adfuere; ex quo facto materiam secun-
 di colloquii Abbas Isaac desumpsit circa
 orationem, ostendens, hos errores de-
 pravatæ per Idololatriam imaginationis
 Reliquias esse.

At majoris longe molis fuit, Mona-
 chorum multitudini errorem eximere.
 Relictis Monasteriis turmatim Alexan-
 driam concurrunt, murmurantes contra
 Theophilum; impium proclamabant,
 volebantque interficere. In his angus-
 tiis

Supl. XX.
S. 7.

Coll. X. c. 5.

stis Theophilus, industria utendum ratus, se se furentibus obvium intulit, dicens: *Dum vos aspicio, videor mihi videre vultum Dei!* His verbis mitigati, dicebant: *Si vera loqueris, & credis, Deo vultum esse, nostro similem, libros Origenis anathematiza! ni facias, de impio, & Dei inimico ultionem sumemus! faciam vero,* inquit Theophilus: *nam ego quoque libros Origenis odi, & diu est, quod eum damnare apud me statui.* His Monachos dimisit; Concilium deinde convocavit, in quo decretum, ut, quicunque opera Origenis defenderet, Ecclesia ejiceretur. Hac de re Epistolam Synodalem ad omnes Episcopos perscripsit.

Sæculum V.
A. C. 401.

Prosp. in
Chron. Pith.
Seve. Dial. I.

§. II.

Epistolæ Paschales Theophili.

In Epistolis quoque Paschalibus, quas singulis annis ad omnes Ecclesias mittere solebat, Origenis Adversarium se probabat. Quippe, a Concilii Nicæni tempore, Episcopo Alexandrino incumberebat, omnibus aliis diem Paschatis indicare. Ejusmodi Epistolæ statim post Epiphaniam mittebantur, ut omnes mature diem rescirent, & initium quadragesimæ, alia quoque festa mobilia, diem Paschatis consequentia. Harum Epistolarum bajuli in omnibus civitatibus optime habebant.

Synes. ep. 9.
S. Leo. ep. 49
al. 64. ad
Marian.
Cass. Coll. X.
c. 2.
Synes. ep. 13.

Sæculum V. habebantur, omnia necessaria, & equi
A. C. 401. ad prosequendum iter suppeditabantur

Tres nobis hujusmodi Epistolæ Paschales
Bibl. PP. supersunt ad annos 401. 402. & 403.
Paris. to. 3. sed tantum in sermonem Latinum
p. 123. S. Hieronymo translata. In Editio-
nibus priores duæ ordine mutato po-
sitæ sunt.

Quæ vere prima est, plures Origenis
errores oppugnat; & primo quidem re-
futatur opinio, Regnum Jesu Christi fi-
nem habiturum; nullibi invenimus qui-
dem, id ab Origene expresse affirmari,
id tamen ex ejusdem positis principiis
sequitur; si enim corpora omnia in finem
destrui oportet, quod ex ea solum causa
creata sint, ut in iis Spiritus puniantur,
dicendum erit, Jesum Christum aliquan-
do sine Corpore futurum, itaque non
amplius hominem, nec hominum Regem
saltem secundum suam Humanitatem.
Error secundus erat, Dæmones aliquan-
do esse salvandos; istud dicebat Orige-
nes, quod crederet, per liberum suum
arbitrium post longissima supplicia tan-
dem mundandos, & sic Jesum Christum
omnium Creaturarum rationabilium Sal-
vatorem fore. Tertius error erat, cor-
pora resuscitanda quidem, sed non sim-
pliciter incorruptibilia, nempe tandem
aliquando in suum nihilum redigenda.
Hoc Origenes dicebat, tanquam ex ipsius
prin-

principio consecranteum; cum enim cor-
pora ideo solum existerent, ut Spiritus
torquerentur, sequebatur, inutilia fore,
postquam Spiritus culpam expiassent.
Quartus error in eo consistebat, Filium
Dei non esse invocandum, quod suo lo-
co explicavi. In hos omnes Origenis
errores Theophilus vehementissime in-
vehitur, & S. Scripturæ textibus refellit.
In fine Epistolæ subjungit: *Initium Qua-*
dragesimæ habebimus die octava mensis
Ægyptii PHAMENOTH, Hebdoma-
dam sanctam decima tertia PHARMOU-
THI, Sabbatum sanctum decima octava,
& diem Paschatis decima nona ejusdem
mensis; nempe illo anno initium qua-
dragesimæ incidebat in diem Lunæ, quar-
tam Martii, Hebdomada major in diem
Lunæ, octavam Aprilis, & dies Paschatis
in Dominicam, decimam quartam ejus-
dem mensis, ex quibus certe colligitur,
fuisse annum 401. Græci hodieque
Quadragesimam suam die Lunæ primæ
septimanæ inchoant.

Secunda Theophili Epistola Paschalis,
quam male primo loco ponunt, initio
errores Apollinaris refutat, & deinde O-
rigenis; furiosius, quam in prima, Ori-
geni indignatur, quod merito suspicio-
nem movet, Theophilum quædam dicta
Origenis summo rigore accepisse, quæ
benignius explicare oportuisset. Hæc
Episto-

Sæculum V.
A. C. 401.

II. princ. c. 3.

Epistolæ
Theophili.

v. Huet. Ori.

II. q. 2. n. 28.

q. 3. n. 8.

Sæculum V. Epistola initium Quadragesimæ indica-
 A. C. 401. die trigesima mensis Mechir, id est, die

Lunæ vigesima quarta Febr. hebdomadam maiorem quinta Pharmouthi, id est, die Lunæ, trigesima prima Martii, diem Paschatis undecima Pharmouthi, id est, Dominica, die sexta Aprilis. Hæ sunt certæ anni 402. Notæ. Ad calcem Epistolæ subjungitur: *Notum vobis sit! Ioco Sanctorum Episcoporum, qui in Domino dormierunt, ordinatos fuisse Lemnada pro Herone Nascam, Erythri pro Sabatio Paulum, Omboæ pro Silvano Verizium. Ergo date ad eos litteras pacis eorumque vicissim pro consuetudine Ecclesiæ accipite!* In Epistola tertia Paschali abstinencia a vino sicut a carnibus in Quadragesima præscripta notatur. Theophilus in ista quoque Origeni irasci non desinit, & initium Quadragesimæ indicat ad undecimam Phamenoth, Hebdomadam Sanctam ad decimam sextam Pharmouthi, Diem Paschatis ad vigesimam secundam; nempe ad 7mam Martii, undecimam, & 17. Aprilis. Itaque anno 404. Novos quoque Episcopos memorat, quibus scribendum, eorumque Epistolæ recipiendæ. S. Hieronymus has Epistolas, sicut mittebantur, transtulit, atque in Græcum, Latinumque sermonem versas, Romam ad suos *Hier. ep. 78.* amicos misit. Superest nobis Epistola ad

ad Pammachium, & Marcellum, quam ^{Sæculum V.}
epistolæ secundæ Paschali junxit; in ea ^{A. C. 401.}
epistolæ primæ mentionem facit, & Theo-
phili zelum summis laudibus effert.

§. III.

Theophilus magnos fratres expellit.

At Theophilus, privatis quoque odiis ^{Sup. l. XVI.}
incensus, ultra verba in Origenistas ^{§. 36. Pallad.}
furere cœpit. Isidorus Presbyter, a ^{S. vit. Chrys. p.}
Athanasio ordinatus, & tunc octoginta ^{50.}
annos natus, Nosocomio Alexandrino
præerat; huic quædam vidua nobilis
mille aureos attulit, voluitque, ut per
sacram mensam juraret, se pro pauperri-
mis illius Civitatis fæminis vestes co-
empturum, ita ut res hæc Theophilum
lateret, ne is datas pecunias emendis
marmoribus impenderet; quippe nimio
extruendorum ædificiorum studio arde-
bat, jamque aliqua, Ecclesiæ inutilia, per-
fecerat. Isidorus acceptas pecunias in
pauperum fæminarum, viduarumque,
subsidium expendit. Sed res hæc ad
Theophili aures pervenit, nam explorato-
res occultos habebat, qui omnia ad ipsum
deferrent. Is vocatum Isidorum inter-
rogat, an ita sit; qui rem, ut erat, fassus
est; & tunc quidem Theophilus conce-
ptam iram pressit. Non nullæ etiam aliæ
odii in Isidorum causæ narrantur. Post
duos ex eo menses Theophilus, congre-
Hist. Eccles. Tom. V. N gatis

Saeculum V. gatis Presbyteris, schedam e sinu profert,
A. C. 401. & conversus ad Isidorum, ait: ante an-

Soz. VIII. nos octodecim hunc libellum, contra te
6. 12. scriptum, accepi; hujus, aliis distractis

negotiis, oblitus fueram his diebus, cum
 alia quaererem, ad manus venit; ad ac-
 cusationem, quam continet, responde! at
 vero crimen nefandum objiciebatur. Re-
 spondit Isidorus: *Et si verum esset, te ali-*
quando hunc accepisse libellum, & tua ru-
rus excidisse memoria, num ille, qui tradi-
derat, non poterat repetere? dixit Theophi-
 lus: *navis eum abvexerat.* Isidorus: *ne*
nunquam rediit, saltem post duos, aut tres
annos? si in civitate est, jube, ut se sistat.
 cum ista Isidori libertate Theophilus pro-
 meretur, rem in aliam diem distulit. In-
 terim autem juvenem subornavit, qui
 Isidorum accusaret, eique, ut ferebatur,
 aureos quindecim numeravit. Juvenis
 pecuniam ad Matrem defert, quæ timens,
 ne se Isidorus coram Prætoris conveniret,
 ad eum se contulit, pecuniam ostendit,
 dicens, hanc sibi a Theophili sorore obla-
 tam. Isidorus, Deum orans, domi suæ
 acquievit. Juvenis leges, iramque Theo-
 phili pertimescens in Ecclesiam confugit.
 Theophilus, suppressa causa, Isidorum
 damnavit, nisi quod diceret, delictum
 infame, honeste nominari non posse. Isi-
 dorus timens, ne qui famam ultima pro-
 tervia abstulisset, etiam vitæ suæ insidia-
 retur,

retur, in montem Nitriensem effugit, ubi ^{Sæculum V.} annos juveniles peregerat, & in cellula ^{A. C. 401.} abditus, totum se orationi dedit.

Tum vero Theophilus ad Episcopos illis locis vicinos litteras dedit, jubens, nulla addita præcepti causa, ut Monachos, qui aliis præessent, ex monte, & interiore deserto ejicerent. Illi Alexandriam venerunt, rogaruntque Theophilum, ut aperiret, cur se damnatos vellet; illico mutatus Episcopi vultus, atque Monachos ardentibus oculis oblique intuitus, Senem Ammonium invadit, Pallio Episcopali collum obtupescens stringat, colaphos impingit, ut e naribus sanguis proflueret, exclamatque: *Hæretice! anathematiza Origenem!* (*) erat vero Ammonius e quatuor magnis fratribus unus, inter hos Monachos celeberrimis. Ita pessime habiti, ad suas Cellas redeunt, ^{Sup. XVII.} exercitiis piis, quibus adsueverant, ^{S. 4.} vacant, bonæ conscientiae testimonio freti.

N 2

Theo-

(*) Der Protestantische Uebersetzer in seinem 4. Bande auf der 8. Seite giebet hier das Wort Pallium, mit dem deutschen Wort: Mantel; es ist aber dieses Wort hier sehr ungeschickt, denjenigen Begriff seinen Lesern beyzubringen, den das lateinische Wort Pallium erwecket, darum hätte er, wie der Herr Fleury, solches beybehalten sollen. Aus dieser Stelle ersehen wir, daß die Bischöffe zu Alexandria dieses Zeichen des Erzbischöflichen Gewalts schon dazumal getragen haben.

Sæculum V. Theophilus, convocato vicinorum Epis-
A C. 401. coporum concilio, tres ex iis præcipuos,
 inauditos, & justæ defensionis beneficio
 privatos, excommunicat, nempe Ammo-
 nium, Dioscorum, & alium tertium, cor-
 ruptam eorum de fide Doctrinam obten-
 dens; in totam vero multitudinem pro-
 nuntiare non est ausus. Tum accersitos
 ex eodem monte quinque Monachos, non
 Ægyptios, unum in modico oppido Epis-
 copum, Presbyterum alterum, & tres
 alios Diaconos ordinat; hos ergo jubet
 libellum accusationis contra tres excom-
 municatos sibi porrigere, cui, utpote ab
 ipso Theophilo composito, isti Neo-Ordina-
 ti tantum subscripsere. Accepto pu-
 blice in Ecclesia ab his quinque dicto li-
 bello, Præfectum Ægypti adit, Libellum
 suo nomine tradit, cui alterum, in tres
 Monachos accusationes continentem, ad-
 didit, petens, ut armata manu tota Ægy-
 pto pellerentur. Impetrato mandato,
 & militibus, noctu in Monasteria irruit;
 primo omnium Dioscorum ex majoribus
 fratribus unum, montis Episcopum ejici
 jussit, quem, in Episcopali throno seden-
 tem, servi Æthiopes detraxerunt. Tum
 montem diripit, juvenes, qui se seque-
 bantur, Monachorum exigua supellectile
 remunerans. Spoliatis eorum Cellis, tres
 fratres Ammonium, Eusebium, & Euthy-
 mium inquirebat, sed in puteum, storea
 conte

contectum, demissos invenire non potuit; ^{Sæculum V.}
ergo ipsorum cellas incendit, in quibus ^{A. C. 401.}
etiam Sacra Scripturæ, alii utiles libri,
puer unus, & Sacra Mysteria concrema-
ta. Rebus fortiter gestis, Theophilus
Alexandriam rediit. Tres magni fratres,
in Palæstinam profugi, Jerosolymam per-
venerunt, hos Presbyteri, atque illius
montis Diaconi, cum trecentis Mona-
chis secuti sunt; reliqui in diversa disper-
si. Eorum pars maxima, octoginta fer- ^{Soz. VIII.}
me Monachi, qui in Palæstinam fugerant, ^{c. 13.}
apud Scythopolim sedem elegerunt, quod
palmis abundet, quibus ad opus manuum
utebantur. Ubi Theophilus rescivit, eos
in Palæstina morari, ad Provinciæ illius
Episcopos scripsit in hunc modum: *bo-*
mines istos, me inconsulto, recipere non ^{Pall. Dial.}
debuiſtis, sed quia ex ignorantia fecistis,
ignosco. Cavete igitur, ne eos imposte-
rum aut in Ecclesiam, aut in quemcunque
alium locum recipiatis. Hinc Monachi,
sæpe Sedes mutare coacti, tandem Con-
stantinopolim ire statuerunt.

§. IV.

S. Chrysostomus Gainæ resistit.

In illa Civitate favor populi erga S. Jo-
annem Chrysostomum in dies cresce- ^{Socr. VI. c.}
bat, quem eloquentia, & magni animi ^{6. Sozom.}
dotes capiebant; econtra Magnates, ^{VIII. c. 4.}
Clericorumque pars eo majori odio in ^{Theod. V. c.}

N 3

eum ^{32.}

Sæculum V. eum concitabantur. Post Rufini, & Eutropii lapsum, Gainæ, Gothorum Ducis summa in Imperio Orientis fuit potentia; hinc Imperatori Arcadio liberum non erat, Prætoriam eidem potestatem in universas copias, seu pedites essent, seu equites, denegare. Secta, ut plerique Gothorum, erat Arianus. Illa, qui pollebat, auctoritate usus, efficere conatus est, ut Arianis in urbe Constantinopoli Ecclesia concederetur; ad Imperatorem ergo dixit; nec ex æquo, nec honeste fieri, quod Ariani extra civitatem orare cogerentur. Respondit Imperator, rem sibi curæ fore, & quod visum fuisset, jussurum. S. Joannem Chrysostomum deinde accersit, exponit, quid Gainas petierit, quanta sit viri potentia, memorat, eumque ab imperio, quod affectabat, haud procul abesse; ex his conficit, ne irritetur homo, quæ postulasset, concedenda.

S. Chrysostomus respondit: *ne, id facere, promittas, Auguste! nec jubeas, ne Sancta canibus projicere; nunquam certe ego committam, ut Fideles, Verbi Divinitatem confitentes, templis Dei ejiciam, illisque tradam, qui blasphemant. Ceterum ne hominem Barbarum timeas! fac ut convenire liceat, faciam ego, ut silent. Imperator, conditione cum gaudio accepta, utrumque altera die coram se adesse*

esse jubet. Gainas petitionem iterat, & Imperatori promissum in mentem revocat. S. Chrysostomus, cui omnes Episcopi, tunc Constantinopoli praesentes, adstabant, dixit; Imperatori non licere quidquam adversus Legem Dei moliri. Gainas: *enimvero & me locum habere oportet, sicut & ceteros, in quo Deumorem!* Joannes: *omnes urbis Ecclesiae latissime tibi patent, nemo ingredi prohibet, & orare.* Gainas: *alterius Communione Ecclesiastica ego sum, peto Ecclesiam pro iis, qui meae Communione sunt, & profecto post tanta, quae pro Romani Imperii salute gessi, id me petere, nimium esse non existimo.* Joannes: *mercedem supra merita tua tulisti! supremus militiae Praefectus es, veste Consulari ornaris; meminisse te oportet, quis aliquando fueris, & qualis hodie sis; cogita qua veste contactus Danubium trajeceris, quanta olim paupertas tua, & quantae hodie Divitiae?* Quippe Gainas, principio miles gregarius, ad tantum potentiae fastigium ascenderat. S. Episcopus eidem deinde in memoriam reducit, quibus juramentis se Theodosio Imperatori obstrinxerit, fidelem se ipsi, & Filiis suis futurum, atque Imperium, ejusque leges tuiturum; tum illam legem protulit, qua conventus Haereticorum in civitatibus prohibebantur. Tandem conversus ad Imperatorem hortabatur,

Saeculum V.
A. C. 401.

Sox. ibid.

Sæculum V. batur, ut hanc legem defenderet, sub
A. C. 401. jungens, satius fore si Imperium dimit-
 teret, quam domum Dei proderet. Gai-
 na ultra instare non auso, nulla Arianis
 Constantinopoli Ecclesia concessa.

Haud multo post Gainas aperte Se-
Theod. V. ditionem movit. Thraciam depopula-
c. 33. batur, nec erat, qui contra eum milites
 educere auderet, aut saltem Legationem
 in se suscipere. Itur ad S. Chrysostomum,
 qui negotium acceptavit, iracundiam
 Barbari non metuens, cujus votis, cum
 Ecclesiam peteret, fuerat adversatus.
 Gainas sciens, illum ad se venire, longa
 via obviam processit, apprehensam Epis-
 copi manum oculis suis imposuit, libe-
 rosque suos, flectere genua jussos obtu-
 lit. Nihilominus hæc Legatio pacem
 non reduxit. Gainas in rebellione con-
 tumax, tandem a Videsio, Hunnorum
 Ductore, vincitur; avulsam a cervicibus
 caput Constantinopolim missum, & per-
Chr. Marc. tica impositum, per urbem circumfer-
an. 401. Chr. tur tertia Januarii, Vincentio, & Fravit-
Pasch. eod. ta Consulibus, anno 401.

§. V.

Accusatur Antoninus Ephesinus.

Pall. Dial. Illo bello durante, Indictione decima ter-
p. 115. tia, id est, anno 400. ante Mensẽ
Soz. VII. Sept. Episcopi Asiæ negotiorum causa
c. 26. Constantinopolim convenere. Non nulli
 quoque

quoque alii adfuere, Theotimus ex Scy-
thia, Ammon ex Thracia, Arabianus ex
Galatia, Metropolitæ omnes. Theotimus
Episcopus Tomitanus, S. Vetrantonis Suc-
cessor, natione Scythæ erat; sed inter
Monachos educatus, habitum, & longos
capillos semper retinuit, paucissimis con-
tentus, non statutis horis cibum sumebat,
sed tunc demum, quando necessitas exi-
gebat. Hunni, Danubii accolæ, ita ejus
virtutem admirabantur, ut Romanorum
Deum nuncuparent. Cum aliquando in
Regione Barbarorum iter faceret, eorum
cohortem sibi obviam habuit, qui Tomos,
Sedis suæ urbem, per eandem viam con-
tendebant; Sancti viri comites exclama-
re, ultimam advenisse diem rati; ipse ex
equo descendit, & ferventius cœpit ora-
re; Barbari nec ipso, nec fociis ejus, aut
equis conspectis transierunt. Sæpe Hun-
ni Scytharum fines incursionibus infesta-
bant; ipse cibos afferens, & varia mu-
nuscula feroces animos demulcebat; hæc
viri benevolentia Barbarorum uni inges-
sit suspicionem, divitem eum esse oport-
ere; hinc eum apprehendere cupiebat,
jamque præparatum funem ipse clypeo
suo innixus, ut, si cum inimicis loquere-
tur, adsueverat, levata manu injecturus
erat, quæ extensa in aere immobilis hæ-
sit; nec eam ante retrahere potuit, quam
S. Theotimus pro eo orasset. Talis erat *Mart. R.*
N 5 iste 20. Apr.

Sæculum V. iste S. Episcopus, cujus memoriam Eccle-
A. C. 401. sia vigesima Aprilis honorat.

Pall. p. 126. Cum dicti Episcopi cum S. Joanne
 Chrysostomo, numero viginti duo, qua-
 dam die Dominica Constantinopoli essent
v. Baudr. congregati, Eusebius Episcopus Valenti-
 nianopolitanus, seu Cilbianensis in Lydia
 in medium progressus, libellum tradidit
 adversus Antoninum, Episcopum Ephesi-
 num, Metropolitam suum, quo septem
 accusationis capita continebantur. Pri-
 mo arguebatur, quod vasa sacra liquari
 jussisset, eorumque pretium in filii sui
 utilitatem impendisset. Secundo, quod
 Antoninus, ablata e vestibulo Baptisterii marmora ad
 ornandas thermas suas adhibuisset. Ter-
 tio, quod columnas, jam diu in Ecclesia
 jacentes, in suo triclinio erexerit. Quar-
 to, quod in suo famulatu foveat dome-
 sticum, quem post commissum homici-
 dium non punivisset. Quinto, quod in suos
 usus prædia vendiderit, quæ Basilina, Im-
 peratoris Juliani Mater, Ecclesiæ legato
 donasset. Sexto, quod uxorem, antea
 dimissam, rursus accepisset, & Liberos ge-
 nuisset. Septimo, constans ei esse prin-
 cipium, & regulam, ordinationes Epis-
 coporum pro mensura reddituum vende-
Pall. p. 127. re. Addebat Eusebius: *illi, qui data pe-*
cunia ordinati fuere, præsentem sunt, &
ille etiam, qui accepit. Omnium eorum,
quæ protuli, argumenta in manibus habeo.
 S. Jo-

S. Joannes Chrysostomus ad eum di-Saeculum V
xit: *Frater mi, Eusebi! saepe contingit, A. C. 401.*
ut accusationes, quæ animo, passionibus
agitato, proferuntur, difficilis probatio-
nis sint. Sequere meum consilium, fra-
tre meum Antoninum scriptis non accu-
ses, rem hanc placide componemus. Ad
hæc verba incaluit Eusebius, & in Anto-
ninum conviciis furiose invecus, in ac-
cusatione perstitit. Tum S. Chrysosto-
mus Paulum Heracleensem, qui Antoni-
no amicitia junctus videbatur, rogavit,
ut dissidentium animos conciliaret; ipse
surgens cum Episcopis Ecclesiam intravit,
nam tempus Sacrificii instabat, atque sa-
lutato de more populo & pace data, cum
aliis Episcopis confedit. Eusebius secreto
ingressus, omni populo, & Episcopis præ-
sentibus, alterum libellum, easdem accu-
sationes continentem, tradit, atque S.
Chrysostomum terribilibus verbis adju-
rat, ut sibi jus diceret, per vitam quo-
que Imperatoris obtestatur, nempe, quo
suam servaret. S. Chrysostomus, videns,
quanta iracundia homo æstualet, & cu-
piens impedire, ne fidelis populus tur-
baretur, libellum accepit, at, post lectas
Sacras Scripturas, Pansophium Episco-
pum Pisidiæ rogavit, ut Sanctum Sacrifi-
cium offerret. Ipse cum cæteris Episco-
pis discessit, quippe animo perturbato sa-
crificare nolebat, illius verbi Evangelici
memor: *Matth. 5. 23.*

p. 128.

Saeculum V. memor: *si offers munus tuum ante alta-*
 A. C. 401. *re &c. (*)*

Causa Anto-
 nini Ephe-
 ni.

Populo dimisso, S. Chrysostomus cum
 cæteris Episcopis in Baptisterio confedit,
 &, accersito Eusebio, coram omnibus di-
 xit: *iterum tibi dico, sæpe, pravo affectu*
pall. 129. perturbati, aliqua edicimus, quæ probari
vix possunt; si accusationem, quam asserti,
clare probare vales, non eam rejiciamus,
syn autem, adhucdum absistere tibi inte-
grum sit! verumtamen si tuus libellus lectus
fuerit, & ea, quæ continet, ab omnibus
percepta, si etiam hac super accusatione
acta fuerint conscripta, jam tibi, utpote
Episcopo, resiliere non licebit. Eusebio
 persistente, prælegitur ejus libellus, & se-
 niores Episcopi ad S. Joannem Chrysosto-
 mum dixerunt: *quamvis singula capita cri-*
mina sint, ne tempus perdamus, ultimum
solum, cæteris omnibus atrocius, discuti-
mus! qui enim communicationem Spiritus
p. 130. Sancti pecuniæ pretio vendiderit, bant
dubie

(*) Hier können die Ausdrücke: *offrir le saint*
Sacrifice, und *Sacrifier*, deren sich Fleury bedie-
 net, nicht anders als von dem H. Meß=Opfer verstan-
 den werden; der Protestantische Uebersetzer hat sich
 wohl gehütet, diese Worte redlich her zu setzen auf
 der 12. Seite; er saget nur davor das Heil. An-
 halten, und sich dem Altar nähern. Bey einem
 der das Heilige Meß=Opfer ansieht, kann die
 Uebersetzung nimmer aufrichtig angesehen werden

dubie nec vasis, nec marmoribus, nec præ- Sæculum V.
diis Ecclesiæ pepercerit. His auditis, S. A. C. 401,

Joannes Chrysostomus iudicio initium dedit, dicens: *mi Frater! Antonine! quid ad hæc respondes?* ipse factum negavit. Illi deinde interrogantur, qui pecuniam dederant, quod & ipsi negarunt. Tum in quædam indicia inquisitum magna cura usque ad horam octavam, id est, secundam post meridiem, tandem de testibus quæstio erat, coram quibus pecunia data, & accepta fuisset, sed nullus eorum erat præsens. S. Chrysostomus, agnoscens hos testes audiendi necessitatem, & eosdem accersendi difficultatem, in Asiam proficisci, ibique hanc causam decidere statuit. Interim Antoninus, stimulis malæ conscientiæ actus, opem potentis viri, cuius aliqua prædia, ab ipso in Asia possessa, procurabat, impetravit, utque efficeret, ne Joanni profectionem inire liceret; cæterum promittebat, testes Constantinopolim venturos. Igitur p. 131.

S. Chrysostomo Imperatoris nomine mandatum affertur: *non expedit, ut tu, qui Pastor noster es, tot imminentibus malis nos deseras, & in Asiam abeas, audiendorum testium causa, qui facilius advocari possunt.* Imminentia mala non alia timebantur, quam Gainæ defectio. Ita S. Chrysostomo persuasum, ut maneret, & Antoninus ex hac dilatione certam sibi omina-

Seculum V. ominabatur victoriam, quod testes sive
A. C. 401. largitionibus, sive metu injecto elingues
 reddere speraret. Sed viri astutiam S. Jo-
 annis prudentia antevertit; quippe in
 Concilio statutum, ut aliqui ex Episcopis
 præsentibus in Asiam mitterentur, qui tes-
 tes interrogarent. Tribus commissum
 est hoc negotium, Syncletio, Metropolita
 Trajanopolitano, Hefychio Episcopo
 Pariensi, & Palladio Helenopolitano. In
 actis Concilii decernebatur, ut, si alteru-
 ter, vel actor, vel reus intra duos menses
 Hypepam non conveniret, causam suam
 p. 132. defensurus, esset excommunicatus. Hy-
 pepa civitas erat Asiæ, tam utrique parti,
 quam duobus Episcopis, cum Syncletio
 deputatis vicina.

Hefychius, Delegatorum alter, cum
 ei cum Antonino amicitia intercederet,
 morbum finxit. Syncletius, & Palladius
 Smirnam delati sunt, unde ad partes li-
 tigantes scripsere, ut in loco destinato
 comparerent; sed inter ipsas concordia
 redierat; nam Antoninus data pecunia
 Eusebium sibi conciliaverat, qui ei cum
 juramento promiserat, quod causam hanc
 nullatenus prosequi vellet. Nihilominus
 ex composito Hypepam convenerunt,
 dicentes, ob varia negotia testes adveni-
 re non potuisse. Ad Eusebium dicebant
 Judices: *dic! intra quot dies eos adductu-
 rus sis, & expectabimus.* Eusebius, ut
 Judi-

Sæculum V.
A. C. 401.

Judicum patientiam lassaret, quia tunc mediæ ætatis fervor intolerabilis corpora urebat, promisit, se testes intra quadraginta dies producturum, aut subituum pœnas Canonicas. Sed ecce tibi, cum eos accersere debuisset, causam destituit, & Constantinopolim fugiens, in amplissimæ urbis latebris se occultavit. Expectarunt judices quadraginta dies, & Eusebio non comparente, Litteras ad omnes Asiæ Episcopos dederunt, quibus eum excommunicatum declarabant, vel tanquam contumacem, vel tanquam Calumniatorem. Cum per integrum adhuc mensem moras traxissent, Constantinopolim reversi, in eum inciderunt, & malam fidem exprobrarunt. Ille morbum finxit, promisitque alio tempore testes prodituros.

§. VI.

S. Chrysostomus Ephesi.

Interim Antoninus e vivis abiit, & Clerici Ecclesiæ Ephesinæ, atque alii Episcopi vicini, dato ad S. Chrysostomum communi Decreto, extremis precibus poscebant, ut veniret, & illam Ecclesiam, jam a multo tempore partim ab Arianis, partim a malis Catholicis vexatam, reformaret, eorumque cupiditatem, qui Vacantem Sedem oblatis pecuniis ambiabant, coerceret. S. Chrysostomus, videns,

p. 133.

Sæculum V. dens, de re maximi momenti agi, ut sci-
 A. C. 401. licet Disciplina in tota Diœcesi Asiæ Pa-
 storum socordia, & ignorantia collapsa
 restitueretur, adduci se passus est, ut non
 obstante valetudinis infirmitate, & hye-
 mis rigore longum iter susciperet. Ec-
 clesiæ Constantinopolitanæ curam com-
 misit Severiano Episcopo Gabalensi in
 Syria, qui illuc, ut verbum Dei populo
 prædicaret, advenerat; hujus Fidem
 S. Chrysostomus habebat perspectam.
 Itineris vero socios tres Episcopos Pau-
 lum, Sirianum, & Palladium adscivit.

Socr. VI.

c. II.

Soz. VIII.

c. IO.

Pall. p. 135.

Socr. VI.

c. II.

Soz. VIII.

c. 6.

Ubi Ephesum pervenerunt, Episcopi
 Lydiæ, Asiæ, Phrygiæ, & Cariæ, septua-
 ginta numero congregati sunt, quos S.
 Joannis Chrysostomi fama, & audiendi
 viri desiderium, præsertim Phryges, at-
 traxerat. In hoc Concilio ordinatus est
 Episcopus Ephesi Heraclides in Cypro
 natus S. Chrysostomi Diaconus, qui in
 Sceti Monachus, & Monachi Evagrii Di-
 scipulus fuerat. Eusebius Valentinopo-
 litanus ultro ad Concilii Tribunal venit,
 petens, ut ad Communionem recipere-
 tur. Erant, qui refragarentur, quod di-
 cerent, esse calumniæ reum. Ipse dixit:
Jam ab annis duobus hæc causa trahitur,
testes in mora fuere, concedite, ut illos
hodie vobis sistam. Quamvis enim An-
toninus vita functus sit, tamen illi, qui i-
pso Ordinationis causa pecunias dederunt,
vivunt.

vivunt. Visum est Concilio, rem ad ex-
 xamen vocare. Leguntur Acta Judicii
 antea incepti, intrant testes, & ex illis
 sex, qui datis pecuniis ordinati fuerant.
 Ingressi, primo quidem factum nega-
 runt; sed testes affirmando persevera-
 bant, & etiam Presbyteri, quos causæ suæ
 Patronos rei habituros se sperasse vide-
 bantur. Inter testes Laici quoque, imo
 & mulieres conspiciebantur. Quantum
 pecuniæ datum fuisset, locum, tempus
 speciatim edicebant. Tandem rei, ur-
 gente conscientia, non ægre factum con-
 fessi sunt. *Verum est, inquebant, de-*
dimus, sed id secundum legem fieri credi-
dimus, ut ab oneribus Curialibus libera-
remur. Jam vero rogamus, ut nos Ec-
 clesiæ servire permittatis, si fieri possit,
 sin minus, efficite, ut nobis restituatur
 aurum nostrum; sunt enim ex nobis, qui
 uxorum suarum cultum tradiderunt.
 S. Chrysostomus ad Concilium dixit:
Spero, me ab Imperatore impetraturum,
ut a Curialibus liberentur. Vos jubete,
 ut hæredes Antonini, quod dederunt, eis
 restituant. Decrevit Concilium, ut ac-
 cepta restituerentur; hos autem sex E-
 piscopos Simoniacos deposuit, idque so-
 lum concessit, ut in Sanctuario commu-
 nicarent. Huic Sententiæ acquie-
 runt Depositi. In eorum Sedes alii E-
 piscopi, de quorum bonis moribus, &
Hist. Eccles. Tom. V. Q suffi-

Sæculum V.
 A. C. 401.

Pall. p. 136.

p. 137.

Sæculum V. sufficiente Doctrina constabat, & qui sem-
A. C. 401. per continentes vixerant, suffecti. (*)

In illa Profectione S. Joannes Chrysostomus aliquas Ecclesias Novatianis, & Quartodecimanis eripuit.

§. VII.

Geroncii Nicomediensis Depositio.

Sanctus Joannes etiam Geroncium
Sede

(*) Dieses ist ein Beyspiel, daß Bischöffe in einem Provincialconcilio entsezt worden. Dem heil. Joannes Chrysostomus wird wohl niemand zumuthen, daß er widerrechtlich gehandelt habe. Der Anonymus II. in seinen Beobachtungen über die Kirchengeschichte des Herrn Fleury N. II. beschuldiget ihn mit seiner gewöhnlichen Ungelassenheit, er spreche den Päbsten das Recht ab, Bischöffe ein, und abzusezen; das ist dem Herrn Fleury niemals zu Sinn gekommen, sondern er saget, daß in den ersten Jahrhunderten das Recht Bischöffe zu entsezen nicht die Päbste allein, sondern auch die Concilia Provincialia ausgeübet haben; daß aber die Päbste auch zur selben Zeit Bischöffe der vornehmsten Sitze entsezt, erzählet niemand aufrichtiger als Fleury selbst. Der Anonymus II. klaget auch hier wiederum über Widerspruch des Fleury, allein diese wären verschwunden, dafern er ihn mit einem unpartheyischen Gemüth gelesen hätte. In dem folgenden Abschnitt hat der heil. Chrysostomus auch Geroncium, Bischof zu Nicomedia, abgesezt.

Sede Nicomediensi removit. Is, tunc ^{Sæculum V.} Mediolani S. Ambrosii Diaconus, jacta- ^{A. C. 401.} bat, se noctu *Onoscelidon* cepisse. Ita ^{Soz. VIII. 6} Græci nominabant spectrum, quod as- ^{v. Vales. hic.} ninis cruribus sibi fingeant. Narrabat ergo Geroncius, se tale monstrum cepisse, & abscissis capitis crinibus molendi-
no ad molam agendam admovisse, quod mancipiorum hæc pœna esset. Sive o-
stentatio fuit, qua aliorum admirationem quærebat, sive Dæmonis illusio, S. Am-
brosio visum, ejusmodi sermones Cleri-
co, & Dei Ministro esse indignos, jussit-
que Geroncium ad tempus domi se con-
tinere, & pœnitentiam agere. Ipse,
cum esset in arte medica excellens, ad
res gerendas natura factus, facundus, &
conciliandis sibi omnis conditionis ho-
minibus idoneus, S. Ambrosii severita-
tem irridens, Constantinopolim abiit.
Brevi tempore viris, quorum in Regia ma-
gna erat Auctoritas, amicitia junctus,
ipsorum favore Episcopatum Nicome-
diensem obtinuit. Eum Helladius Epis-
copus Cæsariensis in Cappadocia Episco-
pum ordinavit, ut vices redderet, quod
Geroncius, filio ipsius pingue in Regia
munus impetrasset. Postquam id com-
perit S. Ambrosius, ad Nectarium Episco-
pum Constantinopolitanum litteras de-
dit; Geroncium deponeret, injuriam
sibi inferri, & contemni Disciplinam Ec-
clesia-

Sæculum V. clesiasticam æquo animo non patere-
 A. C. 401. tur. (*) Voluit quidem hunc virum
 Episcopatu privare Nectarius, sed totius
 populi Nicomediensis in suum Episco-
 pum amor obstabat.

S. Joannes Chrysostomus, deposito
 Geroncio, in ejus locum ordinavit Pan-
 sophium, olim Imperatricis Pædagogum,
 virum pium, leni indole, & compositis
 moribus. At populo Nicomediensi non
 placebat. Sæpius motus ciebant; pu-
 blice, & in privatis domibus, quanta Be-
 neficia sibi Geroncius contulisset, narra-
 bant, quam utilis omnibus artis medi-
 cæ peritia fuisset, quam liberaliter ægro-
 tis pauperibus æque, ac divitibus opem
 tulisset. Alias quoque viri dotes sum-
 mis laudibus extollebant; cum in suppli-
 cationibus publicis per plateas urbis Nico-
 mediensis, aut Constantinopolitanæ pro-
 cederent, si forte terræ motus, sterilitas,
 aut quæcunque communis calamitas in-
 tegram Provinciam affligeret, canta-
 bant, petebantque a Deo, ut suum sibi
 Episcopum conservaret incolumem. Tan-
 dem insuper habitis plebis lacrymis, &
 gemitibus, ab eo separari coacti sunt.
 Hujus

(*) Hic notare lubet, quanta jam tunc, ipsius
 S. Ambrosii opinione, Episcopi Constantino-
 politani Auctoritate fuerint. Accedit Exemplum
 S. Joannis Chrysostomi, Episcopos deponentis.

Hujus viri Deposito S. Joannis Chryso-
 stomi inimicorum numerum plurimum
 auxit. Ipso absente Eudoxia Imperatrix
 filium in lucem edidit, quem ab Avi No-
 mine Theodosium vocaverunt. Natus
 est quarto Idus Aprilis, Vincentio, &
 Fravita Consulibus, nempe decima Apri-
 lis, anno 401. Hujus partus lætitia S.
 Porphyrio Episcopo Gazensi, qui ob Ec-
 clesiæ suæ causas Constantinopoli ver-
 sabatur, utilissima fuit.

§. VIII.

S. Porphyrius Gazensis Const-
 antinopoli.

Sanctus Porphyrius Theſſalonicæ nobi-
 libus, & opulentis Parentibus natus,
 in Ægyptum migrans circa annum 378.
 vestem Monasticam in Asceterio Scetienſi
 induit. Post quinquennium in Palæsti-
 nam venit, atque vendito Patrimonio,
 & inter pauperes disperse, opificium fu-
 torium didicit, ut labore manuum sua-
 rum viveret. Episcopus Jerosolymita-
 nus Presbyterum eum ordinavit invitum,
 & S. Crucis custodiam commisit. Rur-
 susque Episcopus Gazensis nolens ordi-
 natur circa annum 396. at non ideo vi-
 tæ Monachorum renunciavit, nihil præ-
 ter panem, & legumina comedens.
 Urbs ejus Gaza Paganis erat repleta, in

Vita S.

Porph. ap.

Sur. & Boll.

26. Febr.

Sæculum V. qua sola octo Idolorum templa viseban-
A. C. 401. tur; cumque non modicum eorum nu-
 merum converteret, cæteri adversus Pa-
 storem, & gregem Fidelium in furorem
 agebantur.

Ut se, suosque a Gentilium persecu-
 tione tueretur, Diaconum suum Marcum
 misit Constantinopolim cum mandatis,
 ut ab Imperatore demolitionem templo-
 rum & præprimis illius, quod Marnæ
 Sacrum erat, peteret. Hoc illo tempore
 factum, quo adhucdum Eutropii maxima
 erat Auctoritas, & S. Joannes jam Epif-
 copatum obtinebat, proinde anno 398.
 Marcus Edictum obtinuit, quo templa
 claudi jubebantur; at vero, qui missi
 fuere, ut mandata Cæsaris exequeren-
 tur, auro Gentilium corrupti, Idola qui-
 dem dejecerunt, & aliqua clauferunt
 templa, sed licentiam fecerunt, ut Ido-
 lum Marnæ secreto consuleretur. Ita-
 que cum Gentilium animi in Christianos
 magis in dies exacerbarentur, S. Porphy-
 rius ad Joannem Episcopum Cæsariensem
 se contulit, rogans, ut se a Regimine hu-
 jus Ecclesiæ, onere intolerabili, libera-
 ret, & discedendi licentiam daret. Joan-
 nes moerentem consolabatur, & horta-
 batur, ut perseveraret. Tum Porphy-
 rius Metropolitam obtestatus est, ut se-
 cum iter Constantinopolim susciperet.
 In illam urbem adventantes S. Joannem
 Chry-

Chrysofostomum adierunt, qui Hospites ^{Sæculum V.} humanissime excepit, & Diaconum Mar- ^{A. C. 401.} cum, viæ socium, agnovit; is S. Porphy-
rii vitam scripsit. S. Joannes ambos, & ipsorum causam commendavit Amantio Evnucho, qui gratia apud Imperatricem pollebat, eratque Dei servus piissimus.

Is ergo Amantius Episcopos introduxit in Cubiculum Imperatricis, in lectulo aureo decumbentis. Ipsa prior ingredientibus salutem dixit, petens Benedictionem Sacerdotalem, simulque excusans, quod, cum uterum gestaret, non posset assurgere. Ipsi modum persecu- ^{S. Porphy.} tionis exposuerunt, quam Christiani a Gentilibus paterentur, qui nec libertatem agros colendi relinquerent, ut Tributa Cæsari possent reddere. Imperatrix respondit: *Bono animo estote, Patres mei! spero Dei Gratiam, meque Imperatori persuasuram, ut vos voti damnet. Ite, ab itinere quiescite, & pro me Deum orate.* Tum pecunias sibi afferri iussit, deditque ter, quantum pleno pugno capere poterat, dicens: *Hæc interim in aliquod viæ longæ subsidium accipite.* Ipsi oblatam pecuniam acceperunt quidem, at exeuntes, majorem partem inter Excubitores distribuerunt.

Imperatrix rem Marito indicavit, qui consentire renuit, quod timeret, Cæsareos redditus minutum iri, si Gazæ cives

Sæculum V. male haberet. Cum Episcopi ad eam
A. C. 401. invisendam secundo venissent, rationem
 reddidit de iis, quæ Imperator responde-
 rat, suavitatem tamen, ut spem non abjice-
 rent. Tum S. Porphyrius vaticinii me-
 mor, quod Sanctus aliquis Anachoreta,
 nomine Procopius edixerat, hunc enim
 venientes in Insula Rhodo inviserant, ad
 Imperatricem, ut monitus fuerat, dixit:
Causam age Jesu Christi, & dabit tibi
Filium. Ad hæc verba vultus fœminæ
 rubore suffusus, at cor gaudio exillit.
 Respondit Episcopis: *Orate Deum, Pa-*
tres mei, ut, sicut dicitis, filium pariam,
& promitto vobis, facturam me, quod-
cunque petitis. Insuper Ecclesiam in me-
dio urbis Gazæ ædificabo. Intra paucos
 dies Imperatrix Theodosium peperit.
 Ingens fuit Parentum, populique laci-
 tia, & maxima in administratione Ba-
 ptismi pompa. Inter hæc gaudia Impe-
 ratrix, quod petebant Episcopi, ab Impe-
 ratore obtinuit, scilicet Ecclesiis Redi-
 tus, & Privilegia, atque ut in urbe Gaza
 Idolorum templa demoliri liceret. Epis-
 copi hoc anno 401. Festum Paschæ, quod
 in diem 14tam Aprilis incidebat, Con-
 stantinopoli celebrarunt. Discessuros
 Imperator, & Imperatrix muneribus cu-
 mularunt. Postquam in Palæstinam re-
 dierunt, S. Porphyrius ope unius ex Pro-
 ceribus, quem ad perficienda mandata
 Impe-

Imperator ipsi viæ Comitem dederat, Sæculum V.
 Gazæ omnia templa destrui iussit. Ipsum A. C. 401.
 Marnæ templum dirutum; atque in loco,
 quo steterat, sicut Imperatrix voverat,
 Episcopus Ecclesiam ædificavit.

§. IX.

Severiani Gabalensis Molimina.

Sanctus Joannes Chrysostomus Constan- Chryf. homil.
 tinopolim rediit paulo post Festa Pa- de regres. ed.
 schalia, cum abfuisset ultra centum dies, to. 7. p. 944.
 id est, circiter tres menses. Adveniens Socr. VI.
 facile advertit, quod Severianus, cui Ec- c. II.
 clesiæ Constantinopolitanæ curam de- Soz. VIII.
 mandaverat, se calcato, ad summæ Au- c. 10.
 thoritatis fastigium eniteretur. Severia-
 nus Episcopus Gabalensis in Syria Elo-
 quentiæ fama florebat, æque ac Antio-
 chus Episcopus Ptolemaide in Phœni-
 cia, quem pronunciandi facilitas, & a-
 mœnitas vocis comendabant; hinc non
 nulli eum Chrysostomum, id est, os au-
 reum appellabant. Severianus rerum
 inventionem, & S. Scripturæ Lectionem al-
 tero magis versatus erat, sed minus pla-
 cebat auditoribus, quod, cum Græce lo-
 queretur, impedita enunciationem, quæ
 Syris nativa erat, non emendaret. An-
 tiochus Constantinopolim venerat, &
 postquam aliquamdiu dixisset pro Con-
 cione, collecta pecuniæ vi, domum re-
 versus est. Hoc exemplo pellectus Se-
 veria-

O 5

veria-

Sæculum V.
A. C. 401. verianus, multas Orationes composuit, atque etiam Constantinopolim se contulit. A S. Chrysofomo peramice exceptus, ejus amicitiam colere impensius cœpit. Ob dicendi vim brevi in aula notus, ab optimatibus amabatur, & magni æstimabatur. Imo Imperator, & Imperatrix concionantem notarunt, nam magno studio, ea quæ Auditoribus placitura essent, afferebat. Multo magis multorum animos sibi conciliavit absente S. Chrysofomo, quem Archidiaconus Serapion per litteras eorum, quæ fiebant, edocebat, nempe Severianum Ecclesiam Constantinopolitanam malis artibus turbare.

Soz. VIII.
c. 9. Serapion, gente erat Ægyptius, precipitem iram non satis coercens, Severiano invisus, quem vicissim ipse contemnebat. Quadam die Severiano prætereunte, Serapion sedens, non est dignatus assurgere, & honorem ejus Dignitati congruum exhibere. Severianus iram non tenens, exclamavit: *Si Serapion Christianus usque ad mortem perseverat, Iesus Christus non est factus homo!* Serapion hæc verba notavit, ut S. Chrysofomum contra Severianum concitaret. Ajunt etiam, quod suppressa media verborum parte, Severianum simpliciter accusaret, dixisse: *Iesus Christus non est factus homo, & testes producere.*

ret. Res eo devenit, ut S. Chryso-
 mus Severianum urbe exesse juberet.
 At Eudoxia Imperatrix ejus Defensionem
 suscepit, & Calcedone, quo recesserat,
 revocavit. S. Chrysostomus vero ami-
 citiam renovare nolebat, quod de ejus
 Fide dubitaret; sed una die Imperatrix
 in Ecclesia Apostolorum Filium infantem
 Theodosium Episcopo obtulit, genibus
 ejus imposuit, obtestans, ut Severianum
 in Gratiam reciperet. Hæc ita Socra-
 tes, & Sozomenus referunt. Habemus
 latinam Versionem Sermonum, quos S.
 Joannes Chrysostomus, & Severianus,
 jam reconciliati, ad populum Constanti-
 nopolitanum pronunciarunt. S. Chry-
 sostomus prior dixit, & altera die Seve-
 rianus, testatus, nihil sibi hac pace ex-
 optabilius potuisse accidere; at malam
 hominis fidem, quæ secuta sunt, do-
 cuere.

§. X.

*Tumultus Constantinopoli ab Arianis
 excitati.*

Magnus adhucdum erat Constantino-
 poli Arianorum numerus. Quia
 vero in cœtus coire extra urbem coge-
 bantur, intra mœnia primum ad Porti-
 cus publicos conveniebant, ut deinde o-
 mnes simul juncti diebus festis cujusli-
 bet septimanæ, id est, diebus Sabbati, &
 Domi-

Sæculum V.
 A. C. 401.

To. 7. ed. in
 fine. to. 2.

Socr. VI. c. 8
 Soz. VIII.
 c. 8.

Sæculum V. Dominicæ, egrederentur. Duplici cho-
A. C. 401. ro Cantica canebant suæ Doctrinæ con-
 sentanea; majore parte noctis inter hos
 Psalmos exacta, mane exhibant, ut via per
 plateas civitatis transversa ad locum
 conventus se conferrent. In illis can-
 tibus ex composito Catholicorum ani-
 mos irritabant, dicentes: *Ubi sunt, qui
 affirmant, tres substantias unius esse Po-
 tentiæ?* Timuit S. Chrysostomus, ne sim-
 pliciorum fides hæc audiendo labefacta-
 retur, & suavit Catholicis, ut & ipsi no-
 ctu choros agerent, & cantarent. Opti-
 mum S. Episcopi consilium eventus fe-
 ellit. Nocturnæ Catholicorum suppli-
 cationes majori Pompa, quam Ariano-
 rum ducebantur, nam argenteas Cruces
 præferebant, quibus impositi ardentes
 Cerei. Hæc S. Joannes Chrysostomus
 excogitabat, sumtus vero Eudoxia Im-
 peratrix suppeditabat. Ariani, pristina
 Potentiæ memores, novam insultationem
 non tulerunt; quadam Nocte Catholi-
 cos invadunt, unius Spadonis Impera-
 tricis, cui nomen Brison, cum cæteris
 canentis frons saxo affligitur, ex priva-
 tis hominibus aliqui utrinque occisi.
 Hinc prohibuit Imperator, ne deinceps
 Ariani in via publica cantarent, & lex
 illa renovata, quæ sub Pontificatu Ne-
 ctarîi anno 396. lata fuerat, ne Ariani
 in Civitate ad Litanias, id est, preces
 die,

L. 30. C. Th.
 de Hær.

die, vel nocte congregarentur. Hæc o- Sæculum V.
A. C. 401.
 mnia populi quidem amorem in S. Chry-
 sostomum augebant, aliunde vero mul-
 tos creabant inimicos.

§. XI.

Magni Fratres Constantinopoli.

Inter hæc Monachi, ex Ægypto a Theo-
 philo ejecti, Constantinopolim adve-
 nerunt. Cum S. Chrysostomi conspe-
 ctum subirent, videns ille Senes quinquaginta pedibus suis advolutos, quos vene-
 rabilis canities, & vultus rigore vitæ
 Monasticæ macerati commendabant, ita
 commotus est, ut collacrymaretur.
 Quæsit, quis injuriam intulisset. Re-
 sponderunt: *Papa Theophilus. Si & tu
 sicut alii Episcopi eundem times, nullum
 nobis superest remedium, quam ut ad Im-
 peratorem vertamur. Si vero honor Ec-
 clesiæ tibi cordi est, a Theophilo impetra,
 ut liceat nobis in Ægypto vivere, quia nec
 Legem Dei, nec ipsum læsimus.* S. Chry-
 sostomus, Theophili animum facili ne-
 gotio mitigari posse ratus, libenter hanc
 in se Provinciam suscepit; sed usque
 dum ei scripsisset, hortatus est Mona-
 chos, ut nemini itineris sui causam ape-
 rirant. Ecclesiam, quæ Anastasia dice-
 batur, eis Diversorium S. Chrysostomus
 dedit. Piæ mulieres, & inter illas S. O-
 lympia-

Sæculum V. Olympiades, ea, quibus sustentarentur
A. C. 401. suppeditarunt; ipsi quoque labore ma-

Pall. Dial. Illo etiam tempore, quo Monachi Con-
p. 60. stantinopolim pervenere, aderant Cleri-

ci, a Theophilo missi; his mandatum e-
 rat, ut largitionibus sollicitarent animos
 Præfectorum, qui proxime ad admini-
 strandam Provinciam Ægypti mittend-
 erant; horum enim potentia contra eos
 omnes, quos odisset, usurus erat. S. Chry-
 sostomus, vocatis ad se Alexandrinis Cle-
 ricis, quæsit, an hos Monachos fugiti-
 vos novissent. Illi sincere: *Novimus;*
magnam vim tulerunt, suademus, Domi-
ne! ne eos ad Communionem spiritualem
recipias, sic Episcopum nostrum non of-
fendes; de cætero optime viros habes.

Soz. VIII: ut in Ecclesia orarent. Interim ad Theo-
c. 13. philum scripsit, rogans, ut in Gratiam

Pall. p. 56. sui, qui frater esset, & filius, Monachis
p. 61. parceret, & ad Communionem recipe-
 ret. Theophilus, spretis S. Chrysostomi
 precibus, Constantinopolim misit quin-
 que illos Monachos, a se subornatos, ut
 profugos accusarent; atque ut accusa-
 toribus major constaret Auctoritas, nu-
 per unum ex ipsis Episcopum, alterum
 Presbyterum, & alios Diaconos ordina-
 verat.

verat. His tradidit libellos ferendos, in Sæculum V.
 quibus perversæ fidei arguebantur, nam A. C. 401.
 eorum mores ejusmodi erant, ut nihil
 reprehendi posset. Accusationes istæ
 plerisque in Regia fidem fecerunt, & bo-
 ni Monachi digito monstrabantur tan-
 quam præstigiatores. Monachi accusa-
 ti, postquam omnes opiniones ab Eccle-
 siæ Doctrina alienas anathematizassent,
 S. Joanni Chrysostomo libellos tradide-
 runt, in quibus multi articuli de iis, quæ
 Theophilus per vim fecisset, & quædam
 alia his magis pudenda continebantur.
 S. Chrysostomus tam ore proprio, quam
 immisiss aliis Episcopis Monachos hor-
 tatus est, ut ab incepto desisterent, quod
 fortiri posset funestum exitum. Ad
 Theophilum quoque scripsit in hæc ver-
 ba: *Ægritudine animi eo devenerunt,*
ut te traditis libellis accusaverint; ergo
mandata tua exspecto, quid facere decre-
veris; nam viris istis, ut ab Aula rece-
dant, persuadere non possum. His perce-
 ptis Theophilus ita excanduit, ut Epis-
 copum Dioscorum e sua Ecclesia expu-
 lerit. Erat is ex magnis fratribus unus,
 qui in Ministerio Ecclesiæ senuerat; tres
 reliqui profugos eduxerant. Theophi-
 lus S. Joanni rescripsit in hunc modum:
Credo, te Canonum Nicenorum jussa non
ignorare, ne Episcopus extra suam Diæ-
cesin quamcunque causam judicet; si ve-

p. 62.

Sæculum V. A. C. 401. *ro ignoras, patere, te idipsum a me doceri, sicut & illud, non competere tibi, ut contra me oblatos libellos recipias. S. enim judicari me oportet, coram Aegyptiis judicer, & non coram te, qui itine re dierum septuaginta quinque a me abes.* S. Chrysostomus acceptos hos codicillos preffit, atque adversarum partium Monachos, nempe ad se profugos, eosque quos Theophilus postea miserat, ut profugos accusarent, ad ineundam pacem hortatus est. At primi, quod Theophilus Tyrannidem ultra ferre non possent, tractabiles non erant; accusatores autem dicebant, non esse in sua Potestate sine Theophili mandatis pacisci. S. Chrysostomus, postquam hæc fuisset, nullam ulterius de his jurgiis mentionem fecit.

§. XII.

Theophili Epistola contra Magnos Fratres.

Theophilus optime gnarus, quanto zelo S. Epiphanius contra errores Origenis flagraret, qui se olim Anthropomorphytam appellaverat, ad eum in his rerum articulis scripsit, & mittens sui Concilii Alexandrini Epistolam Synodalem, aliam quoque privatam addidit, in qua rogat, ut omnes Cypri Insulæ Episcopos convocaret, atque Epistolas Synodales

Socr. VI.
c. 10.

Sozo. VIII.
c. 14.

dales ad Episcopum Constantinopolita-
num, ad se, & ad quoscunque visum fuis-
set, mitteret, atque ita Origenes ab om-
nibus damnaretur. *Quippe delatum est*
ad me, inquit: veræ Fidei Calumniatores
Ammonium, Eusebium, & Eutbymium
Constantinopolim ivisse, ut plures deci-
piant, si possunt, & illis jungantur, qui
eandem Hæresin in sinu fovent. Cura i-
gitur diligenter, ut hanc rem omnibus E-
piscopis Isauriæ, Pamphiliæ, & Provin-
ciarum adjacentium notam facias. Mit-
te eis Epistolam meam, si ad rem facere
credideris, atque ut ea celerius Constanti-
nopolim perferatur, eam viro alicui ex
Clericis tuis solerti trade. Ego enim
ipse ex Monasteriis Nitriæ Abbates, alios-
que Viros sanctos misi, ut omnis conditio-
nis homines, quid rei sit, suis colloquiis
edoceant. S. Epiphanius non est cuncta-
tus Episcoporum Insulæ suæ Synodum
convocare, in qua prohibuit, ne libri O-
rigenis legerentur. Etiam ad S. Joan-
nem Chrysostomum scripsit, admonens,
ut idem faceret.

S. Epiphanius ad S. Hieronymum E-
pistolam Circularem Theophili contra
Apollinarem, & Origenem transmisit,
quod de Epistola Paschali secunda acci-
piendum videtur, & hortatur, ut de ea-
dem Materia ad utilitatem occidenta-
lium latine scriberet. S. Hieronymus

Hist. Eccles. Tom. V.

P hanc

Sæculum V.
A. C. 401.

Ap. Hier.
ep. 67.

Soz. VIII.
c. 14. Socr.
VI. c. 10. A.
Hier. ep. 73p.

- Sæculum V.** hanc Epistolam S. Epiphani ad se datam,
A. C. 401. & Epistolam Theophili ad S. Epiphanium
 transtulit. Etiam Epistolam unam Theo-
 phili ad se ipsum datam vertit, in qua
 ille monebat, ut Origenistas, qui in Pa-
 læstina erant, fugeret, & rursus aliam,
ep. 69. in qua Theophilus Episcopum Agatho-
 nem, & Diaconum Athanasium, in eadem
 causa a se missos, ipsi commendat. S. Hiero-
 nymus adjunxit suas Responsorias, in
 quibus Theophili zelum aperte laudat.
 In una earum excusat factum Episcopi
 Jerosolymitani, quod virum suspectum
 suscepisset; ex quo cognoscimus, quod
 hunc Episcopum jam non amplius Ori-
 genistam esse crederet. In altera dicit,
 Theophilum hac super re ad Anastasium
 Papam scripsisse. Interea S. Hierony-
 mus, acceptis duobus libris invektivis
 Rufini, ad eos in sua Apologia responde-
 bat; hanc in tres libros divisam, Pam-
 machio, & Marcellino inscripsit. In li-
 bro primo, a Rufino sibi objecta diluit.
 In secundo, Apologiam ejus ad Anastasium
 Papam directam refutat. In ter-
 tio, ad aliquas Rufini Epistolas, quibus se
 reprehendebat, respondet.

§. XIII.

Concilium Carthaginense.

Ap. Dion. Carthagine decimo quarto Kalendas Ju-
Exig. 83 lii post Consulatum Stiliconis, id est,
 18. Jun.

18. Junii anno 401. Concilium celebra-
 tum, in quo Aurelius Episcopus, is enim
 præerat, effatus est in hunc modum:
*Vobis æque ac mihi, Fratres mei! nota
 est Ecclesiarum Africæ Necessitas. Jam
 expedire videtur, ut aliquem ex nobis e-
 ligamus, qui in Italiam proficiscatur, &
 S. Fratri Nostro Anastasio Sedis Apo-
 stolice Episcopo, atque S. Fratri nostro
 Venerio Episcopo Mediolanensi, quanta
 sint mala nostra, referat; ab his enim
 Sedibus venit illa prohibitio, cui ut pro-
 videatur, necessarium esse, agnoscent.
 Maxima est Clericorum penuria, multæ
 Ecclesiæ derelictæ, nullus in aliquibus Dia-
 conus, nequidem illiteratus adest. In-
 tolerabiles auribus nostris sunt languen-
 tium Parochiarum quotidiani questus, &
 ruina innumerabilium animarum, pro
 quibus rationem Deo reddemus. Memori
 animo tenetis haud dubie, in Concilio
 præcedenti fuisse decretum, ut illi, qui in-
 fantes inter Donatistas baptizati, ante-
 quam cognoscendi erroris capaces essent,
 matura deinde ætate, atque cognita causa,
 convertuntur, inter Clericos recipi pos-
 sint, si bonis moribus sint, & Ecclesiæ u-
 tilitas postulet. Sunt etiam aliqui illius
 Sectæ Episcopi, qui cum populis suis ad
 nos redire cupiunt, si ipsis liceat ordinem
 suum conservare. Sed ego quidem existi-
 mo, relinquendum esse hunc casum Fra-
 trum*

A. C. 401.

Cod. Gr. n.

57. to. 2.

Conc. p. 1642

& 1648.

Sæculum V. *trum Nostrorum iudicio mature exami-*
A. C. 401. *nandum, & eorum sententiam expectan-*
dam. Ipsorum solummodo consensum pe-
timus ad illos ordinandos, qui in infan-
tia baptizati fuere.

Ex hoc Aurelii sermone Clericorum in Africa paucitas patescit, cujus causa erat partim Donatistarum Tyrannis, eorumque multitudo, partim in Clericis deligendis Episcoporum cura, quæ etiam esset maxima, nihilominus Diaconos illiteratos, id est, illius ætatis stilo, tales, qui nec litteras scribere, nec legere novissent, ordinabant, inde etiam conjiciendum, Concilium in Italia actum fuisse, in quo Anastasius Papa, & Venerius Mediolanensis inter cæteros præcipui, prohibuerant, ne Hæretici conversi ordinarentur.

Dion. Exig. Huic Concilio Carthaginensi multi
n.66. Cod. non interfuerunt Episcopi. Sed eodem
Græod.to.2. anno 13. Sept. aliud Concilium Cartha-
Conc. p.1651 gine, ex omnibus Africæ Provinciis generale actum, cui iterum Aurelius præfuit. Ibi recitatae sunt Anastasii Papæ Epistolæ, in quibus Episcopos Africæ paterno affectu hortabatur, ne ea, quæ Donatistæ malis artibus, aut vi efficerent, dissimulatione tegerent. Conjectura est, hanc Papæ Epistolam ad litteras Concilii prioris responsoriam fuisse. Istud vero Concilium ob Papæ charitatem Gra-
 tias

tias Deo agit; (*) verumtamen statuit, Sæculum V.
A. C. 401.
Donatistas leniter esse tractandos, & ar-

gumentis potius, quam alia via quacun- n. 67.
que reducendos. Igitur decreverunt;

scriberent Patres ad Magistratus Africae,
ut Ecclesiam Catholicam adjutam vel-
lent, in ea, quæ in omnibus locis, ubi
Maximianistæ Ecclesias habuissent, acta
essent, inquirerent, eosque Actis publicis n. 68.
obedire cogerent. Ita futurum, ut veri-

tas ad omnium notitiam perveniret. Ex
Episcopis Catholicis aliquos esse mitten-
dos, qui Donatistas exhortarentur, ut re-
dirent; & in mentem reducerent, qua
lenitate ipsimet cum Maximianistis Schis-

maticis suis egissent, dum eorum aliquos,
quamvis omnes in Concilio Generali da-
mnassent, tamen ea etiam conditione, ut
in quo essent Clericali Ordine manerent,
recepissent, & Baptismum ab eis colla-
tum approbassent. Præterea, sicut in
Concilio præcedenti factum, mandatur, v. Schelstr.
diff. 3. c. 10.
ut ad alios Episcopos, & præcipue ad A-
nastasium Papam darentur Epistolæ, in
quibus ei necessitas Donatistarum Cleri-
cos, si converti voluerint, in suo Ordine
servandi exponeretur, quod etiam ab ini-
tio ejusdem Schismatis fuisset observa-
tum; nec ideo contemni Concilium ul-

Concilia
Carthagi-
nensia.

P 3

tra-

(*) Aus allen diesen erhellet die Abhängigkeit
der Africanischen Kirchen von der Römischen.

Sæculum V. tramarinum, quod recipere Clericos
A. C. 401. Donatistas servato suo Ordine prohibe-
 ret, sed peti, ut ab hac Regula illi exci-
 piantur, de quibus spes esset, Ecclesiæ uti-
 les futuros. Hoc Concilium ultrama-
 rinum illud ipsum Concilium Italiæ esse
 videtur, de quo præcedens Concilium
 Carthaginense mentionem fecit. Aliun-
 de autem nihil de illo Concilio legimus.
 Quod dicitur de Clericis Donatistarum
 ab initio Schismatis receptis, id accipi po-
 test de Concilii Romani Decreto sub Pa-
 pa Melchiade, quod Episcopis a Majorino
 Ordinatis, si Schismati renuntiassent, pri-
 stinam Dignitatem asserebat.

*Sup. l. X. §.
 11. Aug. ep.
 43. al. 162. ad
 Glor. n. 16.*

S. Augustinus, ut hujus Concilii De-
 creta exequeretur, datis litteris, & adje-
 cto juramento promisit, se Donatistas, &
 omnia quæ haberent bona, nempe Ba-
 ptismum, Ordinationem, Professionem
 Continentiæ, (*) Virginum Benedictio-
 nem, recepturum. *Nos enim, inquit,
 nihil nisi errorem ipsorum rejicimus, at
 Nomen*

(*) Hic Interpretem Protestantem, qui vortum
 Continentiæ inter Catholicos emitti solitum con-
 temnit, & irridet, notare oportuisset, id a S. Au-
 gustino initio Sæculi V. inter Bona Ecclesiæ Ca-
 tholicæ fuisse adnumeratum.

Item hic advertendum, S. Augustinum Ba-
 ptismum & Ordinationem Donatistarum memo-
 rare, at de Confirmatione nullam mentionem
 facere.

Nomen Dei, & Sacramenta ejus agnosci- Sæculum V.
mus, & reveremur. Dum igitur ad Ec- A. C. 401.
clesiam Catholicam revertuntur, ea quæ
habebant, non accipiunt, sed ut ea ipsa,
quæ habent, utilia esse incipiant, id quod
non habent accipiunt, scilicet Charitatem.
 Imperator Honorius, ut omnibus palam *L. 37. C. Th.*
 fieret Donatistarum probum, Rescri- *de Hæret.*
 ptum, quod ipsi ab Imperatore Juliano
 obtinuerant, cum omnibus Actis ad ipso-
 rum causam pertinentibus, publice affi-
 gi jusserat. Hæc lex Honorii 26. Febr. *Sup. l. XV.*
 anno 400. data est. Et aliæ duæ Leges *§. 32.*
 ejusdem Imperatoris occurrunt, quæ *L. 34. L. 36.*
 Donatistarum tumultus respicere viden- *C. Theod. de*
 tur, nam ad Africanos directæ sunt. *Episc.*
 Ambæ de Clericorum Privilegiis ajunt,
 una 25. Jun. anno 399. altera 14. Julii
 anno 401. data.

§. XIV.

Magni Fratres Actionem movent.

Magni Fratres, alique Monachi ex Æ- *Pall. Dial.*
 gypto, qui Constantinopolim con- *p. 62.*
 fugerant, cum ipsorum opinione S. Joan-
 nes Chrysostomus justis postulationibus
 lentius satisfaceret, Imperatorem adie-
 runt. Compositis prolixis commenta-
 riis Monachos a Theophilo missos, ca-
 lumniæ, & ipsum Theophilum diverso-
 rum criminum accusabant. Rursus Im- *p. 63.*

Sæculum V.
A. C. 401.

peratori, & Imperatrici in Ecclesia S. Jo-
annis obvios se dederunt, petentes, ut
libellus Monachorum, Adversariorum
suorum, coram Præfectis examinaretur,
atque Theophilus etiam invitatus cogere-
tur venire, ut a S. Chrysostomo judica-
retur. Obtinuerunt Fratres, quod pe-
tebant. Præfectorum aliquis Alexan-
driam missus, qui Theophilum adduce-
ret, & Judices accusationem ab ipsius
Delegatis contra magnos Fratres tradi-
tam rigido subjecere examini. Nihil
eorum, quæ afferebant hi accusatores,
idoneis argumentis probabant, atque
secundum Leges in Calumniatores latus
capite mulctandi erant. Ipsi culpam o-
mnem in Theophilum rejicere, deceptos
se ab Episcopo suo fuisse, qui totum Li-
bellum sibi dictasset. Itaque carceri da-
ti sunt, donec Theophilus adveniret, nec
impetrare potuerunt, ut oblata cautio
redeundi, si vocati fuissent, reciperetur.
Aliqui, dum Theophilus venire, quam
diutissime posset, cunctatur, in vincu-
lis defuncti sunt; cæteri postquam ad-
venit, cum multam pecuniam profudis-
set, mitiori, at infami tamen fato, tan-
quam calumniæ convicti, Proconesum
relegati sunt.

§. XV.

§. XV.

Sæculum V.
A. C. 401.*S. Epiphanius Constantinopoli.*

Sanctus Epiphanius a Theophilo excitatus, Constantinopolim primus venit paulo post Concilium Cyprium, cujus Acta afferebat. In his Origenis Libri, non vero ipsius Persona, damnabantur. Ubi appulit, in Ecclesia S. Joannis in *Hebdomon* substitit, Sacris operatus est, & Diaconum ordinavit. Tum demum Constantinopolim ingreditur. S. Chrysostomus omnes suos Clericos venienti obviam procedere jussit, ut honorem testaretur, & invitari, ut in ædibus Ecclesiæ diversorium sibi deligeret. Ipse oblata humanitate uti recusavit, imo omnem cum S. Chrysostomo congressum devitabat; quippe Theophili stimulationes tantopere viri Sancti animum præoccupaverant. Ipse solus deinde, Episcopis, qui Constantinopoli degebant, convocatis, quæ in suo Concilio contra Origenis opera decreta fuissent, ostendit, & aliquibus, ut subscriberent, persuasit; at plerique detrectarunt. S. Theotimus Scytharum Episcopus S. Epiphanio in faciem restitit, dicens, non licere viro jam diu mortuo injuriam facere, Majorum Sententiam damnare; & Decreta subvertere. Simul unum ex Origenis libris proferens, aliqua legit, & Ecclesiæ utilem esse monstravit.

Socr. VI.

c. 12.

Soz. VIII.

c. 4.

Sup. §. 5.

P 5

Sub.

Sæculum V. Subjunxit: *qui ejus Scripta vituperant,*
 A. C. 401. *periculo se exponunt, ne veritatem que,*
que, quam continent, rejiciant. S. Joannes Chrysostomus, S. Epiphanius semper
 Socr. VI. c. 14. reverentissimus, invitabat Hospitem, ut
 ad Conventus suos Ecclesiasticos veniret,
 & ad ædes suas diverteret. S. Epiphanius
 vero utrumque facere recusabat, nisi Jo-
 annes Origenis Libros damnaret, atque
 Dioscorum a se repelleret. S. Chryso-
 stomus cunctabatur, dicens, nihil præci-
 pitanter agendum, & neminem non fa-
 tis cognita causa damnandum. Tunc
 S. Joannis Adversarii aliud S. Epiphanio
 suggesserunt consilium. Sequenti die
 conventus in Ecclesia SS. Apostolorum
 agendus erat, ergo viro suadent, ut in
 conspectum populi procederet, palam
 Origenis Libros, & Dioscori Sectatores
 tanquam Origenistas damnaret, atque
 ipsum Joannem tanquam Origenistarum
 Fautorem reprehenderet. Hoc modo
 S. Joanni in populi mente invidiam crea-
 ri posse sperabant. Altera die S. Epipha-
 nius eo proposito domo egreditur, jam-
 que appropinquabat Ecclesiæ, cum Dia-
 conus Serapion ei occurrit, quem S.
 Chrysostomus miserat; nam pridie com-
 pererat, quid acturus esset. Serapion ad
 S. Epiphanium dixit; quod jam facturus
 esset, nec æquitate niti, nec magno pe-
 riculo vacare; *inde, inquit, oriri posset*
Seditio,

Seditio, cujus te Auctorem omnes habebunt. Hac admonitione S. Epiphanius a proposito dimotus est.

Sæculum V.
A. C. 401.

Soz. VIII.
c. 5.

Inter hæc cum Theodosius junior ægrotaret, & Imperatrix vitæ filii timeret, ad S. Epiphanium misit, qui S. virum rogarent, ut precibus suis incolumitatem pueri a Deo impetraret. Promisit, puerum victurum, si Imperatrix Dioscorum, aliosque Hæreticos fugeret. Respondit Imperatrix: *si Deus Filium meum mihi eripere vult, Dominus est. Tu vero, si mortuos suscitare posses, Archidiaconus tuus non esset inter mortuos.* Archidiaconus iste fuit Crispion, frater Fusconis, & Salamæ, Monachorum, quorum magnum erat sub Regno Valentis Nomen. Ammonius, cæterique ex Ægypto Monachi, suadente Imperatrice, S. Epiphanium adierunt. Is interrogavit, qui essent; Ammonius respondit: *Pater mi! sumus, quos appellant magnos fratres, sed scire cuperem, an aliquando Discipulos nostros videris, & libros nostros legeris.* Respondit, quod non. Ammonius reposuit: *quomodo ergo nos Hæreticos iudicasti, cum tibi, quid sentiamus, non constaret?* S. Epiphanius: *nempe ita de vobis ad me relatum.* Rursus Ammonius: *nos contrariam circa te rationem tenuimus.* Sæpe ex Discipulis tuis aliquos, sæpe libros vidimus, præsertim Ancoratum, quem
librum,

S. Epipha-
nii Con-
stantinopoli-
li.

Sæculum V. *librum, cum aliqui vituperarent, & Ha-*
A. C. 401. *resis arguerent, defendimus, & Doctrinam*
tuam tanquam Ecclesiæ Patris tuiti sumus.
Non igitur oportebat, audita de nobis cre-
dere, & non convictos damnare, eosque
qui bona de te sentiunt, & loquuntur pos-
sime habere. Ad hæc S. Epiphanius mi-
tius compellatos dimisit.

Haud diu post hæc Constantinopolim
 discessit, rediturus in Cyprum, sive quod
 eum venisse pœniteret, sive instantis exi-
 tus sui dies cœlitus ipsi fuerit revelata.
 Navem conscensurus Episcopis, ad mare
 se deducantibus, dixisse fertur: *relinquit*
vobis urbem, Regiam, Theatrum, ego ve-
ro abeo, tempus urget, properato opus est.
 Nempe prælagiebat ei animus, quod In-
 sulam Cyprum non amplius visurus esset,
 nam in navi obiit. Dies mortis ejus ne-
 scitur. Id vero constat, per annos 36
 Ecclesiam Constantiensem in Cypro re-
 xisse, & ad extremam Senectutem perve-
 nisse. Ecclesia 12. Maji ejus Memoriam
 colit. Vastissima viro Sancto erat eru-
 ditio, sed Critica non semper ab errore
 tuta. Optimæ indolis facilitas credulum
 reddebat, & præjudiciis capi aptum. (*)

Pall. Dial.
p. 151.
Hier. script.
Epiphan.
Martyr.
Rom. 12.
Maji.

§. XVI.

(*) S. Hieronymus in Catalogo Script. Eccles.
 hæc pauca habet: *Epiphanius Cypri Salaminis*
Episcopus scripsit adversum omnes Hæreses li-
bras,

§. XVI.

Sæculum V.
A. C. 401.*Posthumiani Testimonium.*

Ceterum nullum producit argumentum, Magnos Fratres Origenis errores defendisse, at habemus testem præsentem, qui ipsis favet; Posthumianus Sever. dial. I. Gallus is est, amicus Severi Sulpicii, qui Posthumianum in hunc modum loquentem, & professionem suam in Provincias Orientales narrantem inducit: *Septima die incolumes appulimus Alexandriam, ubi Episcopi, & Monachi indecore rixabantur; litigandi causa erat, quod Episcopi sæpius congregati in suis Conciliis decrevissent, ut nemo legeret, aut retineret libros Origenis, qui inter cæteros Sacrarum Scripturarum Interpretes eximius ferebatur. At Episcopi non nullos textus referebant, sanæ rationi non satis congruos, quos Origenis Fautores defendere non audebant, sed dicebant, hos nequitia Hæreticorum fuisse insertos, & ideo reliqua damnari non debere, cum Lectores ab aliis assuta facile possent discernere. Episcopi obstinate renitebantur, & Potestate sua usi, alios bona & mala, atque ipsum Auctorem damnare*

bro, & multa alia, quæ ab Eruditis propter res, a Simplicioribus propter verba lætitantur. Superest usque hodie & in extrema Senectute varia cudit opera.

Sæculum V. *damnare cogebant, dicentes, Libros ab Ec-*
A. C. 401. *clesia receptos abunde sufficere, & damna-*
dam esse librorum lectionem, magis nocita-
ram rudibus, quam doctis profuturam.

Posthumianus subjungit: *animi acro-*
ter commoti proruperunt in Seditionem
quæ cum Episcoporum Auctoritate repre-
mi non posset, Præfecti potestas ad conser-
vandam Ecclesiasticam Disciplinam pess-
mo exemplo implorata est; Is terrore in-
cusso Monachos in diversa sparsit; variis
illi Regiones petiere, & quocunque perve-
nirent, Edicta contra ipsos affixa ibi Se-
dem eligere prohibebant. Id vero maxi-
me dolebam, quod Hieronymus vir admi-
dum Catholicus, & in Lege Dei versatissi-
mus, olim Origenis opiniones secutus, jam
cæteris omnibus acrius eundem, & opera
ejus damnare diceretur. Nolo quemquam
leviter judicare, sed ajunt, doctissimos
quosque de Origenis Doctrina diversa sen-
fisse. Sive error fuerit, ut ego arbitror,
sive Hæresis, ut credunt, per pœnas ab
Episcopis sæpe adhibitas extinguere non po-
tuit, sed nec tam late serpsisset, nisi eam
contentionis fervor in alias orbis Partes
detulisset. Hoc igitur tumultu urbs Ale-
xandrina, cum illuc venissem, turbabatur.
Episcopus honestissime, imo majori, quam
speraveram, benevolentia exceptum, etiam
ut diutius manerem, tantum non coegit; sed
consuimus, non hærendum esse nobis in lo-
 co,

co, unde durissima persecutio in Fratres Sæculum V.
 nostros emanabat. Nam etsi quis mibi A. C. 401.
 dixerit, Monachos Episcopis obedire oportuisse, nihilominus causa deerat, propter
 quam tantam multitudinem hominum, Jesum Christum confitentium, Episcopi persequerentur. Tum Posthumianus refert, ut Bethlehemum esset profectus, & per sex Menses cum S. Hieronymo mansisset, cujus laborem indefessum, eximiam Eru-
 ditionem, zelum contra Hæreticos, atque Monachos, & Clericos tepidos, vel avaros summopere laudat. Hæc omnem a S. Hieronymo Origenismi suspicionem remouent.

§. XVII.

Theophilus Constantinopoli.

Theophilus Alexandrinus tandem, ut ab Imperatore jussus erat, Constantinopolim venit; quamvis autem solus Chrys. ep. ad Inn.
 fuisset vocatus, non modicum tamen numerum Episcoporum ex Ægypto, imo & Pall. Dial. p. 64.
 ex Indiis adduxit. Quadam die Jovis Socr. VI. c. 5.
 ad Meridiem appulit, statim magno plausu nautarum Alexandrinorum, qui frumenta Constantinopolim advexerant, exceptus. Ubi terram contigit, ante vestibulum Ecclesiæ transiens, non intravit, ut pro more debuisset, atque extra urbis mœnia ad domum Imperatoris, quam Placidianam dicebant, divertit. S. Jo-
 annes

Sæculum V. A. C. 401. annes Chrysostomus Theophilo, & omnibus eum comitantibus ædes præparaverat, & instanter rogabat, ut his uteretur; at vero recusarunt, & Theophilus nec eum videre, nec ei loqui, cum ipso orare, aut ullum Communionis signum dare voluit. Ita per tres septimanas, quibus Constantinopoli moratus est, Ecclesiam non est ingressus, quamvis S. Chrysostomus continuo invitaret, ut ad Ecclesiam veniret, & ad se inviseret, aut saltem causam aperiret, cur sibi suo adventu indiceret bellum, quod populis scandalo esset. Theophilus ad hæc omnia nihil responsi dedit.

Ipsius accusatores, nempe Monachi quos Ægypto expulerat, S. Joannem urgebant, ut, sicut æquitas postularet, iudicium ferret. Imperator ad se accersitum jubet, ultra portum se conferre, ubi ædes sibi Theophilus delegerat, & ipsius causam cognoscere, quippe violentiæ, latrocinii, aliorumque criminum postulabatur. At S. Chrysostomus adduci non potuit, ut in hac causa Judex esse vellet, tum quod Theophilum nollet offendere, maxime vero, ob reverentiam Canonum, prohibentium, ne Episcoporum causas extra eorum Provincias judicarentur, hoc enim scuto ipse Theophilus in epistolis suis, quas S. Chrysostomus servabat, se tuebatur.

Interim

Interim Theophilus dies atque noctes ^{Sæculum V.} facinus meditabatur, quo S. Chryso- ^{A. C. 401.} mum Sede sua ejiceret. Jam cum Constan- ^{Pall. p. 650.} tinopolim advenisset, aliquos ibi viros, S. ^{Id. p. 48.} Joanni infensissimos invenerat. Acacius Bereensis aliquamdiu ante illo delatus, cum ædes judicio suo non satis commo- dæ sibi fuissent assignatæ, ideo factum credit, quod a S. Chrysostomo contem- neretur, & iram non tenens ad quosdam ejusdem Clericos dixit: *fabam Joanni cudo, quam non poterit digerere.* Tum cum Severiano Gabalensi, Antiocho Pto- lemaïdeno, & quodam Abbate Syro, no- mine Isaac, per diversas Regiones erra- re, & Episcopos calumniari assueto, so- cietatem iniit; ante omnia Antiochiam miserunt, qui in mores Chrysostomi an- nis juvenilibus exhibitos inquirerent, cumque nihil mali detexissent, missis delegatis Alexandriam communicarunt consilia cum Theophilo, qui ex illo tem- pore eum accusandi occasionem quarere non desit.

In ipsa urbe Constantinopolitana Theo- ^{Pall. p. 45.} philus non nullos S. Chrysostomi Adver- sarios invenit, illos nempe Clericos, qui Disciplinae jugum impatienter ferebant. ^{Sup. l. XX.} Hi erant Presbyteri duo, & quinque Dia- ^{S. 38.} coni, duo etiam tresve Laici in Palatio ^{Theophilus} Regio, quorum consilio militum cohor- ^{Constanti-} tes ^{nopoli.}

Hist. Eccles. Tom. V.

Q

tes

Sæculum V. tes Theophilo concessæ, ne, si opus fo-
A.C. 401. ret, Potentia deesset, item tres prima
 nobilitatis viduæ, Marfa Promoti, & Ca-
 stricia Saturnini (ambo Consules fuerant)
 uxores & Eugraphia, cujus Maritus non
 nominatur. Mulieres istas S. Chrysosto-
 mus sæpe increpabat, quod cum essent
 vetulæ, juvenum more ornari delecta-
 rentur, & ascitios crines in fronte cris-
 parent. Episcopi quoque Asiæ à S. Joanne
 depositi, vindictam coquebant. Theo-
 philo nihil magis curæ erat, quam ani-
 mos sponte aversos acrius accendere;
 pecunias larga manu fundere in Clientes,
 mensam quotidie lautissimam adornare,
 amicos ambire, Clericis adulari, & ad
 majores Dignitates spem facere. Du-
 erant Diaconi, quos S. Joannes Chrysosto-
 mus ob admissa crimina Ecclesia ejecerat,
 unum homicidii, alterum adulterii reum.
 His pollicitus est, Ordini suo restituendos
 esse, & deinde S. Joanne in Exilium
 misso, stetit promissis. Spe ista sibi ob-
 noxios subornavit, ut sibi contra S. Joan-
 nem accusationis libellos offerrent, a se
 ipso dictatos, in quibus falsa contineban-
 tur, unico excepto articulo; nempe vitio
 vertebant Joanni Episcopo, quod omni-
 bus suaderet, ut post Communionem aqua
 quam & paxillos fumerent, ne cum salu-
 va aliquid de Speciebus inviti rejicerent;
 id ipse etiam S. Chrysostomus facie-
 bat.

Socr. VI. c.
15. Pall.
p. 65.

p. 66.

bat. (*) Theophilus acceptis his Libellis ad domum Eugraphiæ cum Severiano, Antiocho, Acacio, cœterisque Joannis adversariis se confert, ibi de ratione Judicii contra eum instituendi deliberant. Unus ex ipsis suavit, ut Imperatori traderetur supplex Libellus, sicque in eorum congregatione invitatus comparere cogeretur. Placuit omnibus consilium, & difficile quidem erat negotium! sed nihil auro impervium. Imo sunt, qui referunt; Eudoxiam Imperatricem privato quoque dolore Joannis hostem fuisse. Joannem, cum comperisset, S. Epiphanium ab Eudoxia in se muliebri ira fuisse concitatum, ardenti ingenio non satis temperasse, & invectivam in fœminas generatim pronunciasse, qua Imperatricem perstringi populus credidisset. Hac re a malevolis ad eam delata, apud Imperatorem fuisse conquestam, & Theophilum stimu-

Sæculum V.
A. C. 401.

Q 2

(*) Hier geschieht eine Meldung von den Gestallten Brodes und Weins im Heil. Sacrament, welches erweist, daß im Hochwürdigen Gut zwar die Gestallten, aber nicht mehr Brod und Wein zugegen sey; dieses Wort: Gestallten, ist dem Protestantischen Uebersetzer zuwider; er saget lieber im 4. Bande auf der 30. Seite: damit nicht etwas von dem empfangenen Brod und Weine weggeworfen würde. Das heisset betrügen, und nicht übersezen.

Sæculum V. stimulasse, ut confestim Concilium contra Joannem congregaret.

§. XVIII.

Concilium ad Quercum.

Locum conventui delegerunt Suburbium ad Quercum prope Calcedonem, ubi Episcopus erat Cyrinus Gente Ægyptius, & S. Joannis Chrysostomi hostis. Tunc cum Theophilus cum Episcopis a se adductis per Calcedonem transiret, Constantinopolim petens, Cyrinus linguam non frœnavit, sed Joannem Episcopum virum impium, arrogantem, & inexorabilem vocabat, & quidem aliis Episcopis jucundum erat hæc audire. Ipse vero cum iis Constantinopolim ire non potuit, nam Maruthas Episcopus ex Mesopotamia, cum temere pedem ejus calcasset, graviter læserat. Quia tamen Theophilus Cyrini præsentiam in Concilio esse necessariam existimabat, in quo S. Chrysostomus accusaretur, in ipsius Domo Concilium indixit; præterea ibi multo liberius acturus erat, quam in urbe Constantinopoli, ubi singulare populi amorem, quo in suum Episcopum ferebatur, reformidabat. Ergo locus hujus Conciliabuli fuit oppidum ad Quercum, in quo Rufinus Palatium & Ecclesiam SS. Apostolis Petro, & Paulo dedicatam

Sup. XIX.

§. 49.

catam, itemque Monasterium ædificari ^{Sæculum V.}
curaverat. ^{A. C. 401.}

Illic Theophilus Episcopus suæ Pro- ^{Pall. p. 71.}
vinciæ triginta sex, & quosdam alios, uni- ^{Phot. Cod.}
versim quadraginta quinque congrega- ^{59. in fin.}
vit. Præcipui fuere ipse Theophilus,
Acacius Bereensis, Antiochus Ptolemai-
denus, Paulus Heracleensis, qui Concilio,
saltem in ultimis Sessionibus, præfuit.
Tunc Theophilus, ac si ea ipsi esset Aucto- ^{Chrys. ep.}
ritas, Archidiaconum Ecclesiæ Constan- ^{ad Innoc.}
tinopolitanæ, Joannem nomine, non se- ^{ap. Pall.}
cus ac si Sedes vacans jam fuisset, adesse ^{p. 13.}
mandavit. Paruit Archidiaconus, & Cle-
ricorum plerisque in hanc factionem per-
tractis, Accusatoris principalis Perso- ^{Acta ap.}
nam in se suscepit, & 29. Articulos pro- ^{Phot.}
tulit.

Imprimis se ipsum a S. Joanne fuisse ^{Art. 1.}
excommunicatum, quod famulum ejus,
nomine Eulalium, verberasset. Quem- ^{2.}
dam Monachum, cui nomen Joannes, S.
Chrysostomi jussu fuisse percussum, rap-
tatum, & catenis vinctum, sicut possessi
a Dæmone solent. Ex illis aliquis fue-
rit, qui a Theophilo contra Magnos Fra-
tres missi, tanquam calumniatores carce-
ri traditi fuerant. De his & sequens ar-
ticulus accipi debere videtur; viros, qui ^{19.}
totius Ecclesiæ Communione gaudebant,
ipso jubente carceri inclusos, & ibi de-

Q 3 functos

Sæculum V. functos, a Joanne tanto contemptu habi-

A. C. 401.

- tos, ut, cum exequiæ eorum ducerentur, comitari noluerit. Rursus accusabatur injuriæ Clericis illatæ, quod eos appellasset homines corruptos, ad omne sæculus paratos, nec trium obolorum pretiæ æstimandos. Item librum calumniis refertum in eos scripsisse. Haud dubie hic de Tractatu contra Fæminas introductus sermo est. Quod coram Clericis suis
- Sup. XX.* Diaconos tres, Acacium, Edaphium, & Joannem accersitos accusasset, sibi Pallium furto subtraxisse, interrogans, num forte ad alium usum abstulissent. *S. Il.*
- Lib. I. ep.* dorus Pelusiota, illius ætatis Scriptor, cit, ornamentum hoc Episcopale, quod
- S. Chryso-* ex Lana confectum, ovem in humeris Be-
- mus accusa-* ni Pastoris significare. Item S. Chrys-
- tur.* stomus accusabatur, quod Sanctissimo
- Art. 20.* Acacio, id est, Episcopo Bereensi, injuriam fecisset, nec eum alloquio fuisset dignatus. Quod Porphyrium Presbyterum in manus Eutropii tradidisset, proferibendum. Porphyrius erat Presbyter Antiochenus, cujus vita pessima hanc poenam merebatur. Accusabatur etiam S. Chrysostomus quod Venerium Presbyterum probrose tradidisset. Quod Memnoni in Ecclesia Apostolorum pugnum in faciem impegerit vi tanta, ut percussus sanguinem ex ore egereret, & Episcopus nihilominus Sacra Mysteria offerre non omise-

omiserit. (*) Quod S. Epiphanium Se-Sæculum V.
nem delirantem, & parvum Dæmonem A. C. 401.
appellasset. At satis liquet, vocem hanc:

Dæmon, apud Veteres non æque ac ho-
die invidiosam fuisse. Dicebant, S. Jo-
annem contra Severianum Gabalensem 7.

conjurasse, & Decanos in ipsum conci-
tasse. Erant Decani infimi Ecclesiæ mi-
nistri, qui in sepeliendis mortuis operam
locabant. Rursus a S. Chrysostomo Co-
mitem Joannem Seditionis militaris reum *Epiph. ex-
pos. fid. in
fin.*

fuisse proditum. Tandem Chrysostomum
in damnandis reis sæpe vices Accusato-
ris, simulque Testis, & Judicis obisse,
quod in causa Archidiaconi Martyrii, & *Art. 26.*
Proeresii Episcopi ex Lycia pateret. Hæc
congesta fuere, ut S. Chrysostomum su-
perbiæ, injustitiæ, & crudelitatis accu-
sarent.

Præterea crimine avaritiæ argueba-
tur. Multas res mobiles Ecclesiæ pre-
tiosas, atque etiam marmoreas colum-*Art. 3.*
nas, ab Nectario Antecessore ejus ad or-
nandam Anastasiam præparatas, vendi-
disse dicebatur. Rursus vendidisse ope-
ra cujusdam, cui nomen Theodulus, 4.
16.
17.

Q 4

Theclæ

(*) Der Protestantische Uebersetzer hat gege-
ben anstatt: *d'offrir les Saints Mysteres*. Die
Heil. Geheimniß opfern, die Heil. Communion
austheilen. Das ist nicht aufrichtig übersezt. im
3. Bande, auf der 32. Seite.

Sæculum V. Theclæ Hæreditatem. Hæc verosimili-
A. C. 401. ter Ecclesiæ relicta fuerat. Tandem ad-

- debant: *quid relictibus Ecclesiæ actum fue-*
rit, nescitur. In Articulis de Ordinationi-
 13. nibus dicebant; quod Diaconos, & Pres-
 byteros sine Altari, & multos sine bono-
 13. rum morum testibus ordinasset. Una
 ordinatione quatuor Episcopos creasset.
 24. Quod Serapionem de patris criminibus
 14. suspectum Presbyterum, & Antonium,
 quod in Sepulchris fodisset, con-
 18. victum, Episcopum ordinasset. Tandem
 10. quod Episcopis a se ordinatis pensiones
 29. daret, quibus haberet obstrictos, ut se
 in persequendis Clericis adjuvarent. Nec
 mores etiam, nec Religionem S. Chryso-
 stomi intactam relinquebant. Non nus-
 quam, dicebant, ad Ecclesiam processit,
 & intravit, quin ullam orationem pera-
 29. geret. Vestes induit, & exiit in thro-
 12. no suo, & ibi pastillos manducat. Id jam
 prius notavimus, S. Joannem ob reve-
 rentiam post Communionem quidquam
 masticaſſe. De cœtero dispicimus, jam
 28. tunc consuetudinem fuisse ad Ministe-
 rium Altaris vestes mutare; sed forte
 Articuli Ac- alii Episcopi id in ipsa Ecclesia facere non
 cusationis. solebant. Rursus querebantur: *ipsi soli*
 23. *Balneum calefaciunt, & postquam lavatus*
est, Serapion fores claudit, ne quis alius la-
 25. *vetur. Solus comedit, Cyclophum more*
 15. *vivens licentiose. Mulieres in Domum*
suam

suam recipit, & solus cum sola agit, post- Sæculum V.
A. C. 401.
quam omnes domesticos excessu jussit. Hi

sunt viginti novem illi Articuli, qui in Accusationis Libello, ab Archidiacono Joanne tradito, exponebantur.

Calumniam ultimo loco positam sine fronte affirmabant, audebantque aperte Ep. 143. ad
Cyril.
Sup. XLX.
§. 7.
dicere, Episcopo cum muliere turpis rei consuetudinem intercedere. Ipse ut sus-

picionem dilueret, consensurum se agebat, ut corpus suum inspiceretur, inde enim cognosci posse, tantis se annis juvenilibus rigoribus macerasse, ob quos jam, si vellet, voluptate frui non posset. Accusationis alterius, ipsum more Cyclo-

pum vivere, causa erat, quod ad mensam neminem vocaret, & pauci domum ejus frequentarent; id vitæ genus S. Joannis Homer.
Odyss. IX.
v. 112.
inimici conferebant cum ferocia Cyclo-

pum, quos Poetarum fabulæ hominum societatem horrentes, & singulos suis inclusos specubus, fingeant. Putabant Sanctum Virum ideo solum mensæ assidere, ut epularetur delicatius; at fallebantur, nam quia capitis æstu laborabat, nunquam bibebat vinum, nisi per æstivos ca-

Pall. p. 102.

lores rosas colatum. Debilis ei stomachus erat, & depravatus; cibi, qui inferbantur, nauseam creabant, sed appetebat absentia. Sæpe negotiis Ecclesiasticis, aut Scripturæ lectione occupatus, refectionis obliviscebatur, & usque ad ves-

Q 5

peram

Sæculum V.
A. C. 401.

peram durabat. Perditas illas pecunias quæ emendis dapibus impenderentur, existimabat, atque Sacrilegii genus esse, ali qua subtrahere pauperibus, & in convivas conferre. Putabat etiam inde æconomis prætextum præberi, ut commentarios suos inutilibus expensis augerentur.

q. 103. tandem in vastissima Civitate vel omnes in Dignitate constitutos, ad mensam suam vocandos esse, vel neminem. Ita de his Palladius S. Chrysostomi amicus loquitur, at ex ipsa ejus solertia, qua huius amici morem excusat, deprehenditur fuisse insolitum, quod Hospitalitas secundum S. Paulum Episcoporum officiis accenseretur.

1. Tim. 3, 2.
Tit. 1. 8.

§. XIX.

Episcopi cum S. Chrysostomo congregati.

Pall. dial.
p. 67.

Theophilo ad Quercum prope Calcedonem Conciliabulum agente, S. Joannes Chrysostomus Constantinopoli cum quadraginta Episcopis in Atrio Episcopalis domus sedebat. Stupebant omnes, & quærebant, quibus artibus Theophilus accersitus, ut ad accusationes atroces responderet, tam brevi temporis mora Principum animos in transversum agere, & majorem Clericorum partem suæ factioni conciliare potuisset. S. Chrysostomus dicebat: *Orate, Fratres mei, & si Ego sum*

sum Christum diligitis, nullus propter me Ecclesiam suam deferat. Nam sicut scriptum est: ego enim jam delibor, & tempus solutionis meae instat. Præfagit animus, me post toleratas multas ærumnas e vita excessurum. Agnosco conjurationem Satanæ; bellum, quod ei meis sermonibus infero, ultra sustinere non potest. Memen- tote mei in vestris precibus; ita propitius sit vobis Deus! Ad hæc verba aliqui dolore obruti, & lacrymis perfusi remane- bant, alii Episcopi caput, oculos, & ora osculati e congregatione abierunt.

Rogavit S. Joannes, ut redirent, tum dixit: *confidete, Fratres mei! cobibete lacrymas, & cessate vestris suspiriis dolo- rem meum augere. Mibi enim vivere Christus est, & mori lucrum.* Nam ru- mor ferebatur Joannem, ob nimiam di- cendi licentiam, capite plectendum. Et adjunxit: *memores estote verborum, quæ sæpius vobis dixi, banc vitam esse brevem peregrinationem. Num Patriarchis, Pro- phetis, & Apostolis meliores sumus, & im- mortalitatem nobis deberi credamus?* Unus S. Chryso- stomus. *Lugemus, & desle- mus, nos orphanos, Ecclesiam Viduam, con- temptas leges, ambitionis triumphum, de- relictos pauperes, & populum Doctore pri- vatam.* S. Chrysostomus digito indice volam sinistram pulsans, quod facere so- lebat, cum aliquam rem altius meditare- tur,

Sæculum V.

A. C. 401.

2. Tim. 4, 6.

p. 68.

Philipp. I.

21.

Sæculum V. tur, respondit: *satis est, Frater mi!*

A. C. 401. *li plura addere; sed ut dixi: ab Ecclesia*

p. 69.

vestris ne discedite! Verbi Divini Prædicatio per me non incepit, nec me extincto cessabit. Eulysius Episcopus Apamiensis in Bithynia dixit: *Si in Ecclesia nostris manemus, haud dubie cogemur communicare, & subscribere.* S. Chrysostomus: *communicate, ut Schisma devitetur, sed non subscribe, nihil enim mali Conscientia exprobrat, ob quod deponi merear.*

Ipsis hæc loquentibus, adsunt, qui indicant, advenisse a Theophilo delegatos. Jussit eos admitti, & quæsit, quem ordinem in Ecclesia tenerent? responderunt, se esse Episcopos. Erant duo juvenes, Dioscorus, & Paulus, nuper in Libya ordinati. S. Chrysostomus rogavit, ut sederent, & causam, cur venissent, aperirent. Dixerunt: *unam epistolam habemus, quam reddimus.* Jussit, ut legeretur. Legit, mandantibus Delegatis,

p. 70.

juvenis ex Theophili domesticis. Epistolæ tenor erat: *Sanctum Concilium ad Quercum congregatum Joanni.* Itaque ne quidem Nomen Episcopi addiderant: *Accepimus Libellos contra te nobis traditos, in quibus innumera mala continentur.*

Socr. VI.

c. 2.
892. VIII.

tur. Veni ergo, & adduc tecum Presbyteros Serapionem, & Tigrium, his enim opus est. Tigrius Evnuchus erat. Paulus

Paulus quoque Lector vocabatur. Hac e-
 pistola recitata, Episcopi, qui S. Chryso-
 stomo aderant, Episcopos tres, Lupicinum,
 Demetrium, & Eulysium, & duos Pres-
 byteros, Germanum, & Severum mise-
 runt, mandantes, ut Theophilo suis ver-
 bis renunciarent: *Cave, in Ecclesia Schis-*
matis causa sis! si Nicenis Canonibus con-
temptis vis judicia agi, tu ipse ad nos in
banc Civitatem transi, nam prior a nobis
judicandus es, quia Libelli te accusantium
in manibus nobis sunt, qui, in articulos
septuaginta divisi, manifesta continent cri-
mina. Deinde Concilium nostrum nume-
ro vestrum superat; triginta sex Episco-
pi estis ex una tantum Provincia, nos vero
ex diversis Provinciis quadraginta sumus,
& septem inter nos Metropolitæ numeran-
tur. Servamus hodieque epistolam tuam,
quam ad Confratrem nostrum Joannem de-
disti, non licere Episcopo extra limites
Provinciae suae quemquam judicare.

Tum S. Chrysostomus ad Episcopos
 suos: ut vobis lubet, resistite; etiam mi-
 bi ad ea, quæ mihi denunciantur, respon-
 dendum est. Et ad Theophili Legatos
 conversus, dixit: usque in hanc diem ad
 meam notitiam non pervenit, esse aliquem,
 qui sciat, quædam in me reprehendenda,
 si autem vultis, ut coram vobis in judicio
 stem, ejicite ex vestro Concilio inimicos
 meos apertos; tum de loco, in quo judica-
 ri

Sæculum V.
 A. C. 401.

Ep. ad Inn.
 apud Pall.
 p. 13.
 p. 71.

p. 72.

S. Chryso-
 stomus,

ri

Sæculum V.
A.C. 401.

*ri me oportet, non contendam, quamvis
fine omni dubio in hac Civitate judicandum
essẽm. Illi ergo, contra quos excipio, sunt
primo Theophilus, quem convincam Alexan-
driæ & in Lycia dixisse: ad Regiam
vado, ut Joannem deponam. Atque hoc
ipsum velle, argumento est, quod mihi bene-
usque nec collocutus fuerit, nec communis
caverit. Deinde Acacius, quem etiam ju-
dicem recuso, quia dixit: offam ipsi præ-
paro amarulentam; ut nihil dicam de Se-
veriano, & Antiocho, nam brevi vindicem
Dei manum sentient. Virorum istorum
molitiones in theatris Spectatorum rixis
exploduntur. Si ergo serio vultis, ut mihi
vobis sistam, hos quatuor e Judicio meo
mero tollite, & jubete, ut tanquam Accu-
satores agant; tunc ego non vestrum me-
do, sed totius orbis terrarum Judicium
subibo. Porro scitote, etsi millies ad me
miseritis, vos nihil aliud responsi relativi-
ros.*

Theophili Legatis vix limen egressis,
adest ab Imperatore Notarius, mandatum
asserens, ut Joannes in Judicio compa-
re cogeretur, quod Adversarii ejus petie-
rant. Instabat Notarius, ut obediret, &
postquam ei responsum, intrant duo Pres-
byteri, S. Chrysostomi Clerici, a Theophi-
lo missi; nempe Eugenius, qui post hæc
Episcopatum Heracleensem, perfidia
præmium, obtinuit, & Isaac Monachus.
Illi

Isti ad S. Chrysostomum: *Concilium te* Sæculum V.
A. C. 401.
vocat, ut venias, & causam dicas. S. Chry-
 sostomus per alios Episcopos responderi
 iussit: *quis vobis iudicii modus? inimi-*
cos meos non expellitis, & me per meos
Clericos citatis. Mox in hos Episcopos
 Theophili clientes manus injiciunt, unum
 verberant, alterius vestem lacerant, ter-
 tium stringunt vinculis, ad S. Chrysosto-
 mum capiendum præparatis, & scaphæ
 impositum, abvehi jubent, omnibus, quo
 deferretur, ignaris.

§. XX.

*Quæ in Concilio ad Quercum acta
 sint.*

Hoc modo S. Joannes Chrysostomus Phod. cod.
59.
 quater citatus nihil aliud respondit.
 Nihilominus Episcopi ad Quercum con-
 gregati in ipsius causa ulterius progressi
 sunt. Cum aliquot Articulos ex illis vi-
 ginti novem, quos Joannes Archidiaco-
 nus proposuerat, examinassent, Isaac
 Episcopus tradidit alium libellum, articu-
 los octodecim, sed ferme eosdem conti-
 nentem. His subjunxit, se ipsum a S.
 Joanne sæpe crudeliter habitum. S. Epi- c. 18.
 phanium noluisse cum ipso communica-
 re propter Origenistas, nempe, Ammo- 2.
 nium, Euthymium, Eusebium, Heracli-
 dem, & Palladium. Nulla de Dioscoro
 mentio, qui Magnorum Fratrum quartus
 erat,

Sæculum V. erat, quod tunc jam obiisset. Prætere
A. C. 401. Isaac S. Chrysostomum accusabat: Epis-

12. copos contumeliis afficit, & domo su
11. expelli jubet. Aliorum jura lædere no
15. veretur, & in eorum Provinciis Episcopo
- ordinat. Dumque ordinat, Clericos no
- convocat, nec eorum consilium exquiri
- Ordinavit Episcopos mancipia aliena
- non manumissa, & criminis accusati
17. Gentiles recepit, qui multa mala Chri
10. stianis intulerunt, hos in Ecclesia retinet
- & tuetur. Populum in ipsum Concilium
9. ad Seditionem accendit. Quædam De
14. posita vi abstulit. Dicit, ad mensam Ec
4. clesiæ omnia esse Furiis plena. Jactan
- ter loquitur, dicens: *amo, præ amo*
5. *stultesco!* cogatur explicare, quæ sint
6. Furia, quis amor, quæ stultitia? nam
- nescit Ecclesia has voces. Talia in bo
- no (*) zelo dicebat, quæ ipsi vertebant
- crimini. Rursus ab Isaaco accusabatur,
7. quod nimiam fiduciam peccatoribus in
- spiraret, dicens: *si iterum peccas, iterum*
- pœnitentiam age. Veni ad me, sanabo*

Socr. VI. te. Illud ipsum est, quod refert Histo-
 6. 12. ria

(*) Hæc verba Protestans ita reddidit: Es
 waren dieses ohne Zweifel einige Ausdrücke
 die Chrysostomus im Affekt gebraucht hatte.
 & non exprimit, quo affectu, bono, vel malo
 Itaque hic sicut & alias sæpissime Fleurium pessu
 me interpretatur.

riae Scriptor Socrates, S. Chrysostomum ^{Sæculum V.}
ausum fuisse dicere: *si millies pœniteat,* ^{A.C. 401.}

millies ad me redi. Et subjungit, ipsum
ab amicis suis, nominatim a Sisinnio Epis-
copo Novatianorum, ideo fuisse repre-
hensum. Sed non apparet, S. Chryso-
stomum loqui de Pœnitentia publica, quæ
secundum Canones unica vice concede-
batur. (*) Tandem Isaac contra S. Jo-
annem afferebat, quod in Ecclesia pro-
ferret hanc Blasphemiam; Jesu Christi
orationem non fuisse exauditam, quod
non, ut debuisset, oraverit.

S. Chrysostomus in suis Epistolis aliam
quoque insimulationem cujusdam delicti
memorat, quod verbis expressis negat.
Multa in me, inquit, commenti sunt.
Dicunt, me aliquibus Communionem de-
disse, postquam comederant. Si hoc fe-
ci, deleatur Nomen meum ex Episcopo-
rum Serie, & in libro Fidei Orthodoxæ
non scribatur! Quod ad illam calumniam
spectat, quod populum ad Seditionem,
præcipue contra Concilium ad Quercum,
commoveret, hoc dicendi occasionem de-
derint illi sermones, quos interim S. Jo-
annes

8.

Ep. 143. ad
Cyriac.

(*) Ex his probatur Confessionis auricularis
usus. Nam hæc de publica peccatorum Confes-
sione accipi non possunt, & S. Chrysostomus ni-
hil confitentes utique sanare non potuit.

Hist. Eccles. Tom. V.

R

Sæculum V. annes Constantinopoli pro concione dicebat. Supereſt nobis aliquis, cujus
 A.C. 401. iſtud eſt exordium: *Procellam terribilem! at ſubmergi non timemus, quia ſun-*
 To. 8. p. 259. *dati ſumus ſupra Petram. Nam edicite!*
 Gr. tom. 7. p. 941. *Philip. 1. 21. quid nobis timendum? mori? at mihi vi-*
ta Chriſtus eſt, & Mors lucrum. Exi-
lium? Domini eſt terra, & omnia qua
 1. Tim. 6, 7. *in ea ſunt. Faſtura bonorum? nihil in-*
tulimus in hunc Mundum; haud dubium,
quod nec auferre quid poſſumus. Tum
demonſtrat, Eccleſiam eſſe invincibilem.
 Nihil eſſe, quod ſe poſſit ſeparare a po-
 puli ſui amore, quem, quocunq; depor-
 taretur, ſecum eſſet circumlaturus. De-
 nique populi in ſe affectum laudat.

Deinde ad alias calumnias, quibus
 p. 261. impetebatur, tranſit, & ait: *dicunt de*
me: manducaſti, & deinde baptizaſti. Si
 S. Chryſo- *boc feci Anathema ſim! verumtamen*
 ſtomus. *ſubjungit, etiam S. Paulus damnandus eſ-*
 Act. 16. 33. *ſet, qui Ergaſtularium poſt Cœnam bap-*
tizavit; & dicam vero? imo dicam, dam-
nent etiam Jeſum Chriſtum, qui poſt Cœ-
nam Diſcipulis ſuis Communionem porre-
xit. Eadem hæc eſt Calumnia de qua in
Epistoſta ad Cyriacum, & ideo ſic loqui-
tur, quod tunc Evchariſtia poſt collatio-
nem Baptiſmi non differretur. Subjun-
git: ſcitis, Cbariſſimi Fratres mei, cur me
velint deponere. Nempe non ſunt in atriis
meis perſtromata, hoſericis non induor,
 non

non mensam præparo parasitis. Nam pro- Sæculum V.
A C. 401.
genies Aspidis dominatur. Supereſt Jeza-
bel poſteritas, () & adverſus Eliam pug-*
nat. Poſtea S. Joannis Baptiſtæ exem-
 plum affert, Martyrium, & Gloriam, ad-
 ditque: *ſaltat etiamnum Herodias, &*
Joannis Capiti inſidiatur. Tempora la-
crymarum vivimus, omnia ſequuntur in-
famiam. Ubi deinde venit ad Pſalmum, Pſalm. 61.
II.
 in quo monemur, ne in Divitiis confida-
 mus, Davidis exemplum proponit, & di-
 cit, hunc Regem non ſuſtinuiſſe ab uxo-
 re ſua regi. Mulieres hortatur, ne ma-
 ritis mala conſilia ſuggerant. Hæc ora- Pall. p. 74.
 tio in læſæ Majeſtatis crimen verſa. Cre-
 ditum, quod S. Joannes per Jezabel, &
 Herodiadem, Imperatricem voluiſſet in-
 dicare, & alluſiſſet ad ejus Nomen: *Eu-*
doxia, cum diceret; omnia ſequi Infa-
 miam, *eis adoxian.* Tandem quod, me- Philof. c. 6.
 morando Davidis ſapientiam, ſpreviſſet
 infirmitatem Arcadii, qui ab uxore regi
 ſe pateretur. Forte etiam per proge-
 niem Aspidis notabat Imperatricem, Fi-
 liam Bautonis ex Gente Francorum, qui
 anno 385. Conſulatum geſſit; nam Pa-
 tris ferociam referebat.

R 2

§. XXI.

(*) Hic dicit Fleurius: La Grace combat en-
 core contre Elie. Sed hoc non videtur habere
 enſum.

Sæculum V.
A.C. 401.

§. XXI.

S. Chrysostomus damnatur.

Phot. c. 59.

Dum hæc Constantinopoli aguntur, Episcopi ad Quercum sæpius conveniebant. Postquam Isaac Episcopus dictos octodecim Articulos Accusationis contra S. Joannem tradidisset, eorum aliquos examini subjecerunt; mox Articulum tertium Archidiaconi Joannis de venditione quarundam rerum mobilium retractarunt. Hoc super articulo recepta sunt testimonia Arsacii Presbyterorum primi, Attici, & Elpidii Presbyterorum, quorum priores duo S. Chrysostomo in Sede Constantinopolitana successerunt. Iidem tres cum Acacio Presbytero super articulo quarto de marmore vendito testes fuere. Post hoc examen iidem Presbyteri, item Eudemon, & Onesimus instabant, ut Sententia pronunciaretur.

Sup. l. XI. Paulus Episcopus Heracleensis Concilio præerat, ideo forte, quod olim hæc *§. 44.* Sedes in Thracia fuisset Metropolitana, nam Byzantium Heracleæ suberat, antequam Constantinopolis diceretur. Is omnium Episcoporum, numero quadraginta quinque, suffragia collegit. Initium fecit a quodam Episcopo, cui nomen Gymnasius; omnium ultimo interrogavit Theophilum Alexandrinum. Edixerunt, S. Joannem esse depositum. Tum Episto-

Epistolam Synodalem ad Clericos Constantinopolitanos, aliamque ad Imperatores dederunt. Geroncius, Faustinus, & Eugnomonus, tres Episcopi, qui se contra fas a S. Chrysostomo depositos querabantur, rursus singuli libellos tradiderunt. Geroncius haud dubie est ille Nicomediensis, cujus historiam retuli. Responsum deinde Imperatoris acceperunt. Ita Sessioni duodecimæ finis impositus.

Unicus S. Chrysostomum condemnandi prætextus fuit contumacia, quod quater a Concilio vocatus venire detrectasset. Epistolæ seu Responsi ad Imperatorem hoc erat initium: *Quoniam Joannes, multorum criminum accusatus, propria conscientia convictus, noluit se in judicio sistere; secundum leges depositus est. Cum autem Libelli etiam accusationem criminis læsæ Majestatis contineant, Tuæ Pietatis erit præcipere, ut ob hoc crimen expellatur; nostrum enim non est de eo cognoscere.* Totum hoc crimen erat, quod, de Imperatrice locutus, eam Jezabel vocasset. Ceterum hic dispicitur, Episcopos in hac causa non ausos fuisse judicare; nam quantumvis inique hoc Concilium pronunciaverit, nihilominus etiam zelosissimi S. Chrysostomi Defensores hos Episcopos, quod causam Læsæ Majestatis Cæsari judicandam reliquerint, minime reprehendunt. Imperator subscripsit

R 3

man-

Sæculum V
A. C. 401.

Sup. §. 7.

Socr. VI.

c. 15.

Soz. VIII.

c. 17.

Pall. p. 74.

Sæculum V.
A. C. 401.

Ep. ad Inno.
ap. Pallad.
p. 15.
p. 75.

mandato, quod Concilium expetierat, ut S. Chrysostomus Ecclesia, & urbe Constantinopolitana ejiceretur. Hoc mandatum absque omni mora executi sunt, quia S. Episcopus ab hoc judicio ad Tribunal magis æquum appellabat. Ecclesia expulsus est ab aliquo ex Comitum Ordine cum militibus adveniente, & sub noctem omni populo Episcopum charissimum prosequente per mediam Civitatem ab aliquo officialium illorum, quos Curiosos dicebant, raptus, & in navigium conjectus, per nocturnas tenebras in Asiam devectus est. Hac nocte ad domum ruralem prope Preneten in Bithynia divertit.

§. XXII.

S. Chrysostomus revocatur.

Theod. V. c.
34. Pall. p. 75.
Chrys. post.
red. To. 8.
p. 264.

At vero hoc Exilium una non plus Duravit. Nam nocte sequenti accidit, ut terra, & ipsum Imperatoris cubiculum valido motu concuteretur. Perterrita Imperatrix rogavit Maritum, ut S. Episcopum revocaret, & ipsa ad eum scripsit in hæc verba: *Ne credat Sanctitas tua, me quidquam de his, quæ acta sunt, scivisse. Innocens sum a Sanguine tuo. Viri impii, & corrupti hanc conjurationem inierunt. Deus videt lacrymas, quas ei in Sacrificium offero. Recordor liberos meos tuis manibus fuisse baptizatos.*

tos. Mox ubi illuxit, Ministros misit, qui virum sanctum rogarent, ut celerime Constantinopolim rediret, & averteret periculum. Cum vero isti nescirent, quo Episcopus se contulisset, post eos alii, iterumque alii, missi, ita ut Bosphoros illorum lembis regeretur, qui Sanctum Joannem quærent. Constantinopoli tumultu omnia fervebant; illos ipsos, qui prius S. Joanni adversabantur, tunc misericordia viri subiit, dicebantque, calumniis fuisse oppressum. Contra Imperatorem, & Concilium seditiosæ voces audiebantur, Theophili, & conjuratorum molitio patebat. Severianus Gabalensis sponte commotum populum magis irritavit, nam cum in una Ecclesiarum Constantinopoli præ concione diceret, credidit ere facturum se, si S. Chrysostomi mores vituperaret; *Etiam si, ajebat, nullius criminis convictus fuisset, sola viri arrogantia Depositionis pœnam merebatur, nam omnia alia peccata remittuntur hominibus, at superbis resistit Deus, ut Scriptura loquitur.* Hæc verba populum majori furore accenderunt. Jam nec in Ecclesiis, nec in foris contineri poterat, sed inter inconditos clamores ad Palatium Imperatoris processit, petens ut Episcopus Joannes revocaretur. Bristo Imperatoris Evnuchus missus, ut diligentissime conquisitum re-

R 4

duce.

Sæculum V.

A. C. 401.

Socr. VI.

c. 18.

Soz. VIII.

c. 18.

Jac. 4. 6.

Sæculum V. duceret. Tandem S. Episcopus Prenet
A. C. 401. inventus est, quod ubi ad vulgi aures
Ep. ad Innoc. devenit, omnes Episcopo redeunti ob
p. 16. viam procedere, Propontidis ostia nav-
 giis fervebant, quæ nemo non conscen-
 debat, etiam Mulieres, proles suas bra-
 chiis complexæ. Ita S. Chrysostomus,
 plusquam triginta Episcopis comitanti-
 bus, quasi triumphans revectus est.

Soc. VI. c. 16 At non statim Urbem Constantino-
 politanam ingressus est, sed in Suburbio,
 quod *Marianes* dicebatur, moratus, ex-
 cusabat, quod urbem non intraret, donec
 a Concilio majore fuisset absolutus. Po-
 pulus omnis moræ impatiens, in ipsos
 Principes invehi petulanti lingua ausus
 S. Episcopum urbem intrare coegit. In-
 tranti obvios se intulere, cantantes hy-
 mnos, in dilectissimi Episcopi reditum
 concinnatos, & ardentis cereos portan-
 tes. Ita in Ecclesiam deducunt, &
 quamvis maximopere reluctaretur, di-
 cens, Sententiam contra se latam retra-
 ctari debere, antequam munere Episco-
 pali denuo fungeretur, compulerunt in-
 vitum, ut eis pacem annuntiaret, & Ca-
 thedram conscenderet; tantus ardor e-
To. 8. p. 262. rat, ipsum docentem auscultandi. Tum
 subito pronunciavit orationem, quam e-
 tiamnum habemus. Exordium ornavit
 similitudine, atque Ecclesiam suam Saræ,
 & Theophilum Regi Ægypti, vitare
 eam

eam volenti, contulit. Laudat populi in se affectum, gratum animum in Imperatorem testatur, & maxime in Imperatricem. Nihil eorum memorare omit- tit, quæ ipsa fecerat, ut redditum suum acceleraret, Epistolam ad se datam, officiosissimum nuncium redeunti ipsius Imperatricis verbis relatum, instantissimas apud Imperatorem preces, ut cito revocaretur. Hic sermo S. Joannis tanto plaudentium, & gratulantium strepitu exceptus est, ut eum absolvere non potuerit.

Sæculum V.
A. C. 401.

§. XXIII.

Theophili fuga.

Concilium ad Quercum necdum erat dissipatum, sed Sessio decima tertia celebrata contra Heraclidem, quem S. Chrysostomus in locum Antonini Episcopum Ephesinum ordinaverat; itaque ejus condemnatio in ordinantis probrum cedebat. Actor principalis contra Heraclidem erat quidem Macarius Episcopus Magnesius, sed etiam Joannes Monachus, & Isaac Episcopus, libellos contra ipsum tradiderant. Accusabatur, quod aliquos innocuos verberasset, & catenis onustos per mediam Civitatem Ephesinam raptari jussisset; rursus, quod, antequam ordinaretur Episcopus, Cæsareæ in Palæstina commissi furti fuisset

Socr. VI. c.
17. Sozom.
VIII. c. 19.
Sup. §. 6.
Phot. Cod. 59

R 5

con-

Sæculum V.
A. C. 401.

convictus. Cum vero Heraclides ab-
set, amici ejus iniquam judicii forme
damnarunt; hanc dum Theophili
ctatores defendunt, populus Alexandri-
norum rixis implicatur, & Ægyptii cum
Constantinopolitanis jungantur, jamque
manibus non temperant, vulnerantur
liqui, imo alii in hoc tumultu necat.
Severianus, aliique Episcopi S. Joanni
Adversarii, timore perculsi, Constantini-
poli aufugiunt, quisque eorum domum
festinat. Theophilum quoque terro-
corripuit, quippe fuere, qui proclama-
rent; Joannis hostem vivum in mari
undas projiciendum. Itaque quamvis
Imperator, a S. Chrysostomo rogatus,
quaquaversum Epistolas misisset, ut
Episcopi congregarentur, & frequentissi-
mum Concilium celebraretur, Theophilus
inhorrescente jam hyeme, media nocte,
cum Isaaco Monacho navi se committit,
& Alexandriam fugam præcipitat. Ante-
quam discederet, Eusebio, & Euthymio,
magnorum Fratrum duobus, qui supererant,
reconciliatus est. Episcopus Dioscorus,
& Ammonius haud diu ante e vivis abierant. Ammonius ad
Quercum se contulerat, dumque omnia
ad celebrandum Concilium præparantur,
in morbum incidit. Ante mortem va-
ticipinatus est, futuram magnam persecu-
tionem, & Schisma, cujus Auctores mi-
ser-

Ep. ad Innoc.
p. 16.

fere essent perituri, postea vero Fidelium ^{Sæculum V.} animos reconciliandos. In Monasterio, ^{A. C. 401.} quod proximum erat, sepultus est. Theophilus mortem ejus fleuit, dixitque, Am- ^{ibid. p. 159.} monium omnes sui temporis Monachos virtute superasse, etsi præteritarum turbarum Auctor fuerit. Dioscorus Constantinopoli in Ecclesia S. Moci, seu Mucii terræ mandatus est. Mulieres per hujus Sancti Intercessionem jurare solebant. Sub id temporis, nempe cir- ^{Pall. Lauf. c. 21.} ca annum 403, Sanctus Senex quoque Isidorus vitam posuit, annos natus octoginta quinque. Ergo Theophilus in Concilio ad Quercum Eusebium, & Euthymium excitavit, ut factorum poenitentiam ostenderent, (*) promittens, nihil mali se illis facturum, & præterita oblivioni mandaturum. Nam in isto Concilio nulla amplius de libris Origenis mentio recurrit. Theophili Clientes Monachis acclamabant, ut veniam peterent, simulantes se quoque pro iis intercedere. Optimi Monachi, tot Episcoporum præsentia turbati, & culpam dicere, etiam cum insontes male haberentur, assueti, facile adduci potuerunt,

(*) Da übersehet der Protestant; um denselben seine Reue über das bisherige Verfahren zu bezeugen. Es soll heißen: Daß sie eine Reue bezeugen sollten. Dergleichen Fehler giebt es eine Menge, die man Kürze halber nicht melde.

Sæculum V. runt, ut veniam rogarent. Theophilo
A.C. 401. supplices lubenti animo recepit, & suam

Soz. V. 17. Communionem iisdem reddidit. Hæc
 iurgiorum cum Monachis Seetienſibus
 finis fuit. At vero facillima hæc Recon-
 ciliatio multorum odium in Theophi-
 lum exacuit, eo magis, quod non amplius
 Origenis Libros legere refugeret. Quo-
 rentibus, cur jam libros in pretio habe-
 ret, quos damnasset, respondebat: *Origenis Libri mihi pratum sunt, ex quo mihi
 la habita spinarum ratione flores colligo.*
 Itaque Theophilo, & suæ Factionis homi-
 nibus, fuga ablatis, S. Chrysostomus po-
 pulo multo quam ante carior, in pace
 remansit, & omnes functiones ad munus
 Episcopale pertinentes peregit. Episco-
 pum Heracleensem Diaconum Serapio-
 nem, quo neminem magis inimici ejus
 oderant, ordinavit.

§. XXIV.

S. Nilammon.

Soz. VIII. 6. 19. Theophilus in Ægyptum perveniens
 ita ferente fortuna ad modicam ur-
 bem, quam Geres dicebant, quinquaginta
 stadiis, seu duabus Leucis, & media
 Pelusio distantem, appulsus est. Illius
 loci Episcopo fatis functo, cives Succes-
 sorem ei elegerant Virum sanctum, cui
 nomen Nilammon, quod is supremam
 vitæ Monasticæ perfectionem attigisset.

Extra

Extra civitatem degebat, inclusus cellu- Sæculum V.
A. C. 402.
læ, cujus aditum educto muro clauferat.

Cum Episcopatum suscipere recusaret, accessit ad eum Theophilus, suasitque, ut se civium suorum voluntati subjiceret, & ordinationem a suis manibus reciperet. Postquam Nilammon sæpius renuisset, videns, Theophilum a proposito non dimoveri, dixit: *Crastina, Pater mi! quod tibi placuerit, facies, per- mitte, ut hodie res meas componam.* Theophilus altera die, ut convenerat, rediit, jussitque, ut ostium aperiret, Nilammon respondit: *Oremus prius!* Theophilus: *Opportune mones.* Et cœpit orare. Ita dies transiit. Igitur Theophilus, & qui cum ipso extra Cellulam erant, postquam diu expectassent, Nilammonem elata voce compellarunt; ipse non respondebat. Tandem dimotis lapidibus, & aperto ostio, invenerunt exanimum corpus. Istud igitur vestibus pretiosis indutum totius Civitatis expensis sepelierunt. Supra ejus monumentum Ecclesia ædificata, & singulis annis obitus dies magna solemnitate celebrata. Ecclesia hujus S. Vi-
ri memoriam sexta Jan. agit.

*Martyr.
Rom. 6. Jan.*

§. XXV.

Concilium Milevitanum primum.

In Africa Concilium Milevitanum sexto Kalendas Sept. duobus Imperatoribus
Arca.

Sæculum V. Arcadio, & Honorio quinto Consulibus
 A. C. 402. seu 27. Aug. anno 402. celebratum. At
 Dion. Exig. n. 85. relius Carthagenensis cum Xantippo Ni
 midia Primæ, & Nicetio Mauritan
 Sitifiensis Primæ præerat. In eo statu
 tum, ut secundum antiquam consue
 dinem Episcopi posteriori tempore ordi
 nati Senioribus suis cederent. Huic Co
 noni condendo ansam dedisse videtur
 Dion. n. 86. disceptatio inter Xantippum, & Victo
 Ferrandi n. 78. rinum ob Primatum Numidia exor
 Ep. 59. al. Ex una Epistola S. Augustini discimus
 217. ad Vist. Victorinum tanquam Primatem Conci
 lium non solum ex Numidia, sed etiam
 ex Mauritania voluisse convocare, atque
 Xantippum Episcopum Tagosanum ideo
 de Primatu cum eo contendisse, quod
 ipse in Episcopatu senior esset. Quippe
 in Africa Primatis Dignitas Episcopo præ
 ter ceteros ordinatione antiquiori, non
 autem loco, utpote sæpius exiguo op
 pido, tribuebatur. Concilium Milevita
 num etiam decernit, ut Cerae & tabulae
 Numidia in loco primæ Sedis, nempe
 tunc Tagosæ, & in Metropoli Civili,
 nempe Constantinæ, quæ olim Cirtha di
 cebatur, asservarentur, atque ne im
 pterum dubium esse possit de Ordinationis
 die, quam in his tabulis inveniri o
 portebat, jubet Concilium, ut Episcopi
 in Provinciis Africa ordinandi Epistolas
 ab Ordinantibus accipiant, eorum manu
 signa

n. 89.
 Ferr. n. 10.

signatas, in quibus dies, & Consul, id est, Sæculum V.
annus, notetur. A. C. 402.

In hoc Concilio id quoque decretum, ut qui vel unica vice in aliqua Ecclesia Lectoris Officio functus esset, in alia Ecclesia inter Clericos suscipi non posset. Huic Canoni occasionem dedisse videtur Severus Episcopus, qui aliquem, Timotheum nomine, vendicare sibi volebat, quamvis sæpius in Diœcesi S. Augustini Lectoris munus obiisset. Maximinus Episcopus Bagajanus, seu Vaginnensis, a Schismate Donatistarum ad Ecclesiam conversus, paratus erat amore Pacis Episcopatu cedere. Concilium abdicationem ratam habet, jubetque, per litteras ipsi, & ipsius Populo significari, ut ipso discedente alius Episcopus sufficiatur. Ad id muneris electus est Castorius Maximini frater. SS. Augustinus, & Alipius Epistolas ad eum dederunt, in quibus hortantur, ut hoc Munus acceptet, & ut amore Dei omnes hujus Sæculi spes abjiciat. Quod videtur indicare, fuisse simplicem Laicum. In mandatis dedere, ut ei litteræ non prius redderentur, quam eum populus suus teneret; haud dubie ne fuga elaboretur.

n. 90.
Aug. ep. 62.
Ep. 63. al. 240.
241.

n. 88.
Ep. 69. al.
138.

Sæculum V.
A. C. 403.

§. XXVI.

Concilium Carthaginense.

Dion. Exig. Anno sequenti circa idem tempus Carthagine Concilium Generale ex omnibus Africae Provinciis Nono Kalenda Sept. Theodosio juniore, & Rumoride Consulibus, id est 24. Aug. anno 403. celebratum, cui Aurelius Episcopus Carthaginensis præfuit. Is Conventum aspiciens, dixit; cum jam ultra mare legati rediissent, oportere, ut de Actis Concilio rationem redderent, & quamvis beri, adjecit, quæ egerint sollicite examinauerimus, cum tamen nulla Acta fuerint conscripta, hodie, quæ beri fuimus, Actis Ecclesiasticis confirmanda sunt.

n. 90.

Sup. §. 13.

Dion. n. 68.

Lib. Pontif.

Sup. XX.

§. 50. v. Pagi

n. 398. n. 2.

Conjicere licet, non aliam hanc Legationem fuisse quam Concilii, 13. Sept. anno 401. acti, ad Anastasium Papam, & Episcopos ultramarinos, ut Donatistas conversos in Ordine Clericali conservare liceret. Responsum, quod Legati attulerant, ab Innocentio Papa datum fuerit, necesse est, quippe Anastasius Papa obiit anno 402. sub finem Mensis Aprilis, postquam sedisset annos tres, & dimidium. Ferunt ipsum decrevisse, ne illi, qui ab ultramarinis venirent, sine testimonio scripto quinque Episcoporum inter Clericos adscribi possent; quia nempe hujus Pontificis ætate non nullos Manichæos

nichæos Romæ deprehendere fuit. S. Hieronymus hujus S. Papæ Virtutes summis laudibus exornat, præcipue vero paupertatem, quam vocat opulentissimam. Ecclesia ipsius Memoriam 27. Aprilis colit. Elapsis ab ejus obitu tribus Septimanis, Papa electus est Innocentius, qui sacram Sedem annis quindecim tenuit. Ipso igitur Romæ sedente, Legati Concilii Carthaginensis in Africam redierunt.

Sæculum V.
A. C. 403.

Innocent. I.
Papa.

S. Hier. ep.
16. ad Princ.
c. 4. ep. 8. ad
Demetr. c. 8.
Mart. Rom.
27. Apr.

Antequam publice ad Concilium referrent, mandata Episcoporum Delegatorum, qui in hoc Concilio anno 403. 24. Aug. præsentés erant, examinata fuere. Quatuor Legati ex Africa Byzacena, & duo ex Mauritania Sitifiensi Epistolas suas exhibuerunt, quæ lectæ, & Actis insertæ sunt. Isti Legatorum Mauritaniæ Cæsarianæ absentiam excusarunt, dicentes, quod Epistolam Convocationis, quæ Tractoria dicebatur, sero accepissent, *At vero, subjunxerunt, tamen venient, & nullatenus dubitamus, quin in ea, quæ in hoc Concilio interim acta fuerint, consensuri sint.* Nulli ex Provincia Numidiæ aderant Legati, sed solum tres Episcopi, S. Augustinus, Alypius, & Possidius. Hujus rei causam esse dixit Alypius, quod Episcopi ob tumultum Tyronum militarium a suis Civitatibus abesse non possent. Hi Tyrones fugitivi fuisse creduntur, contra quos

Concilium
Carthagi-
ali-nense.

Hist. Eccles. Tom. V.

S.

Sæculum V.

A. C. 403.

L. 14. C. Th.

de Desert.

aliquæ Honorii Leges, anno hoc 403
 data leguntur; in earum una incolis Pro-
 vinciarum potestas fit, ejusmodi grassa-
 tores meritis pœnis coercendi; illi au-
 tem excipiuntur, qui ante breve tem-
 pus militiæ adscripti fuissent, sed ad co-
 hortis suas vi adhibita reduci jubentur.
 Alypius ad Aurelium sermonem profo-
 cutus, dicebat: Epistolam Sanctitati-
 tuæ S. Seni Xantippo reddidi, jamque
 propositum erat Synodum convocare, et
 deligere Episcopos, qui huc mitterentur;
 cum vero ipsi deinde de tumultu Defec-
 torum scripsissem, datis litteris excusa-
 vit, quod venire non possent. Aurelius
 dixit: *Non est dubitandi causa, quin Con-*
fratres nostri ex Numidia, si Concilii
hujus Acta acceperint, consensuri sint, et
Decreta executuri. Meum est, ut de his
quæ acta fuerint, ad ipsos referam. Quod
ad Fratres nostros Tripolitanos spectat,
intellexi, ipsos delegasse Fratrem nostrum
Dulcitium, ipsumque jam Navigium con-
scendisse; ergo credendum, ipsum ventum
contrariis destineri. Itaque, si vobis vi-
deatur, ad eos quoque Decreta nostri Con-
cilii mittemus. Omnibus, quæ Aurelius
 dicebat, probabantur. Hic distincte
 Conciliorum Generalium Africæ modus
 observari potest. Episcopus Carthagi-
 nensis ad omnes Primates convocationis
 litteras mittebat, singuli etiam Prima-
 tes

tes suas dabant, quibus Concilium suæ ^{Sæculum V.}
 Provinciæ convocabant; in iis deinde ^{A. C. 403.}
 Legati vel plures, vel pauciores pro illius
 Provinciæ amplitudine deligebantur. A-
 liquorum absentia excusabatur, atque
 Episcopus Carthaginensis Decreta Con-
 cilio ad eos mittebat, quæ suo consensu
 firmarent.

His ita constitutis, in Concilio Car- ^{Dion. Exig.}
 thaginensi decretum, ut quilibet Episco- ^{n. 91.}
 pus in sua Civitate se ad Episcopum Do-
 natistam conferret, (*) aut Episcopum
 vicinum Socium adhiberet; præterea
 Magistratus, vel Seniorum cujuslibet op-
 pidi auctoritatem imploraret. Ut vero
 omnibus idem esset agendi modus, in
 Concilio Formula prælegi iussa, quam
 Episcopi Magistratibus insinuarent, & pe-
 terent, ut vi mandati Prætorio Præfecti
 Donatistis indicaretur. Formulæ hujus
 summa erat: *Auctoritate nostri Concilii
 in Dilectione Christiana vos invitamus,
 ut deligatis aliquos, quibus Causæ vestræ
 Defensionem committatis, sicut & nos ex
 parte nostra aliquos deligemus, ut cum
 ipsis tempore, & loco designato quæstio-
 nem, ob quam Communionem separamur,
 examinent. Si consenseritis, vincet veri-
 tas,*

S 2

(*) Nempe in plerisque Civitatibus tam Ca-
 tholici, quam Donatistæ suos habebant Epis-
 copos.

Sæculum V. *tas, si recusatis, cunctis constabit, ut*
A. C. 403. *causæ vestræ diffidere.*

§. XXVII.

Acta cum Donatistis.

Aug. III.
cont. Cresc.
 c. 45.

Aliqui ex Donatistis, ut ejusmodi colloquia haberentur, petierant; nam quoties Episcopi Catholici urgebant, ut se converterent, dicebant; *Cum Episcopis nostris res pertractanda est; ardentius cupimus, colloquium institui, in quo veritas cognosci possit.* Cum autem Catholici, celebrato Concilio Carthaginensi, hoc consilium eorum Episcopis aperirent, nihil sincere, sed contemptim respondebant. Crispinus Episcopus Donatista Calamensis a Possidio ejusdem Civitatis Episcopo Catholico coram Magistratu interpellatus, rem ad Concilium differendam esse dixit, in quo cum Collegis suis deliberaret, quid esset respondendum. Satis diu post hæc, Catholicis rursus instantibus, respondit, datis coram iudice litteris, in quibus continebantur Scripturæ textus, nihil ad rem facientes, nisi quod asperum in Catholicos animum proderent. Ergo omnes hunc Donatistarum Episcopum, & litteras ejus ridere, & eo magis, quod Possidius juvenis esset, & ante breve tempus Episcopus electus, ex Clericis, & Monasterio S. Augustini assumptus, e contra Crispi-

Crispinus vir Senex, quem suæ Sectæ ho- ^{Sæculum V.}
 mines haud vulgariter doctum credide- ^{A. C. 403.}
 rant. Paucos post hæc dies cum Possi- ^{Poss. vita}
 dius iter faceret, Diœcesin suam visitans, ^{Aug. n. 12.}
 & contra hæresin pro Concione dicens,
 alius Crispinus Presbyter, & Episcopi
 illius propinquus, viros armatos in insi-
 diis disposuit, qui transeunti imminerent.
 Jamque Possidius in casses ibat, sed ab
 amicis monitus, in vicinam domum se
 recepit. Adest Crispinus, & ædes has
 obsidet; lapides injiciuntur, ignis subji-
 citur. Domestici repellendæ vi impa-
 res, enixe rogare, ut sibi parceretur, &
 flammæ extinguere. Crispinum nihil
 ab incepto dimovere potuit, fores effrin-
 guntur, vulnerantur equi in infima do-
 mus parte stabulantes, ex conclavi su-
 periore Possidius descendere cogitur, ver-
 beratur, indigne habetur. Tandem ^{Aug. III.}
 Crispinus, victum se precibus aliorum si- ^{cont. Cresc.}
 mulans, prohibuit, ne quid mali ultra ei ^{c. 47.}
 inferretur. At equi, & quidquid præ-
 terea habebat, raptoribus in prædam
 cessere.

Hoc facinore ad urbem Calamensem ^{Donatistæ.}
 fama publica delato, exspectabant om-
 nes, Episcopum Crispinum severissime
 in suum Presbyterum animadversurum,
 atque ut id faceret, per viam juris aliqui
 postulabant; ipse omnia dissimulavit;
 imo Donatistæ ferocius moveri cœpe-
 runt,

Sæculum V. A. C. 403. runt, ita ut etiam libertas per vias pe-
blicas commigrandi adimeretur. Tum

Catholici legum rigorem, cum hucusque
his hominibus pepercissent, adhibendum
crediderunt. Crispinus Episcopus, per
sequente Ecclesiæ Defensore, damnatus
est, ut multam decem librarum aureo-
rum, pœnam hæreticis a Lege injunctam
solveret. Ab hac sententia appellavit ad
Proconsulem, & coram eo comparuit
dicens, se non esse Hæreticum. Ut ac-
tem Hæreticus esse convinceretur, S. Au-
gustino Auctore ad singulare colloquium
ambo Episcopi Calamenses Possidius, &
Crispinus condixerunt; postquam coram
magna populi multitudine Carthage-
nensibus vicibus disputatum, Proconsul
Crispinum Hæreticum pronunciavit.

(*) Diese Begebenheit hat eine Verwandtschaft
mit dem, was in Frankreich geschieht, da die welt-
lichen Parlamente die Befugniß behaupten, die
Bischöffe zu strafen, denselben ihre zeitliche Güter
zu entziehen, und andere Geistliche ins Elend zu
verschicken, wenn sie denjenigen, so sich der Con-
stitution Unigenitus nicht unterwerfen, im Zöle-
bett die heil. Communion zu reichen verbiethen.
Jedoch ist ein merklicher Unterschied, daß hier der
Proconsul erkläret, Crispinus sey ein Keger, und
zu der Buß der zehn Pfund Goldes verurtheilet;
aber erst nachdem er in einer Unterredung von
2. Bischöffen der Kegerey ist übersühret worden;

& ad multam decem librarum aurea-Saeculum V.
rum secundum Legem Theodosii con- A. C. 403.
demnavit; verum Possidio intercedente
ad solutionem non est coactus. Appel-
lavit ad Imperatores, semper negans, se
hæreticum esse, (*) & advenit Rescri-
ptum,
S 4

da hingegen die Parlamente selbst Richter seyn
wollen.

(*) Non potest dari Schismaticus, qui non
eo ipso Hæreticus sit, nam qui ab Ecclesia sepa-
ratur, Ecclesiam non audit; dicit vero Christus:
Si quis Ecclesiam non audierit, sit tibi sicut E-
thnicus, & Publicanus. Matth. XVIII.

Donatistis improperabat S. Augustinus (Epist.
166.) *Vos dicitis, propter Traditores, quos non*
ostenditis, remansisse Ecclesiam Christi in sola
Africa partis Donati, quod non de Lege, non
de Propheta, non de Psalmo, non de Apostolo,
non de Evangelio, sed de corde vestro, de Pa-
rentum vestrorum calumniis recitatis. Addit
ad hunc textum Cardinalis Gotti, in vera Eccle-
sia Christi, *Protestantes calumniantur Ecclesiam*
Romanam apostatasse cum ceteris suæ obedientiæ,
propter scelera, & errores, quos non probant;
& effutiunt veram Ecclesiam remansisse in Wal-
densibus, & Albigenibus, inde restitutam a Lu-
thero, & Calvino. Quod tamen non ostendunt
nec de Lege, nec de Prophetis, nec de Scriptu-
ris, cum nullibi enuntiatur sit Ecclesiam Apo-
stasiam, vel Eclipsim pati debere, inde renovan-
dam, & restituendam a quopiam istorum.

Sed

Sæculum V. ptum, octava Dec. 405. datum, quo de
 A. C. 403. claratur, ideo Donatistas ad pendendam
 hanc mulctam damnari, quod Hæretici
 L. 39. C. Th. essent. Judex quoque, & Scribæ ejus
 de Hæret. ad eandem pœnam pecuniariam conde-
 mnabantur, quod Crispinum ad solven-
 dam mulctam non compulissent. At E-
 piscoporum Catholicorum, præsertim
 S. Augustini precibus effectum, ut omni-
 bus pœna condonaretur, quod non pa-
 rum ad conversionem Hæreticorum con-
 tulit.

II. cont. litt. Haud diu antea idem Crispinus Ca-
 Petil. c. 83. lamensis cum prædium, quod Mapale
 dicebatur, contractu Emphiteutico ac-
 quisisset, tantum Colonis Catholicis ter-
 rorem incusserat, ut omnes coegerit pa-
 ti, Baptismum in se iterari, etiamsi id Le-
 gibus fieri prohiberetur. S. Augustinus
 id ei exprobravit, data Epistola, in qua
 Tot. Tit. ne sancti. Bapt. dicit: *Si Mapalienses sua voluntate ve-*
 Donatistæ. *stram Communionem amplexi sunt, au-*
diant nos jam utrinque disputantes, scri-
bantur,

Sed etiam nunquam exstiterunt Schismatici,
 qui non in aliquem errorem hæreticum lapsi
 essent; nam quibus deficit recte credendi Regu-
 la, necesse est, ut a Fide aberrant. Exemplo
 terribili est Tertullianus, qui ubi a Catholica
 Ecclesia defecit, Montanistarum deliria ample-
 xus est. Cæterum, ut alia taceamus, Donatistæ
 Hæretici erant, quod rebaptizarent.

bantur, quæ dicemus, & postquam scripse-
rimus, in eorum linguam punicam trans-
ferantur, & tunc a potentia vestrae ti-
more liberi, quod placuerit, eligant. Si,
quæ dicenda sunt, isti capere non possunt,
quis excuset temeritatem tuam, qua sim-
plicium hominum ignorantia illufisti? Si
dicas, inter illos, qui ad nostram Com-
munionem transierunt, non nullos, ut fa-
cerent, a Dominis suis fuisse metu ada-
ctos, eadem industria utamur, audiant nos
disceptantes, tum, quod melius videbitur,
sequantur. Si renuis, quis non videat,
te nihil præsidi a veritate expectare?

Sæculum V.
A. C. 403.

Hippone S. Augustinus Episcopum Ep. 88. ad. 68.
Donatistam Proculejanum ad colloquen-
dum invitavit; is primo respondit, ipsos
Concilium convocatuos, in quo delibe-
rarent, quid responderi oporteat. Postea
monitus, ut promissio staret, noluit ami-
ce colloqui. Hæc omnia ex actis judi-
cialibus constabant. Tunc vero S. Au-
gustinus ad Donatistas Laicos dedit E-
pistolam, in qua statum quæstionis com-
pendio exponit, atque facta præcipua re-
censet ad eam resolvendam; in Epilo-
go hæc habet; *Respondeant ad hæc ar-
gumenta Episcopi vestri saltem vobis Lai-
cis, si nobis loqui non dignantur, vel non
audent; vos vero, si salutem vestram a-
matis, diligenter pensate, quid causæ sub-
esse possit, cur Colloquia nostra fugiant.*

n. 7.

Ep. 67. ad.
171.

S 5

Si

Saculum V. *Si inter lupos convenit, Pastoribus non
A. C. 403. respondere, heu perditæ sunt oves, qui
luporum speluncis appropinquant!* Tan

Ep. 105. al. dem Episcopi Donatistæ in omnibus lo
166. c. 4. n. 13. cis eandem excusationem objecerunt, &

Possid. c. 12.

*Aug. En-
chir. c. 17.*

quotiescunque ad amicum colloquium invitabantur, dicebant, sibi cum peccatoribus colloqui non licere. Circumcelliones in rabiem agebantur, quod S. Augustinus ingentem Donatistarum numerum ad Ecclesiæ sinum reduceret; igitur pro more, ut populos visitaret, & doceret, ad Parœcias egredienti, insidias sæpius struxerunt. Accidit, ut quædam die manus eorum fortuito effugeret, nam viæ dux aberravit, & impetens nolensque a via publica, ubi Donatistæ Augustinum transiturum operiebantur, deflexit. Ubi id rescivit S. Augustinus, pro errore salutari Gratias Deo egit.

§. XXVIII.

*S. Hieronymus, & S. Augustinus
dissentunt.*

Sup. l. XIX.

§. 41.

Ep. 28. al. 8.

Ad hoc tempus referenda est S. Augustini, & S. Hieronymi in explicatione S. Scripturæ dissensio, quæ nisi inter viros summæ virtutis extitisset, charitatis jacturam attulisset. Alypius ex Palæstina redux, cum quædam de S. Hieronymo, quem ibi viderat, retulisset, S. Augusti-

gustinus dedit ad eum Epistolam, officio-
 sæ amicitiae indicium plenam, omnium Sæculum V.
A. C. 403.
 Africae Ecclesiarum Nomine rogans, ut
 potius vertendis Græcis Scripturæ In-
 terpretibus operam daret, quam ipsum
 textum Hebraicum latine redderet, nec
 crederet, se id majori peritia facturum,
 quam illi, qui eam ex Hebraico in Græ-
 cum jam antea transtulissent. Sed hor-
 tatur, ut tantum diversitatem verborum
 in Hebraico, & in Interpretatione Se-
 ptuaginta Græcorum indicaret, quod in
 librum Job jam fecerat. Deinde dicit,
 sibi non probari Interpretationem, qua
 S. Hieronymus illum locum explicaret
 Epistolæ ad Galatas, ubi S. Paulus me- Gal. 2. 2.
 morat, se S. Petro in faciem restitisse,
 quia in eo esset reprehensibilis, quod cum
 Gentilibus conversis non comederet, ne Sup. I. §. 33.
 Judæis offensæ esset. Nempe S. Hiero-
 nymus dicebat, ambos Apostolos solum-
 modo simulatione, quam charitas sug-
 gessisset, inter se contendisse; S. Petrum, in Ep. ad
Gal. c. 2.
 quamvis sciret, Gentiles non esse im-
 mundos, ab eorum convivio tamen ab-
 stinuisse, ne Judæorum animos a susci-
 piendo Evangelio averteret, & S. Paulum
 eidem publice repugnasse, quamvis sci-
 ret, ipsum non errare, nec voluisse ipsius
 facta corrigere, sed sub istius Reprehen-
 sionis specie alios Judæos docere, & ab
 errore revocare credentes, Legalium
 obser-

Sæculum V. observationem esse ad salutem necessa-
 A. C. 403. riam. S. Augustinus affirmat, hoc in-
 terpretandi genus totam S. Scripturæ Au-
 thoritatem subvertere. *Si enim licet,*
inquit, mendacia officiosa admittere, &
dicere, S. Paulum in hoc loco contra men-
tem fuisse locutum, & de S. Petro dixisse,
fuisse reprehensione dignum, cum non esset,
nullus jam erit textus, cujus vis simili
responsione non possit eludi. Hæretici,
qui Matrimonium damnant, dicent, illud
S. Paulum tantum ideo dilaudasse, ut pri-
morum Fidelium infirmitati parceret.
Et sic de reliquis.

Ep. 28. n. 1. S. Augustinus hanc Epistolam scripsit
ep. 40. n. 8. 71. adhuc dum Presbyter circa annum 396
n. 2. eamque ferendam dedit uni amicorum

suorum, cui nomen Profuturus, profes-
 sionem in Palæstinam cogitanti; sed
 ecce! dum itineri accingitur, eligitur E-
 piscopus, & brevi post tempore mortuus
 est; itaque tunc illa Epistola S. Hiero-
 nymo non fuit reddita. Post hæc cum
 S. Augustinus in calce cujusdam Epistolæ
 S. Hieronymum suo nomine salutari jus-
 sisset, S. Hieronymus ad eum dedit Epi-
 stolam anno 396. quam Subdiaconus,
 nomine Asterius, detulit. Hæc Episto-
 la desideratur; sed ea S. Augustino oc-
 casionem præbuit, ut iterum S. Hiero-

Ep. 40. al. 9. nymo scriberet, atque eadem propter
 ejus explicationem Epistolæ ad Galatas
 vehe-

vehementius objiceret, nam sciebat pri-
mam suam Epistolam ad ejus manus non
fuisse delatam. Hanc scripsit circa an-
num 397. cum jam Episcopus esset, at-
que sub idem tempus S. Hieronymus al-
teram ad eum dedit, ferente Presidio
Diacono, antequam S. Augustini Episto-
lam accepisset; nam secundæ ipsius ad
S. Hieronymum Epistolæ fors pejor fuit,
quam primæ. Paulus, qui eam feren-
dam receperat, timens maris discrimina,
noluit navigio se committere, & cum E-
pistolam S. Augustino, a quo acceperat,
reddere debuisset, ejusdem exscriptæ
exempla aliis distribuit; ita factum, ut
illa Epistola Romæ, & in Italia, ad multo-
rum manus deveniret, eamque Diaconus
Sisinnius, in quadam Maris Adriatici In-
sula inventam, S. Hieronymo afferret.
Pupugit hæc res S. Hieronymum, qui
querebatur, S. Augustinum contra se li-
brum scripsisse, eumque Romam misisse.
At S. Augustinus hoc comperto ad eum
dedit Epistolam, testans Deum, id a se
non factum, rogavitque, ut sibi scribe-
ret. Id circa annum 402. accidit. S. Hie-
ronymus hanc Epistolam accepit, cum
Subdiaconus Asterius jam ad reditum
esset accinctus; ergo ei ferendum tradi-
dit responsum, in quo S. Augustinum ro-
gat, ut ediceret, an Epistolæ, cujus ex-
emplum ad se Diaconus Sisinnius attu-
lisset,

Sæculum V.

A. C. 403.

Ep. Hier. 98.

ap. Aug. 39.

al. 17.

S. Hierony-
mus & S. Au-
gustinus.

Ep. 67. al. 12.

Hier. ep. 91.

ap. Aug. 68.

al. 13.

Sæculum V. lisset, ipse revera Auctor esset, Ne for
A. C. 403. *te, inquit, si responso meo offendaris,*
justa tibi conquerendi causa sit, quod re-
sponderim tibi, antequam certo scirem, ut
scripseris. Simul ipsi Apologiam suam
 contra Rufinum misit.

Ep. 71. al. 13. S. Augustinus, hac Epistola necdum
 accepta, usus opera Cypriani Diaconi in
 illam Regionem proficiscentis rursus ad
 S. Hieronymum scripsit anno 403. misit
 que etiam tres Epistolas antea ad ipsum
 datas, quas Profuturo, Paulo, & cuidam
 alteri, ferendas commiserat, sciens, ipsum
 primam non accepisse, & dubitans, an
 posteriores duæ fuissent redditæ. In illa
 Epistola numero quarta iterato hortatur,
 ut potius emendandæ antiquæ Versioni
 S. Scripturæ, quam novæ Interpretatio-
 ni studium impenderet. S. Hieronymus
 sub idem tempus aliam Epistolam ad S.
 Augustinum dedit, antequam istam acce-
 pisset; in ea iterum respondet ad ter-
 tiam, quam nos inter S. Augustini Epi-
 stolas loco sexagesimo septimo ponimus,
 & conqueritur de illa, quæ in Italia vul-
 gata fuerat, nempe quadragesima. S. Au-
 gustinus, cum afferente Asterio accepis-
 set priorem S. Hieronymi Epistolam,
 quam nos inter ipsius Epistolas nonage-
 simam primam, & S. Augustini sexagesi-
 mam octavam, numeramus, intellexit,
 S. Hieronymum offensum fuisse sua Epi-
 stola;

Ep. 92. ap.
Aug. 72. al.
 14.

stola, quæ in Italia ad multorum notitiam ^{Sæculum V.}
 devenisset; idcirco scripsit ad eum circa ^{A.C. 403.}
 annum 404. epistolam septuagesimam ter- ^{ep. 73. al. 15.}
 tiam, in qua persuadere summopere co-
 natur, non fuisse timendi causam, ne
 ipsius responsum vitio verteret. De dis- ^{c. 3. n. 9.}
 ceptatione inter S. Hieronymum, & Ru-
 finum, magna Charitate mentionem fa-
 cit, dicens, sibi hoc exemplum metum
 incutere; atque satius esse nunquam de
 Doctrina disputare, quam Charitatem
 lædere. Hanc epistolam misit ad Epis- ^{ep. 74. al. 16.}
 copum Presidium, qui eam S. Hierony-
 mo redderet, & missis simul priorum
 epistolarum tam S. Hieronymi, quam sua-
 rum exemplis, rogat Episcopum, ut se
 moneret, si quid ipsi in hac agendi ra-
 tione displiceret.

§. XXIX.

*SS. Hieronymus & Augustinus, quid
 sentiant, explicant.*

Tandem S. Hieronymus Diacono Cy- ^{Ep. Hier. 89.}
 priano ferente tribus epistolis S. Au- ^{ap. Aug. 75.}
 gustini, vigesima octava, quadragesima, ^{al. 11. n. 3.}
 & septuagesima prima acceptis, ad Quæ-
 stiones, quæ movebantur, respondit. Præ-
 cipua erat illa, de explicatione Epistolæ
 ad Galatas. Hæc epistola apud S. Hie-
 ronymum octogesima nona, & apud
 S. Augustinum septuagesima quinta est.
 S. Hieronymus opinionem suam Auctori-
 tate

Sæculum V. tate Origenis, aliorumque Interpretum
A.C. 403. Græcorum, quos secutus est, defendit

De S. Joanne Chrysostomo tanquam non
amplius Episcopo Constantinopolitano
loquitur, quod indicium est, hanc episto-
lam sub finem anni 404. fuisse scriptam.
Huic præcipue fundamento innitebatur,
S. Petrum non potuisse ignorare, post pro-
mulgatum Evangelium neminem ad ob-
servandam Legem veterem teneri, cum
ipso potissimum Auctore Concilium Jero-
solymitanum condidisset illud Decretum,
quo decidebatur, Legem non amplius

Act. 16. 1. obligare. Rursusque S. Paulum opera
18. 18. Legis Cæremonialis implevisse, quoties

21. 20. cunque timuisset, ne alias Judæis scande-
lum daret, nempe quando Timotheum
circumcidit, cum sibi in Cenchris caput
totondit, quando Jerosolymæ cum aliis
quatuor Nazaræis sacrificavit. Ergo ni-
hil causæ fuisse, cur S. Petro quidquam
ep. 40. c. 4. exprobraret. S. Augustinus responde-

bat, S. Paulum nonnunquam opera Legis
perfecisse, ut ostenderet, hanc a se non
rejici tanquam malam, sed solum post
Jesu Christi adventum ad Salutem non
amplius necessariam, & se S. Petrum ob
eam tantummodo causam reprehendisse,
quod sua agendi ratione ansam credendi
omnibus præberet, has Legis Cæremo-
nias esse necessarias. S. Hieronymus repo-

ep. 75. n. 15. suit: *ergo bene facerent Judæi, si post ac-*
ceptum

ceptum Evangelium legem etiamnum servarent, si Sacrificia offerrent, si circumciderentur, si Sabbatum sanctificarent. Ita in Hæresin Cerinthi, & Ebionis relabimur, qui Cæremonias cum Evangelio commiscuerunt. S. Hieronymus ad hanc epistolam mittendam unacum præcedenti, septuagesima secunda, opera Diaconi Cypriani usus est.

Scripsit deinde epistolam inter suas ^{Hier. ep. 96.} 96. & apud S. Aug. 81. Hanc Firmus de- ^{ap. Aug. 81.} tulit, quam S. Hieronymus solum ideo ^{al. 18.} scripsisse videtur, ut præcedentis acerbilitatem excusaret, & S. Augustino amicitiae signa daret. Illa accepta, S. Augustinus respondit simul etiam ad duas præcedentes 72. & 75. data longa epistola, quæ super hac Controversia inter ipsos fuit ultima. In ea S. Augustinus hanc ^{ep. 82. al. 19.} ponit Regulam: *Solos Libros Canonicos* ^{ap. Hier. 97.} *doctus sum ita revereri, ut firmiter credam, nullum ex eorum Auctoribus in aliquo Articulo errasse; & si aliquid occurrat, quod veritati adversari videatur, credo, Exemplar esse mendosum, Interpretem non satis intellexisse huius loci sensum, aut denique a me non capi. Quod ad alios Scriptores spectat, ut ut Sancti sint, aut Doctissimi, dum eos lego, non impono mihi Legem credendi, vera esse, quæ dicunt, quia ipsis vera videbantur, sed credo, si illa Scriptorum Canonicorum Auctoritate, aut*

Hist. Eccles. Tom. V. T soli-

Sæculum V. solido argumento, vera esse mihi persuaserint. Deinde ad S. Hieronymi objectionem respondet; si S. Paulus post susceptum Apostolatum Legem Cæremoniarum serio observasset, exinde sequi, Judæis, qui convertuntur, etiamnum hodie licitum fore, eam observare, nosque hanc observantiam approbando, in Ebionis aliorumque Christianorum Judaizantium Hæresin relapsuros. S. Augustinus assensim abolerent, & demonstrarent, non esse malas, sed tantum inutiles, & quamvis essent mortuæ, saltem tamen meritas, ut splendide ad Sepulchrum deferrentur. Si quis vero hodie sepultas suscitare vellet, earumque usum, Evangelio jam perfecte stabilito, reducere, is, inquit deinde, omnibus videretur existimare, eas esse

n. 15. *n. 16.* *n. 17.* *necessarias, & sic ad Judaismum revertitur. Fateor igitur, cum dicerem S. Paulum has Cæremonias observasse, ostenderet, non esse noxias, me debuisse addere, pro illo solum tempore, quo Fidei Gratia manifestari incipiebat. Itaque æquum est, ut meam potius negligentiam, quam tuam animadversionem accusem.* Cre-

dunt,

dunt, S. Hieronymum opinionem S. Augustini tandem admisisse, quia posteriori tempore scripsit, ipsum S. Petrum S. Pauli opinione fuisse reprehensibilem, ut probaret, neminem sibi blandiri oportere, quasi esset irreprehensibilis. S. Augustinus etiam in hac epistola fatetur, S. Hieronymi versionem ex Hebraico esse utilem. Istæ duæ ultimæ S. Hieronymi, & S. Augustini hac super Materia epistolæ anno 405. scriptæ putantur.

§. XXX.

S. Paulæ obitus.

Hac Lite pendente, scilicet sub initium anni 404. S. Paulæ obitus S. Hieronymum vehementer afflixit. Ea decessit die Martis septimo Kal. Febr. Honorio, & Aristenete Consulibus, id est, 26. Jan. anno 404. annos vitæ numerabat quinquaginta sex; ex iis annos quinque Romæ, & Bethlehem vîginti Pietatis operibus consecraverat. Cum jam jam animam ageret, Crucis Signum super labia sua formabat, & ex Psalmis versiculos recitabat. Episcopus Jerosolymitanus, multi alii ex aliis Civitatibus Episcopi cum Presbyterorum, & Diaconorum innumera multitudo aderant morienti, totum Monasterium Virgines & Monachi replebant. Defuncta Episcoporum humeris ad Ecclesiam delata est, alii faces,

Sæculum V. & Cereos portabant, alii ducebant tur-
A.C. 403. bas, Psalmos lingua Hebraica, Græca
 Latina, & Syriaca canentes. Omnes
 Monachi, omnes Virgines, omnis ex
 cinis urbibus populus ad celebrandas Pa-
 læ Exequias accurrerunt. Viduæ, pa-
 peres, amissam Matrem lugebant. Pri-
 mo in medio Ecclesiæ Antri Bethlehe-
 matici corpus positum, & die tertia prop-
 Antrum sub terra reconditum; at popu-
 li concursus tota septimana tenuit. Fi-
 lia ejus Eustochium amissam Matrem im-
 modice lamentabatur, cujus dolorem u-
 leniret, S. Hieronymus & ipse afflictus
 mus eidem Sanctæ Matris vitam, seu po-
 tius Elogium funebre inscripsit.

§. XXXI.

S. Melania Romam redit.

v. Præf. ad **H**aud multo tempore antea S. Melania
ep. Aug. 95. relicta Palæstina, postquam viginti
 quinque annos Jerosolymæ habitasset,
 Romam redierat. Causa redeundi fuit,
 quod comperisset, Neptem suam Mel-
 niam juniorem Piriano nuptam cogita-
Sup. XVII. re hujus Mundi pompæ valedicere; ti-
§. 6. mebat Avia, ne illa seduci se pateretur,
Paul. Lausf. in errorem contra Fidem incideret, aut
6. 18. morum dissolutionem. Igitur annos na-
 ta sexaginta duos, Cæsareæ navi se com-
 mittit, & postquam per dies viginti vela
 fecisset, in Italiam appulit. Ex urbe Nea-
 poli,

poli, quo primo delata fuit, Nolam ivit, ^{sæculum V.}
 ut inviseret S. Paulinum, qui, ut ipse re- ^{A. C. 403.}
 fert, maximo gaudii sensu humilitatis ^{Paul. ep. 10.}
 ejus Triumphum conspexit. Vehebatur ^{al. 29. ad Se-}
 exiguæ magnitudinis equo, quolibet asel- ^{ver.}
 lo deteriore, vili veste nigri coloris in-
 duta; at Liberi ejus, & Nepotes, qui
 præcipuis Romæ Dignitatibus emine-
 bant, itinerantem comitabantur, hi enim
 numerosissimo comitatu usque Neapo-
 lim obviam venienti Matri processerant.
 Via Appia equorum phaleris, & vehicu-
 lorum auro late fulgebat. Juxta vestium
 mollitiem, Purpuramque comitantium
 multo magis paupertas elucebat S. viduæ,
 cujus centones attrectare omnes pro Dei
 munere habebant.

S. Paulinus omnes excepit in ædibus
 suis non magnis, quippe unum erat supe-
 rius triclinium, & ambulaerum Cellulis
 Hospitum contiguum. Nihilominus toti
 Societati diverforiola assignavit, dumque
 adolescentes, & Virgines in Ecclesia S.
 Felicis Laudes Divinas cantant, univer-
 sus comitatus hominum sæcularium re-
 verenti silentio adstabat. S. Paulinus
 S. Melaniæ vitam S. Martini prælegit, a
 Severo Sulpicio conscriptam, haud igna-
 rus, quantum hujus generis narrationi-
 bus delectaretur. Ceterum S. Viduæ
 eximias virtutes mirari non satis pote-
 rat. Ipsa S. Paulino modicam Particu- ^{Nat. 10.}
 lam ^{p. 620.}

Sæculum V. lam ligni S. Crucis, quam a Joanne Episcopo Jerosolymitano acceperat, donavit.

A. C. 403.

hæc S. Paulinus quadam die usus est, ad restinguendum ignem, qui correpto tugurio fœno pleno ædibus quoque perniciem minabatur. Post hæc illam Particulam Severo amico suo dedit, in Ecclesia, quam

Ep. II. al. ep. exstruebat, deponendam, (*) Eodem
io. al. Nat 9. tempore S. Paulinus hospitio excepit S.
poem. de red. Nicetam, Daciæ Episcopum, Gentium
Nic.

ad Septentrionem habitantium Apostolum, nempe Scytharum, Bessorum, Getarum, & Dacorum, quorum magnam multitudinem convertit, efferos animos ad Evangelii mansuetudinem composuit, & ex hominibus, latrocinio vivere assuetis, Monachos fecit. Is in Italiam veniens, ut sacra loca videret, Romanis admirationi fuit. Bis ad S. Paulinum, nempe cum veniret, & post annos quatuor rediret, *Martyr. R.* divertit. Ecclesia S. Nicetæ memoriam septimæ Januarii celebrat.

S. Melania Romam advenerat, ubi ad *Lauf. c. 118.* Fidem convertit Apronianum Avitæ Neptis suæ virum, ex ordine Clarissimorum, fama celebrem, at Gentilem. Melania ei non solum persuasit, ut Christianus fieret, sed etiam ut in conjugio se contineret.

(*) Ein schönes Zeugniß wider die Protestanten, daß man schon damals die Heil. Creuz = Partikel verehret.

ret. Item Sancta Vidua Nukum suam ^{Sæculum V.}
filii uxorem Albinam fidem Christianam ^{A. C. 403.}
docuit, & Neptem Melaniam confirma-
vit in bono proposito, quod conceperat,
ut continentiam servaret cum Marito suo
Piniano, filio Severi, quondam Præfecti.
Hæc Melania junior tredecim annorum
Puellula nuptui data fuerat invita, nam ^{c. 119.}
ardentissime cupiebat Avia suæ virtutes,
quas dilaudari audiebat, imitari. Cum
conjugata duos filios peperisset, eosque
etiamnum infantulos mors abstulisset, di-
xit ad Maritum: *si Deus voluisset, ut in
pompa Mundi viveremus, filios nostros in
prima ætate nobis non eripuisset.* Tan-
dem diu post hæc nempe annos septem
persuasit viro, ut se continerent, & Mun-
do vicennis renunciavit.

§. XXXII.

*S. Innocentii Epistolæ ad Episcopos
Hispaniæ.*

Sanctus Innocentius Papa illo tempore
scripsit ad Episcopos Hispaniæ, qui ^{Innoc. ep.}
Concilium Toletanum anno 400. cele- ^{23. ex edit.}
braverant. Episcopus Hilarius, qui ad- ^{Sirm.}
fuerat, cum Elpidio Presbytero Romam
ivit, & ad Papam querelas detulit, quod
Pax Ecclesiæ in Hispania Schismate, & ^{Sup. XX.}
contemptu Canonum turbaretur. (*) ^{§. 47.}

T 4

Auditi

(*) Ein Zeugniß für die Auctorität des Römischen Papstes in der Spanischen Kirche.

Sæculum V. Auditi sunt in congregatione Presbyterorum Ecclesiæ Romanæ, atque Acta conscripta.

A. C. 403. Schismati originem dederant Episcopi Provinciæ Baticæ, & Carthagenensis, * qui ab aliis secesserant, quod in suam Communionem recepissent Episcopos Gallaciæ.

* Hodie Carthagena. Hi, cum prius Priscilliani errores fuissent secuti, eos deinde abjuraverant; inter illos numerabantur Symphosius, & Dietynnius, in Concilio Toletano recepti. Quamvis igitur essent conversi, tamen Episcopi Baticæ adduci non poterant, ut ipsis veniam darent, iisve, qui cum ipsis communicabant. In materia Disciplina, Hilarius querelas afferebat contra Rufinum, & Minicium Episcopos, qui extra suas Provincias essent. Metropolitæ contra Canones Nicænos, & contemptis populi votis, Episcopos ordinaverant. Ipse Rufinus contra Canones refragantes ordinatus fuerat, quia accepto jam Baptismo in Foro publico postulaverat; idem impedimentum Gregorio Episcopo Emeritano objiciebant. His igitur querelis ad se delatis S. Innocentius Papa ad Episcopos Concilii Toletani, ante aliquod tempus acti, scripsit; hortatur ad observandos Canones, & Concordiam; præprimis vult, ut Regulæ circa ordinationes observentur, & tradit easdem, quæ in aliis ejus Decretalibus leguntur.

Nic. c. 4.

§. XXXIII.

§. XXXIII.

Sæculum V.

A.C. 403.

*Altera adversus S. Chrysostomum
conspiratio.*

Sancti Joanni Chrysostomo post reditum
vix per Menses duos quieto esse licuit,
cum Constantinopoli Statua Eudoxiæ Im-
peratricis honoribus erecta est. Stabat
ea argentea in Columna ex Lapide Por-
phyrite editissimæ Basi imposita. Locum
elegerant aream inter Palatium, in quo
Senatus congregabatur, & S. Sophiæ Ec-
clesiam ex latere adverso sitam; media
erat dicta area, & platea transversa. Po-
sita est hæc Statua, Theodosio Juniore,
& Rumoride Consulibus, id est, anno 403.
& verisimiliter Mense Septembri, ad pri-
mæ Indictionis initium. In illius Dedi-
catione pro more in maximum gaudium
omnes effusi sunt, nam pompa ambitiosa
hæc agi solebant, & necdum omnes anti-
quæ superstitionis reliquiæ aboleri pote-
rant, quod apparet ex Lege Theodosii
junioris, exinde post annos viginti duos
data, qua jubentur illa omitti, quæ Ido-
latriam redolebant.

*Pall. Dial.**Socr. VI.**c. 18. Soz.**VIII. c. 20.**Prosp. Chr.**an. 404.**Marcell.**an. 403.**L. un. de**imag. Imp.**C. Theod.**Lib. 15.**Theophan.**p. 68.*

Itaque occasione hujus argentei Eu-
doxiæ simulacri urbis Constantinopo-
litanae Præfectus, Religione Manichæus,
& semi-paganus, populum ad insolitam
lætitiâ excitavit. Choreæ ducebantur,
fescennini Ludiones dabant specta-

T 5

cula,

Sæculum IV. cula, inde secuti plausus & populi clamor.
A. C. 403. mores Sacerdotes Sacris operantes turbabant,

S. Joannes Chrysostomus plebis insolentiam non tulit; ea, qua solebat, libertate in hos abusus inductus, non eos modo, qui ista facerent, sed & qui fieri imperarent, increpabat. Offendit hæc constantia Imperatricem, quæ statuit aliorum contra S. Chrysostomum Concilium convocare. Ipse de orationis severitate nihil omisit, & dicitur in illo fervore pronuntiassse celebrem orationem, cujus initium erat: *furit hodieque Herodias,* &

to. 7. ed. A. postulat sibi Joannis Caput. Habemus

quidem sermonem, qui in hæc verba incipit, estque in fæminas inductivus; &

S. Chrysostomi opus esse non creditur.

Ut ut ista se habeant, nova in eum exorta est tempestas. Cum ejus Adversarii modum rei gerendæ nescirent, Alexandriam miserunt, qui Theophilum con-

sulerent, rogarentque, ut rediret, & facti

Pall. Dial. p. 76. Ducem se præberet, aut saltem instituendi judicii argumentum suggereret. Theophilus Constantinopolim secundo ire non

ausus, memor, quam ægre periculum evassisset, tres misit Episcopos, Paulum, Pemen, & tertium, nuper ordinatum, eis-

que Canones Concilii Antiocheni, in Dedicatione anno 341. celebrati, ferendos

Sup. XII. s. 19. dedit.

Post-

Postquam Episcopi isti advenerunt, ^{Sæculum V.}
 omnes Metropolitæ, aliosque Episcopos ^{A.C. 403.}
 ex Syria, Cappadocia, Ponto, & Phrygia ^{Pall. p. 77.}
 convocatos, Constantinopoli congrega-
 runt. Inter præcipuos, qui adfuere, me-
 morandi sunt Leontius Ancyranus ex Ga- ^{Socr. VI.}
 latia, Ammonius Laodicensis ex Pisidia, ^{c. 18. Soz.}
 Acacius Bereensis, Antiochus Ptolemai- ^{VIII. c. 20.}
 denus ex Syria, & Brison Philippopoli-
 tanus ex Thracia. Ubi Constantinopoli
 præsentibus fuere, ne, ut cæteri antea,
 errarent, cum S. Joanne Chrysostomo
 communicarunt; id vero Aulæ Cæsareæ
 displicuit. Cumque Festa Nativitatis
 Domini advenissent, Imperator, ut prius
 solebat, in Ecclesiam non processit, sed
 Joanni indicari jussit, se cum eo non
 communicaturum, antequam ea, de qui-
 bus accusabatur, diluisset. Theodorus
 Tyanæus cum cæteris Episcopis Con-
 stantinopolim venerat, at dum vidit,
 contra S. Joannem fuisse conjuratum, in-
 salutato hospite, ad suam Ecclesiam re-
 diit, atque usque ad ultimum in Commu-
 nione S. Chrysostomi, & Ecclesiæ Roma-
 næ perstitit. E contra Pharetrius Cæsarien-
 sis in Cappadocia, domo sua non egres-
 sus, per litteras S. Joannis inimicis jun-
 ctus est.

Sæculum V.
A.C. 403.

§. XXXIV.

Canones Concilii Antiocheni.

In Concilio hoc secundo, in quo Episcopi Aulæ largitionibus corrupti sedebant, nulla amplius mentio de prioribus Accusationis Articulis, quos diluere S. Chrysostomus intrepide promittebat, sed, ut nullus superesset Defensionis locus, Canonibus Concilii Antiocheni, nempe quarto, & duodecimo, unice hæserunt. Quartus Canon sic habebat:

Sup. XVII. §. 13. *Si quis Episcopus, in Concilio depositus, se Ministerio ingerere, & sicut antea officio fungi ausus fuerit, omnis ei spes precludatur, ut in alio Concilio restitui possit, nec, si causam defendere velit, audiat. Et duodecimus: Si Episcopus in Concilio depositus importunis precibus Imperatorem fatigare præsumpserit, cum potius ad majus Concilium recurrere debuisset, indignus venia judicabitur, ulterius non audiatur, omnis restitutionis Spes adimatur.* S. Chrysostomi hostes dicebant, hos Canones ad eum respicere, quod ad Sedem suam rediisset, antequam in aliquo Concilio absolveretur. Contra ejus amici asserere, hos Canones ab Arianis contra S. Athanasium fuisse cufos, atque Canonem quartum, utpote æquitati adversantem, Sardicæ a Romanis, Italis, Illyricis, Macedonibus, & Græcis fuisse rejectum.

Tum

Tum Ammonius Laodicens, & Acacius Bereensis cum Antiocho Ptolemaiden, Cyrino Calcedonenſi, & Severiano Gabalenſi Imperatorem adierunt, petentes, ut decem ex Joannis parte Episcoporum, nam ultra quadraginta numerabantur, venire juberentur, ut super Auctoritate istorum Canonum decerneretur. Elpidius Episcopus Laodicens in Syria, vir non minus virtute, quam senio, & canis venerabilis, aliusque Episcopus, cui nomen Tranquillus, ad Regiam delati, Imperatori dixerunt: *Joannes prima vice secundum Canones non fuit depositus, sed tantum misso Comite pulsus; non proprio arbitrio in Sedem suam regressus est, sed tuo Mandato, quod ei unus ex Notariis tuis attulit. Quod spectat ad Canones, qui modo proferuntur, ostendimus, Hæreticorum opus esse.* Cum S. Chrysostomi inimici ulterius contenderent confuso clamore, & coram Imperatore indecore gesticularentur, Elpidius captato brevi silentio leniter ad Imperatorem: *Domine! quid tamdiu Tuam fatigamus Clementiam? opportunum incidit consilium; Fratres nostri Acacius, & Antiochus subscribant his Canonibus, quos tanquam ab Orthodoxis conditos proponunt, & dicant: eandem Fidem quam ii, qui hos condiderunt, tenemus; tunc cessabit disputatio.* Imperator, ictus consilii simplicitate

Sæculum V.
A. C. 403.

Pall. p. 79.

Pall. p. 80.

Sæculum V. plicitate, ad Antiochum subridens: *nihil*
A.C. 403. *est ad litem finiendam aptius.* Severi-
 nus, & Sectatores ejus expalluere, alter
 in alterius obtutu defixi. Nihilominus
 loci, & adstantium Reverentia pressi sub-
 scripturos se promiserunt, & sic quidem
 tunc ignominiam distulerunt, sed pro-
 misso deinde non steterunt.

Novem decemve Menses litigando
 consumpti sunt. Interim S. Joannes
 Chrysostomus cum 42. Episcopis suos
 Conventus agebat, & populus ejus Do-
 ctrinam semper singulari studio auscul-
 tabat. Non incongrue ad id temporis
 referunt unam Homiliarum ejus in epi-
 stolam ad Ephesios, in qua docet, non
 minus periculi esse in Schismate, quam
 in Hæresi; & fortiter arguit Episcopos,
 qui nulla data causa a se separabantur, &
 per prava molimina ordinem Hierarchiæ
 corrumpabant. Tum ad Mulieres spe-
 ciatim conversus, ait: *si quæ est, quæ in*
me vindicta cupiditate flagret, modum sug-
geram mihi perniciosum; percutite me in
maxillam, conspuite vultus meos inspe-
ctante omni populo, verberibus me obrui-
te! quid? infremitis, dum dico; alapis
genas meas tundite! & tamen Corpus Do-
mini, & Magistri vestri, lacerare non per-
borrescitis? S. Joannis Adversarii, vi-
 dentes, quanta esset ejus Auctoritas, &
 timentes, ne istud schisma in Seditionem
 definere

Lib. 4. Cod.
 Theod. de his
 qui sup. Rel.

desineret, Legem promulgari curarunt, Sæculum V.
A.C. 404.
qua omnibus Regii Palatii Domesticis prohibetur, ne se tumultuosis, ut ipsi quidem loquuntur, Conventibus immisceant, & pœna sit jactura officii, atque bonorum confiscatio. Lex ista Constantinopoli quarto Kal. Febr. Honorio, & Aristenete Consulibus, id est, 29. Jan. anno 404. data.

§. XXXV.

S. Chrysostomus Ecclesia pellitur.

Cum tempus Quadragesimale advenisset, Antiochus, & Factionis ejus homines, secreto in Conspectum Cæsaris admissi, significarunt, Joannem esse convictum, jamque Imperatoris esse, ut eum ante Festa Paschalia expelli juberet. Imperator Arcadius instantibus obistere non potuit, misitque ad S. Chrysostomum, qui indicarent, ut Ecclesia cederet. Respondit: *Hanc Ecclesiam a Deo accepi ad procurandam Salutem populi, & eam deferre non possum; quia vero vestra est Civitas, si vultis, ut discedam, vi expellite; sic mihi legitima erit excusatio.* Ergo ex Pall. p. 81.
Pall. p. 82.
Palatio non sine aliquo pudore missi sunt, qui eum expulerunt, addito mandato, ut interea in Domo Episcopali se contineret. Expectabant, ait Palladius, num Cælum in Joannis Defensionem prodigium ederet, quo perterriti eum suæ Ecclesiæ

Sæculum V. A.C. 404. clesiae restituerent, aut si nullum omni
 sequeretur, eundem pejus haberent.
 Die magni Sabbati iterum adsunt, cum
 Ecclesia exire jubentes; respondit, qui
 Episcopum decebant. Imperator
 diem Sanctam sollicitus, & populi in Ci-
 vitate tumultum timens, vocatis ad
 Acacio, & Antiocho, dixit: *quid facien-
 dum? vobis! si malum mihi consilium
 suggessistis.* Responderunt audacter: *Do-
 mine! Joannis Depositionem in caput no-
 strum recipimus.*

Episcopi quadraginta S. Joanni fide-
 les in Ecclesiis Imperatori, & Imperatrici
 obvios se dederunt, rogantes cum lacry-
 mis, ut Jesu Christi Ecclesiae parcerent
 Pall. p. 83. eique suum redderent Episcopum; &
 propinquare Festa Paschalia, adesse bap-
 tizandos, Doctrina Christiana sufficienter
 institutos. Sed frustra. Tum Paulus
 Cartejanus sacerdotali constantia ad Eu-
 doxiam Imperatricem: *Deum time, pro-
 lis tuæ misericordia te tangat, & cave,
 ne Jesu Christi Festum sanguinis effusio-
 ne profanes!* igitur isti Episcopi Sanctam
 Vigiliam quisque domi suæ egerunt, tri-
 Socr. VI. stitia oppressi. Presbyteri Constantino-
 c. 18. politani, S. Joanni Chrysostomo addicti,
 populo in balneis publicis (thermæ Con-
 stantianæ dicebantur) congregato, Vigi-
 liam Paschæ pro more celebrarunt, præ-
 legerunt sacras Scripturas, & Catechu-
 menos baptizarunt. Id

Id ubi Antiochus, Acacius, & Severus resciverunt, petierunt, ut Conventus iste dissiparetur. Magister officiorum respondit: *nox est, maximus etiam concursus populi, funestum certe rei eventum timeo.* Instabat Acacius: *vacuæ hominibus sunt Ecclesiæ, timemus, ne, si Imperator veniat, & populum abesse videat, ejus affectum in Joannem cognoscat, & nos invidia ur̄i credat, postquam ad eum diximus, neminem adhærere Joanni viro Misanthropo.* Magister officiorum, postquam in se nullam recepturum culpam, quidquid mali inde evenisset, testatus fuisset, dedit eis virum, cui nomen Lucius, ab omnibus Gentilem creditum, cohortis unius Ducem; huic mandatum, ut primo populum leniter ad Ecclesiam invitaret. Ivit ille, sed nemo ei aures præbuit; rediit ergo ad Acacium & alios, referens, quanto ardore illis Sacris populus adesset, & quam innumerabilis esset multitudo. Ipsi vehementissime virum urgere, preces, aurum, promissa cumulantes, ut reverteretur, & vel bonis verbis populum ad Ecclesiam adduceret, vel illum Conventum adhibita vi dispergeret.

§. XXXVI.

Tumultus in Nocte Paschali.

Itaque Lucius iterum ad populum se confert, *Pall. p. 85.*
Hist. Eccles. Tom. V. U fert,

Sæculum V.
 A.C. 404.

Pall. p. 84.

Sæculum V. fert, comitantibus quibusdam Acacian
A. C. 404. Factionis Clericis, secunda noctis vigi-
lia, id est, post horam nonam; nam Con-
stantinopolitanis illa nocte usque ad pe-
num Galli cantum vigilare mos era-
Lucium sequebantur nudis ensibus qu-
dringenti tyrones Thraces, nuper coo-
scripti, in primis Militiæ rudimentis in-
solentissimi; hi repente in populum in-
mensum effusi confertos cuneos gladio
rum fulgore dirimunt. Lucius ipsos Sa-
cros fontes ingressus, ut Baptismum con-
ferentes turbaret, Diaconum tam dure
protrudit, ut ille Symbola, id est, S. Chry-
ma in terram funderet. Presbyterorum
Ep. Chrys. vertices fustibus pulsât, nulla canæ Sen-
ad Innoc. ctutis Reverentia. Sanctum Lavacrum
apud Pall. cruore mixtum. Fæminæ jam depositis
p. 18. *Soz. VIII.* ut Baptismum reciperent, tunicis, viris
c. 21. permixtæ auffugere, ne occiderentur, vel
violarentur, non satis, quantum honestas
postulasset, tectæ, non nullæ etiam vul-
neratæ. Mulierum, infantumque cla-
mor aures feriebat. Presbyteri, & Dia-
coni Ecclesiasticis vestibus induti pelle-
bantur. Iste vulnere manu recepto cla-
mans fugiebat, alius Virginem secum tra-
hebat, ita manibus pallio suo implicitam,
ut illud dilaceraret. Vasa sacra diripie-
bantur. Altare circumstabant armati;
militum aliqui non baptizati usque ad
locum, ubi Sancta Mysteria servabantur,
pene.

penetrarunt, & omnia remoto velamine Sæculum V.
A. C. 404.
conspexerunt, imo in tanto tumultu ipso-
rum amicula pretioso Jesu Christi San-
guine respersa. (*) Multi Presbyteri, &
Diaconi capti, & in carcerem missi. Lai- Pall. p. 86.
ci in Dignitate constituti Civitate ejecti.
Aliqua Edicta affixa, in quibus minæ le-
gebantur contra eos, qui Joannis Com-
munioni non renunciarent. Hæc in Vi-
gilia Paschæ 16. April. anno 404. accide-
runt.

Sequenti die Imperator, cum in cam-
pos exivisset, corpus exercendi causa, vi-
dit prope locum, qui dicebatur *Pempton*,
quod quinque milliariis Constantinopoli
distaret, magnam multitudinem homi-
num, albo vestitu splendentium. Inter-
rogat Prætorianos, qui essent? respon-
dent, esse Hæreticos. Erant autem Ca-
tholici, qui thermis ejecti, quo prius con-
venerant, & ad Ecclesias, quas Episcopi
ipsorum hostes occupabant, ire nolentes,
in apertis campis congregabantur; inter

U 2

be (*) Der Protestantische Uebersetzer hat hier
auf seiner 60. Seite die Worte des Herrn Fleury:
Le précieux Sang de J. C. gegeben: den geseg-
neten Kelch; und weiter unten: on y offroit les
Saints Mysteres. man feyerte das Abendmahl.
Also hat er alle Stellen vom Opfer des wahren Lei-
bes, und Blutes unsers Herrn verfälschet. Wer-
de es weiter nicht mehr melden.

Sæculum V. eos numerabantur ferme tria millia re
A.C. 404. cens Baptizatorum, qui pro more vestem

candidam gerebant. S. Chrysostomi ini-
 mici, occasione utendum rati, ferocissi-
 mos quosque de Cæsaris Comitatu im-
 mittunt, qui multitudinem in diversi

Pall. p. 87. spargerent, & ejus Doctores caperent.
 Tantus populus vim vi repellere facile
 potuisset, sed contrarium Christianæ man-
 suetudinis Lex, & Evangelium suadebant.
 Ergo pauci Clerici, & aliqui Laici capiun-
 tur, inter quos visebantur spectationis
 conditionis famina. Aliquibus earum
 capitis velamen abreptum, aliis non in-
 aures modo, sed & ipsæ aures in istis col-
 luctationibus barbara crudelitate avulsa.
 Earum una, opulenta, & præstantissima
 formæ, ut pudorem servaret, assumptum
 mancipii habitu, profugit in Civitatem.

Arcadius. Carceres multis viris ex iis, qui Magi-
 stratum gerebant, repleti; in iis hymni
 canebantur, & SS. Mysteria offerebantur,
 ita ergastula in Ecclesias mutata, dum in-
 terim in Ecclesiis flagrorum crepitantium
 ictus, tortorum clamores, & terribiles
 imprecationes audiebantur, ut Fideles ad
 anathematizandum Joannem cogerentur.
 Quo magis autem ejus Adversarii nite-
 bantur, viro Sancto invidiam creare, eo
 frequentiores amici ipsius ad Catholico-
 rum conventus confluebant. Hi nunc in
 isto loco, nunc in alio celebrabantur, sæ-
 pissime

piissime vero in illo spatio, quod Constan-
tinus Magnus, antequam urbem ædifi-
casset, vacerris claudi iusserat, decurren-
tes equos ibi spectaturus.

Sub idem tempus homo a Dæmone
obsessus, aut qui obsessus credebatur, de-
prehensus est pugionem circumferre, quo
S. Chrysostomum confossurus dicebatur.
Eum populus ad Præfectum adducit, tan-
quam latronem subornatum, & pecunia
emptum, ut facinus auderet. Statim ve-
ro S. Chrysostomus misit ex amicis Epis-
copos, qui hominem, antequam ei quid-
quam mali inferretur, liberarunt. Qui-
dam deinde servus Elpidii Presbyteri, S.
Chrysostomi hostis manifesti, acceptis
quingenta aureis, patrandæ Cædis
mercede, tribus sicis armatus, versus
Domum Episcopalem currebat. Vir, qui
eum noverat, festinantem moratus est,
interrogans, quo iret? ipse nihil, sed in-
cautum sica vulnerat, similiter & alium,
qui cum primum percuti cerneret, excla-
mavit. Tum tertium ferit, & quartum
pluresque, usque ad septimum, quorum
quatuor in ipso loco expirarunt. Cum
tandem populus furem comprehen-
disset, eum vinciri jubet Præfectus, &
ut populum mitigaret, severissime puni-
endum esse pollicebatur, quem tamen
pœnis exemit. Ex eo Fideles diu no-
ctuque ante ædes Episcopales, ut S. Chry-

Sæculum V.
A.C. 404.

Pall. p. 197.

Soz. VIII.
c. 22.

U 3

sofo-

Sæculum V. fofstomum fecurum præftarent, in excu
A.C. 404. bias fe partiebantur.

§. XXXVII.

*S. Chryfoftomus Constantinopoli abin
 cogitur.*

Pall. p. 88. Quinta die poft Pentecofteen, quod Fe
 ftum hoc anno 404. in quintam Jo
 nii inciderat, Acacius, Severianus, &
 Cyrinus, ad alloquium Imperatoris ad
 mitti petierunt, & dixerunt: *facies Do
 mine! quod lubet; verum jam pridem
 tibi diximus, nos Depofitionem Joannis*
p. 89. *in animas noftras recepiffe. Æquum non*
eft, nos omnes perditos velle, ut uni cum
parcatur. Imperator, miffio ad Joannem
 Patricio Notario, nunciari jubet, ut e
 Deo commendaret, & ab Ecclefia difce
 deret. S. Joannes audito mandato, quod
 fibi adeo fevere indicabatur, de Domo
 Epifcopali cum Epifcopis, Amicis fuis,
 descendit, (*) dicens: *venite, oremus, &*
bujus

(*) Cum hac S. Chryfoftomi Relegatione
 quandam affinitatem habet, quod in Francia ini
 tio anni 1758. actum, dum Rex Ludovicus XV.
 Archiepifcopum Parifiensem, Chriftophorum de
 Beaumont, Sarlatum in Provincia Petricorienfi
 oppidum, quinquaginta a Diœcefi Parifiensi millia
 ria diffitum in Exilium mifit. Obediit Archie
 pifcopus, & conftitutis Vicariis, qui abfentis no
 mine

bujus Ecclesiæ Angelo Custodi valedica- Sæculum V.
mus! hæc loquentem vir magnæ Auctori- A.C. 404.
tatis, & timens Deum, qui Parti saniori ad-
hærebat, monet: Lucius, cujus proter-
viam non ignoras, in thermis cum militi-
bus, quibus imperat, latet, te vi abstractu-
rus, si resistis, aut obedire cunctaris. Tota

U 4 com-

mine Diœcesin regerent, a Prætorianis militibus quatuor, quos nigros Musquetarios vocant, & Præfecto eorum in locum exilii deductus est. Præter antiquiores novam Regi irascendi causam præbuit, quod Moniales Hospitalarias in suburbiis Parisiorum Interdicto liberare noluerit. Jam anno 1756. Archiepiscopus Instructionem Pastoralem ediderat, quæ Regi, & multominus Curia Parisiensi placere non potuit. In hac Num. 5. dicit: *Hæc Tribunalia Sæcularia sub Prætextu conservandæ Pacis publicæ, impediendæque Turbationis Civilis insurrexerunt contra Authoritatem, & infallibilitatem Dogmaticorum Judiciorum Ecclesiæ &c.*

Rex Franciæ anno 1754. 2. Sept. edita Lege omnibus, & singulis circa Bullam *Unigenitus* Silentium strictissimum imperaverat. Archiepiscopus in sua Instructione Num. 75. postquam de Constantii Heraclii Nepotis vulgato Typo mentionem fecit, dicit: *verum Sancta Sponsa Jesu Christi, Prædicatione Verbi Divini nata, nunquam se submittit silentio, ex quo alterari possent sua principia, & Dogmata. &c.* Num. 100. dicit: *Igitur juxta hanc Legem Judex Laicus cognoscere nequit, nisi in casu Appellationis de Abusu.*

Sæculum V. *commota est Civitas. Exi ergo celeriter*
A.C. 404. *& secreto, ne, si differas, cives, & milites manus inimicas conferant.* Tum Chrysostomus aliquibus Episcoporum ultimum vale dixit, osculum pacis infigens inter lacrymas, nam singulos amplectendi vires non erant, & ad alios in Sanctuario: *manete hic, aliquantisper acquiescam.*

Ingressus est Baptisterium, atque Olympiade, quæ Ecclesia pedem non efferebat, Pentadia, & Procla, Diaconissæ, & Silvina Nebridii vidua, & Gildonis filia ad se vocatis, ait: *venite filiæ, audite me! si bene conjicio, prope est finis meum.*
Absolvi cursum meum, & forte non amplius

Abusu. Num. 146. dicit; Adversarios Bullæ *Unigenitus* 5. Propositiones Jansenii non damnare.

Ceterum ultimarum Turbarum occasio in Gallia fuit, quod Archiepiscopus Parisiensis, & alii alii Episcopi quibusdam Bullæ *Unigenitus* aperte Refractariis in Articulo mortis Sacramenta administrari vetuerint. Summus Pontifex anno 1756. Breve Apostolicum edidit de obligatione denegandi Sacramenta detrectantibus Bullam *Unigenitus* acceptare. Sed hæc de Turbis Galliarum Ecclesiasticis Materia abstrusior est, quam ut in angustiis unius Annotationis explicetur. His tenebris plurimam lucem affundit dicta Instructio Pastoralis, sermone gallico vulgata, & a Viro Celebris in Latinum anno 1757. translata.

plius videbitis faciem meam. Hoc unum Sæculum V.
A.C. 404.
a vobis peto, ut Pietas vestra in Eccle-

siam nunquam algere incipiat, & post-
quam aliquis, qui non ambierit, & relu-
ctans, omnium consensu ordinatus fuerit,
coram eo, sicut coram me adsuevistis, ca-
pita inclinetis; nam Ecclesia absque Epis-
copo esse non potest. Et sicut vultis, ut
Deus vestri misereatur, etiam mei in ve-
stris precibus mementote. Ipsæ ad ejus pe-
des prostratæ, lacrymis difflebant. Tum
signo uni ex prudentioribus Presbyteris
dato dixit: abducito eas hinc, ne populum
commoveant. Fæminis utcunque silenti-
bus, ipse per ostium, quod ad Orientem
spectabat, egreditur, dum interim, ut
jusserat, sub principe Ecclesiæ porta ad-
motus equus sessorem expectat, ut sic
populum ibi congregatum falleret. Na-
vigium ingressus, in Bithyniam delatus
est. Mater S. Joannis adhuc superstes Chrys. ep.
137.
magna constantia hortabatur, ut potius
fugeret, quam quidquam sua virtute in-
dignum admitteret.

S. Chrysostomo discedente, subito Pall. p. 91.
flamma in Ecclesia, & Cathedra, ubi se-
dere, & ad populum dicere solitus fue-
rat, conspicitur. Inde ignis ad tectum
attollitur, & intus natus ad partes exte-
riores pervadit. Tota Ecclesia cum ædi-
ficiis ad eam pertinentibus consumpta, p. 92.
excepto parvo Sacrario, in quo vasa Sa-

U 5

cra

Sæculum V.

A. C. 404.

Incendium.

cra custodiebantur, quodque prodigium servatum videbatur, ne S. Chrysostomus inimici eum vasa illa abstulisse accusarent. Ab Ecclesia flammæ, valido vento septentrionali propellente, sine populi læsione in pontis ignei figura per aream delatæ, corripuere Palatium, ubi Senatores congregabantur, e regione ad meridiem positum. Hujus tamen Palatii non illud latus, quod Ecclesiam respiciebat, ardere cœpit, sed pars illa, quæ Cæsaream Regiam spectabat, ubi illa domus Senatoriæ jungebatur. Tribus horis a Sexta usque Nonam sæviit incendium & integrum ædificium in cineres redactum. Toto autem tempore, quo grassata sunt flammæ, a præcedente vespere nemo hominum, & ne quidem brutum periit.

*Socr. VI.**hist. c. 18.**Soz. VIII.**c. 22.**Zosim. lib. 5.**p. 801.**Marcell.**Chr. an. 404.**Chr. Pasch.**an. 404.*

Catholici hunc eventum crediderunt prodigiosum, & divinæ vindictæ effectum. Aliqui eorum Schismaticos accusabant, & dicebant, eos unacum Ecclesia populum, qui intus erat, voluisse concremare. Contra Schismatici, & ab ipsis inducti Pagani, tanti facinoris Catholicos insimularunt, dicentes, ipsos nefando scelere ignem Ecclesiæ subjecisse, ne quis Episcopo Joanni se successisse gloriaretur. At hujus incendii Auctor nunquam in lucem produci potuit. Id die Lunæ vigesima Junii Honorio, & Aristene.

ristenete Consulibus, id est, anno 404. Sæculum V.
A. C. 404.
exortum.

Interim Præfecti milites S. Joannem Chrysostomum & duos Episcopos Cyriacum Emesenum, atque Eulysium Bostrensem in Bithynia captivos tenebant, & pœnas ob incensam Ecclesiam minabantur. Cyriacus deinde & Eulysius Constantinopolim reducti cum aliis Clericis, infantes inventi sunt, & e carcere dimissi, at nihilominus in exilium migrare compulsi. S. Chrysostomus cum arte custodiretur, petiit a persecutoribus suis, ut saltem super articulo de incendio Ecclesiæ, in quo accusabatur, audiretur; verum nec super isto nec super aliis auditus sub custodia Cucusam in Armeniam mittitur. Pall. p. 93.
p. 194.

§. XXXVIII.

SS. Eutropii, & Tigrisii Martyrium.

Constantinopoli Præfectus, Gentilis, & Christianorum hostis, S. Chrysostomi amicos tanquam incendii reos diris tormentis affecit. Ut exprimerent, quis incendii Auctor fuisset, equuleo impo-Soz. VIII.
c. 24.
Pall. p. 197.suerunt Eutropium Lectorem, & Cantorem, Juvenem delicatum, quem virgineus pudor commendabat. Hunc igne admoto torquent, crudis loris, & fustibus percutiunt, latera unguibus ferreis dilacerant, genas quoque, & frontem
laniant,

Sæculum V. A. C. 404. Ianiant, supercilia evellunt, faces utriusque lateri impingunt, ubi prius ita carnes conciderant, ut ossa aspicientibus parerent. Itaque in equuleo animam reddit, nihil eorum, propter quæ torquebatur, confessus. Clerici illi, qui eum antea necem persecuti fuerant, media nocte occisum sepelierunt, & apparens visio hominum cantantium S. Martyris innocentiae testimonium reddidit. Presbyterum quoque Tigrium detractis vestibus flagellant, pedes, manusque affligunt, & vi tanta distendunt, ut membrorum compages solveretur. Is inter Barbaros natus erat, & Evnuchus, marci principium viri potentis, qui optime de merito libertate donaverat. Tandem olim servus ad Dignitatem Sacerdotalem promotus est. Mitissima vir indole pauperes, & peregrinos singulari lenitate fovebat. Toleratis tormentis in Mesopotamiam relegatus est. Ecclesia istorum duorum Martyrum memoriam 12. Jan. colit.

Mart. Rom.

§. XXXIX.

Arsacius Episcopus Constantinopolitanus.

Chr. Pasch. Socr. V. c. 19. Soz. VIII. c. 23.

Improba Schismaticorum industria Sedes Constantinopolitana non diu vacavit, sed Luce septima post S. Chrysostomi abitum, die Lunæ, vigesima septima Junii ejus-

ejusdem anni 404. Arfacium Presbyte-
 rum, octogenarium, quo nemo magis
 S. Chrysostomo infensus, in ejus locum
 suffecerunt. Erat Episcopi Nectarii fra-
 ter, & cum eum Episcopum Tarsensem,
 in ipsorum Patria, jam olim eligere vo-
 luissent, id muneris recusavit; hinc ei-
 Nectarius objecit, quod mortem suam
 præstolaretur, ut sibi succederet, & com-
 pulsit jurare, nunquam concessurum, ut
 Episcopus ordinaretur; nunc vero jura-
 mentum violavit. Ei tam corporis mo-
 tus, quam eloquentiæ donum deerat,
 quod in S. Joannis Successore minus to-
 lerabile videbatur. Clientes viri man-
 suetudinem jactabant, & invidiam cru-
 delitatis, quam sub ejus Pontificatu in
 Orthodoxos exercuerunt, in illos, qui
 ejus Bonitate abuterentur, rejiciebant.
 Quippe Catholici, semper S. Joannem
 pro vero suo Pastore habentes, cum Ar-
 facio communicare detrectabant; S. Chry-
 sostomus quoque eundem Usurpatorem
 dicebat. Igitur Catholici Constantino-
 politani separatos conventus agebant,
 quod eosdem persequendi Schismaticis
 ansam dedit, captato incensæ Ecclesiæ,
 Senatusque prætextu. Joannitæ dice-
 bantur. In publicum prodire non aude-
 bant, nec in foro, aut balneis tuti, imo
 aliquibus ne quidem domus propria se-
 curitatem præstabat. Multi sponte in
 exilium

Sæculum V.
 A. C. 404.

Sup. L.
 XVIII. §. 5.
 Pall. p. 94.

Soz. VIII.
 c. 28.

ep. 143. al.
 125. ad Cyr.

Sæculum V. exilium abiere. Præprimis aliqua
A. C. 404. minæ memoratu dignæ sunt, quæ ab
 ctu in suum Episcopum prorsus singu
 ri exsistere.

§. XL.

S. Olympiades.

Nulla illarum S. Olympiade illustri
 Huic, nobilissimis Parentibus natu
 immensæ erant opes. Orphana a pro
 pinquis Nebridio in Matrimonium dati
 post menses viginti elato viro vidua
 mansit. Præter Generis nobilitatem,
 opes, eam scientiæ quoque, quibus an
 num excoluerat, & eximia forma com
 mendabant; adduci tamen non potuit
 ut in secundas nuptias consentiret. *San*
 Theodosius Imperator eam sæpius laude
 ri audivisset, optavit, ut viro Hispano
 propinquo suo, cui nomen Elpidius, no
 beret, & ut Olympiades consentiret ve
 hementissime institit. Ipsa ad Impera
 torem: *Si Deus voluisset, ut vitam in*
viri societate transigerem, Maritum pri
um non abstulisset, sed huic oneri aptum
non judicavit. Imperator hoc responsi
 offensus Præfecto Constantinopolis man
 davit, ut ejus bona custodiret, donec
 annum trigesimum attigisset. Sub hu
 jus Mandati specie Præfectus, instigante
 Elpidio, eam nec Episcopis colloqui, nec
 Ecclesias frequentare sinebat, sperans
 molesta

Pall. Dial.
p. 164.

molesta tutela fatigatam ad nuptias animum adjecturam. Sed ipsa Imperatori iterum monenti dixit: *Beneficium mihi exhibuisti, Domine! tam Imperatoris prudentia, quam Episcopi pietate dignum, dum me gravissimo onere liberasti. Gratum quoque facies, si Bona mea inter pauperes, & Ecclesias dividi jubeas, diu enim est, quod timeam, ne, si ipsa distribuam, vanæ Gloriæ fumus bonum opus inficiat, aut si servem, bonis terrestribus cum jactura divitiarum Cælestium, quæ solæ veræ sunt, cor affigam.* Imperator hoc responso commotus, & comperto ejus vitæ rigore, cum a Bello contra Maximum reverteretur, liberam mulieri in Bona sua potestatem reddidit.

S. Olympiades nihil eorum comedebat, quæ prius vitam habuissent. Balneo uti non solebat, nisi infirma valetudo coegisset, nam sæpe stomachi dolores patiebatur; tunc tunicam induta aquas ingrediebatur. Multum vigilabat. Vestitus summam redolebat paupertatem. Profundissima erat humilitas, continua lacrymæ, charitas immensa. Ecclesias, & Vasa sacra ornabat, Monasteriis, Hospitiis, captivis, exulibus, de suis opibus largiebatur, Eleemosinæ ejus per omnem terram in urbes, in agros, in Insulas, in deserta perferebantur. Aliquot servorum millibus libertatem emit. Mulieres

Sæculum V.
A. C. 404.

p. 165.

Pall. Laus.
Eccl. v. Chrys. ep.
1. ad Olymp.

Sæculum V. A. C. 404. S. Olympiad. Pall. Dial. p. 166. lieres gentiles docebat, ægrotantes visibat, Senes, Viduas, Orphanos, Virgines juvabat. Verbo, nullum boni peris genus omittebat. Multos S. Episcopos habebat amicos, S. Amphilochem S. Gregorium Nissenum, & S. Petrum S. bastenum S. Basilii fratres, S. Epiphanium S. Optimum Episcopum Antiochenum in Pisidia, cujus defuncti oculos clausi obiit enim Constantinopoli. Obsequium non vulgaria præstitit Antiocho, Acacio & Severiano, suis postea persecutoribus Nectarius in rebus ad Ecclesiam spectantibus S. Fœminæ consilio utebatur. Nemi- mini vero fortiori amicitiae vinculo quam S. Chrysostomo juncta erat. Ipsa Episcopum pascebat, nam S. Vir nihil de Ecclesiæ redditibus accipiebat, sed quotidianum cibum Olympiades præbebat, ut ipse sui Ministerii causis, & functionibus unice occuparetur.

Talis erat vita S. Olympiadis, quam Schismatici oderant, non ideo solum, quod S. Chrysostomo fuisset charissima, sed etiam quod Magnis Fratribus, aliisque Monachis persecutionem a Theophilo patientibus non modicam operam tulisset. Urbis Constantinopolitanæ Præfectus ad suum Tribunal adduci iussam interrogavit, cur ignes Ecclesiæ injectisset? Ipsa respondit: *Non ea mihi vivendi ratio fuit, quantum arbitror, ut atrocissima*

Pall. p. 151.

Soz. VIII. c. 24.

cissima suspicio in me cadere possit, cum Sæculum V.
A. C. 404.
*Bona maxima, quæ habebam, renovandis
 Dei Ecclesiis impenderim.* Præfectus:
*Non ignoro vitam tuam. Ergo, inquit
 illa, obito vices Accusatoris, & alius nos
 judicet!* cum nulla contra eam adessent
 testimonia, lenius loqui Præfectus cœ-
 pit, & quasi ei, aliisque mulieribus bo-
 num consilium suggesturus dixit; eas
 certe parum sapere, quod ab Episcopi
 Communione refugerent, cum hæc uni-
 ca via esset, qua rebus suis consularent.
 Aliæ timore percussæ monenti obsecutæ
 sunt, at illa dixit: *Postquam coram toto
 populo per calumniam unius delicti accu-
 sata sum, iniquum est, me jam velle coge-
 re, ut super alia quæstione respondeam.
 Da mihi Causidicos super prima accusa-
 tione! quidquid enim agas, ad illam Com-
 munionem non accedam, quam mihi Reli-
 gio prohibet.* Præfectus tunc eam dimi-
 sit, quasi cum Patronis collocuturam;
 sed alia die, cum iterum adduci jussisset,
 ad pendendam magnam auri mulctam
 condemnavit. Non ideo ipsa mentem
 mutavit, sed relicta Constantinopoli ur-
 bem Cyzicum in Sedem elegit.

§. XLI.

Alicæ Sanctæ Mulieres vexantur.

Sancta Nicareta quoque inter has per- Soz. VIII.
c. 23.
 secutiones Constantinopoli excessit.

Hist. Eccles. Tom. V.

X

Hæc

Sæculum V. Hæc Virgo primis stirpibus Nicomedie
A. C. 404. nata, omnibus quidem virtutibus, ma-

xime vero humilitate enituit, juncta ani-
 mi magnitudine, nam jacturam Bono-
 rum ingentium, quæ sibi per injuriam
 ablata fuere, nullis questibus profecuti
 est. Pauca sibi relicta frugalitatis aman-
 ti suffecere ad vitam cum suis usque ad
 senilem ætatem producendam; atque
 superfuere etiam quæ liberaliter egenti-
 bus impertiretur. Varia remedia pau-
 peribus ægrotis præparabat, sanabat,
 quos Medici juvare non potuerant, &
 non nunquam tam feliciter, ut rem om-
 nes prodigio similem haberent. Ma-
 gnæ curam adhibebat, ut lateret. Ad-
 duci nunquam potuit, ut inter Diaconis-
 sas adscribi se sineret, quantumvis
 S. Joannes Chrysostomus instaret. No-
 luit etiam in se suscipere Regimen Vir-
 ginum Ecclesiasticarum, id est, illarum,
 quæ Monasterio non erant inclusæ, sed
 in Domo Parentum habitabant, & qua-
 rum indicem Ecclesia servabat. Memo-
 ria S. Nicaretæ 27. Dec. celebratur.

*v. Vales. hic
 ad Sozom.*

Mart. Rom.

*Chrys. ep.
 180. al. 94.*

Pentadia etiam Timasi Consulis Vi-
 dua, & Diaconissa in foro publico coram
 Tribunali sistitur, & inde ducitur in car-
 cerem, calumniam passa, quod incendii
 rea esset. At constantissime causam de-
 fendit. Ipsam quoque Constantinopoli
 abire cogitantem, cum rescivisset S. Chry-
 sosto-

softhomus, hortatus est, ut ibi remaneret, Sæculum V.
ut persecutionem patientibus animum A. C. 404.
adderet, & opem ferret. Plures aliæ ep. 182. al.
sanctæ fœminæ his persecutionis turbi- 104.
nibus involutæ, quibus adnumerantur
Procula, seu Amprocla Diaconissa, Bassia- ep. 18. 19. ep.
na, Chalcidia, Asyncritia, quas ex Epi- 44. ep. 217. &
stolis S. Chrysostomi novimus. ep. 33. & c.

Tandem quæstiones in Incendiarios
cessare iussæ, quod ex Lege Constanti-
nopoly 29. Aug. anno 404. data, & ad
Præfectum Studium directæ cognoscimus.
In ea præcipitur, ut, cum incendii au-
ctores deprehendi non potuissent, Cle-
rici ex Carceribus liberentur, navigiis
imponantur, & domum dimittantur.
Domus, in quas Episcopi, aut Clerici ex-
teri recepti fuissent, Fisco cedant, atque
etiam illæ, in quibus Clerici Constanti-
nopolitani conventicula egerint. Paucis
post hæc diebus scilicet undecima Sept.
mandatum, ut Domini mancipia sua L. 5. de his
conventiculis interesse prohiberent, sub qui sup. Rel.
pcena trium librarum auri, quas pro sin-
gulis mancipiis, si adfuissent, penderent.
Artificum ordines quoque membra sua
cohibere tenerentur, nisi mulctam quin-
quaginta librarum auri dare mallent.
Hæc Lex iterum ad eundem Studium ur-
bis Constantinopolitanæ Præfectum di-
recta.

Sæculum V.
A. C. 404.

§. XLII.

S. Chrysostomi Profectio.

Sanctus Chrysostomus Niceæ erat, dum que mandata expectat, ut ad locum Exilii sui deferretur, Conversioni Gentium Phœniciæ operam dabat. Niceæ invenit Monachum inclusum, cui persuasit, ut ad piissimum opus laborem conferret; hunc misit ad Constantium Presbyterum, qui in illa Regione Infidelium conversioni invigilabat, & ad quem abiens Epistolam dedit. Hortatur, ut in istis Rei Ecclesiasticæ articulis animam despondeat, Ecclesiarum Phœniciæ, Arabiæ, & Orientis maximam curam gerat, & sibi quam sapissime scribat. Excitat etiam, ut & aliorum animos accendat, & junctis viribus Ecclesiæ malis præsertim in Asia forte pectus opponant.

p. 146. al.
221,

ibid. & ep.
29. Arabio.

ep. ad Cir.
143. al. 125.

Zosim. lib. 5.
Marcell. chr.

Primo visum fuerat, S. Chrysostomum Sebastem Armeniæ mittere, sed tandem mandatum accepit, ut migraret Cucufam, modicum ejusdem Provinciæ oppidum, Ciliciæ conterminum, nunquam tutum ab incurribus Isaurorum, qui inaccessa montis Tauri juga tenentes, sæpe descendebant, oppidanorum agros devastaturi, nam paucitatis suæ conscii munitas urbes aggredi non audebant; at plures erant, quam ut facili negotio

gotio ab agrestibus repelli possent. S. Jo-^{Sæculum V.}
 annes Chrysostomus Nicea discessit quar-^{A. C. 404.}
 ta Mensis *Panemus*, seu Julii, anno 404.^{ep. 145. ep.}
 A militibus Prætorianis deducebatur, qui-^{120. al. 115.}
 bus Centurio, nomine Theodorus, im-^{ad Theoph.}
 perabat. Hi milites humanissime Epis-^{ep. 7. 8. ad}
 copum habebant, & obsequia domestica^{Olymp.}
 præstabant. Quacunque transibat, po-
 pulus, ut sanctum virum videret, inter
 lacrymas & tristia lamenta accurrebat.
 Cappadociam, & Ciliciam ingressus in^{ep. 143. al.}
 vicinia montis Tauri Monachos, & Vir-^{125. ad Cyri.}
 gines turmatim confluentes, & gemen-
 tes, habuit obvios. Dicebant: *Ut po-*
tius sol splendidos radios condidisset, quam
os Joannis conticescere cogeretur.

S. Joannes utcunque valebat, dum
 profectionem suscepit; at in via febris
 eum corripuit, nec ideo minus diu no-
 ctuque iter facere cogeatur. Molestus
 erat calor, somnus aberat, omnibus ad
 refocillationem necessariis carebat, &
 futura metuebat. Tandem viribus om-
 nibus exhaustus Cæsaream in Cappado-
 cia pervenit, ubi aliquantulum respira-
 re licuit. Saltem potum aquæ puræ in
 illa Civitate invenit, sapidum panem, to-
 lerabile balneum, &, facta sibi licentia,
 aliquamdiu in lecto vires refecit. Hæc^{ep. 114. al.}
 narrat in Epistola ad Theodoram, & con-^{120.}
 queritur, quod tot amici, quos habebat
 magnæ Auctoritatis, sibi obtinere non

Sæculum V. possent, quod perditissimis denegari non
 A. C. 404. soleret, ut in locum exilii minus hor-
 dum transferantur.

§. XLIII.

*S. Chrysostomus Cæsareæ male
 habetur.*

*Ep. 13. ad
 Olymp.*

Modicam quietem, qua S. Joannes Ca-
 sareæ fruebatur, brevi Episcopi Pha-
 retrii nequitia turbavit. Is veniens
 S. Episcopo obvios miserat, qui suo No-
 mine salutem ferrent, indicarent ipsius
 desiderium Collegam amplectendi, & o-
 mnia charitatis officia promitterent.
 S. Chrysostomus, non ignarus, Pha-
 trium suæ condemnationi per litteras
 subscripsisse, nulla ab eo sperabat
 quia; id tamen coram iis, quos ille mi-
 serat, dissimulavit. Cæsaream pervenit
 tertiana vehementissime æstuans, & lon-
 gæ viæ malis fractus. Statim misit, qui
 Medicos advocarent, venerunt illi, &
 simul cum iis omnes Clerici, populus,
 Monachi, Moniales; omnes Episcopo
 servire, & auxilium ægro afferre ambie-
 bant. Omnibus carus, quotidie a viris
 illius Civitatis spectatissimis, a Magistra-
 tibus, a Sophistis invisebatur. Pha-
 trium invidia ussit, solus hospitem coram
 non salutavit, sed expectabat ejus abi-
 tum, qui sentiens vim morbi remississe,
 iter Cucufam perficere cogitabat.

Interim

Interim affertur subito nuncium, I-Sæculum V.
 faurorum multitudinem innumerabilem A. C. 404.
 per agros Cæsarienses grassari, & valido
 oppido ignes subjecisse. Illico Tribu-
 nus cum copiis, quas habebat, egredi-
 tur, timens, ne ipsam invadere Civita-
 tem auderent. Omnes intra moenia pa-
 vor occupaverat; Senes quoque ad mu-
 rorum custodiam ascendebant. In hac
 trepidatione Monachorum cohors sub
 diluculum S. Joannis Diversorium circum-
 stat, minantur, flammam domui injectu-
 ros, nisi discederet. Tantus erat homi-
 num istorum furor, ut & milites sibi ti-
 merent, nam his quoque minabantur, se
 jactantes, pridem milites prætorianos a
 se victos. Hi ergo ad S. Chrysostomum
 recurrunt, obtestantur, ut iter ingrede-
 retur, dicebant enim; *Etiam si metuen-
 dum, ne in manus Isaurorum incidamus,
 modo a Belluarum istarum rabie nos libe-
 ra.* Tumultu comperto Civitatis Præ-
 fectus ad hanc domum appropinquat; ve-
 rum Monachi monentem non audiebant,
 videbatque, si vim pararet, se viribus in-
 feriores. In hoc discrimine, mittit ad
 Pharetrium, qui rogarent, ut paucos dies
 concederet Episcopo ægrotanti, & ob I-
 saurorum imminens periculum pavido.
 Omnia frustra. Altera luce adsunt ite-
 rum Monachi multo quam pridie fero-
 ciores. Nullus ex Presbyteris Civita-

Sæculum V.

A. C. 408.

tis quidquam in auxilium S. Joannis me-
vere audebat, quod scirent, Monachi
jubente Pharetrio hæc moliri; pudor e-
tiam vocatos ad eum venire vetabat.

S. Chrysost.
fuga.

Ergo S. Joannes abire statuit; lecti-
cam conscendit meridiano calore, & fe-
bri vexatus, coram toto populo ingem-
scente, & ærumnosissimæ fugæ auctori
maledicente. Urbe egressum aliqui ex
Clericis sine strepitu secuti sunt, ut Epis-
copum comitarentur, cumque alii dice-
rent: *Vos virum in certam necem mitti-
tis*, unus ex eis, S. Chrysostomo caris-
simus, respondit: *Ite, obsecro! subite
periculum, quod ab Isauris timetis; tan-
tum hanc Civitatem fugite!* Seleucus
Rufini, viri celeberrimi, vidua, hæc
dens, S. Joannem Chrysostomum roga-
vit, ut in domum, quam milliariis quin-
que a Civitate distitam habebat, se reci-
peret. Misit ex domesticis aliquos, qui
Sanctum deducerent, atque ipse optimæ
mulieris oblato Beneficio usus est. Id
ubi Pharetrio relatum, pessima huic Ma-
tronæ minatus est. Illa S. Chrysosto-
mum rem ignorare voluit, & ad domum
suæ œconomum misit mandata, ut omne
auxilii genus S. Viro exhiberet, si autem
Monachi incurrerent, & tumultuaren-
tur, ex vicinis suis prædiis collectis a-
gricolis insolentes repelleret. Tum
S. Chrysostomo suavit, ut in aliud, quod
possi-

possidebat, prædium, arce munitum, & Sæculum V.
quod levi negotio capi non posset, con- A. C. 404.
cederet; sed ipse noluit, nesciens, quid
futurum esset.

Interim Pharetrius bonam foeminam
minis atrocibus terreat; cum igitur re-
sistere non posset, & quod res erat, fa-
teri erubesceret, jussit media nocte nun-
ciari, imminere Isauros. Evethius Pres-
byter cubiculum intrat, & S. Chrysosto-
mum e somno suscitatur, clamans: *Surge,*
obsecro! appropinquant Barbari. Epis-
copus: *Quid faciendum? ad Civitatem*
confugere non possumus, pejus esset ma-
lum! Presbyter: *Exeamus hinc.* Ita-
que iter ingrediuntur per noctis illunis
spississimas tenebras. Cereos accendi
Episcopus jussit, at Evethius extingui
voluit, ne Barbari fulgorem sequerentur.
Dum per viam asperam, & saxi impedi-
tam, muli ascendunt, unus eorum colla-
psus, suo casu lecticam evertit; prore-
psit S. Chrysostomus, & Evethius equo
desiliens, ingredientem sustentavit, at-
que, ut poterat, febris exhaustum, & Bar-
barorum timore turbatum, traxit. Hæc
fuit S. Joannis ex Cæsarea in Cappado-
cia profectio.

§. XLIV.

S. Chrysostomus Cucufam advenit.

Tandem Cucufam pervenit, confecto *Ep. 48. Bryf.*
X 5 itinere *ep. 12. al. 13.*
ad Olymp.

Sæculum V.
A. C. 404.

ep. 3. 234.
235. ep. 13.

itinere dierum septuaginta, cum eum per dies triginta febris violenta afflisset. Ad initium Mensis Julii Constantinopoli profectus, in medio ferme Septembris ejusdem anni 404. destinatum Exilium locum cum attigit. Præter febrim magnis stomachi doloribus premebatur, itinere molestiis, & Isaurorum timore fatigabatur. Omnibus his malis liberatus, eam Cucusam ingressus; quamvis enim locus esset desertus, & in ultimis Imperii finibus positus, fuit tamen gratissimus, quod ibi quietem, & prioribus malis remedium inveniret. Vir nobilis, nomine Dioscorus, civis Cucusanus, unum Domesticorum suorum usque Cæsaream miserat, qui Domini nomine rogaret, ut S. Johannes in ejus aedes vellet divertere. Hujus obsequium potius quam aliorum, qui ibidem offerebant, ratum habuit. Ubi igitur advenit, Dioscorus in Prædium discessit, ut totam Episcopo Domum relinqueret, postquam in ea præparasset omnia, quæ arcendo frigori faciunt, id enim S. Episcopus, Antiochiæ natus, maxime pertimescebat. Itaque procurante Dioscoro omnia commoda in illa Domo invenit, omnia humanitatis officia exhibebantur. Oeconomi, & Prædiis aliorum quoque virorum Præfecti, sapientissime aderant, & omnem opem offerebant, dicentes, hæc se a Dominis mandata

data accepisse. Eadem die, qua. Cucti-^{Sæculum V.}
sam pervenit vir Sanctus, etiam Sabinia-^{A. C. 404.}
na Diaconissa illam urbem longi itineris
metam attigit; hoc enim susceperat se-
nili jam ætate, ne ab ipso avelleretur,
parata etiam Carissimum Episcopum in
Scythiam sequi, nam rumor ferebat, il-
luc esse mittendum. Eam Clerici Cu-
cufani pio affectu exceperunt. S. Chry-
sostomus in ea urbe Constantium Pres-
byterum invenit, qui ibi jam diu præ-
stolabatur ejus adventum, nam illo ve-
niendi fecerat licentiam, sine qua tam
longam migrationem moliri non ausus
fuisset; at prodire verecundabatur,
quamdiu Persecutio in Patronum fer-
vebat.

Adelphius Episcopus Cucufanus ve-^{ep. 143. al.}
nientem S. Chrysoctomum maxima Cha-^{125. ad Cyr.}
ritate, & Reverentia amplexus, etiam Ca-
thedram Episcopalem Hospiti cedere pa-
rabat; verum S. Chrysoctomus Ecclesiæ
Canones optime edoctus non consensit.
Multum hujus Episcopi colloquiis dele-
ctabatur, imo etiam sibi esse perutilia fa-
tebatur. His perpenſis, cumque bona^{ep. 127. ad}
tranquillitate in illa solitudine tempus^{Mart.}
exigeret, desiderium subiit ibi permanen-
di, & quia S. Olympiades obtinere co-
nabatur, ut ei Exilii locum mutare lice-
ret, scripsit ad eam, ne ulterius quid mo-^{ep. 12. al. 13.}
veretur, nam novam profectionem in-
tolera-

Sæculum V. tolerabiliorem fore, quam ipsum exilium
A. C. 404. nisi forte juberetur petere locum, quod
 propius Constantinopoli admoveretur
 qualis esset Cyzicum, aut alius Nicomedia propinquior. Eadem ad Peanion
 Ep. 104. al. amicorum suorum potentissimum Constanti-
 193. Ed. A. nopolim scripsit. Uno anno Cucus
 to. 7. Ed. fæ versatus, in illo otio duos Tractatus
 Par. 1614. propriæ, & aliorum consolationi scripsit
 to. 4. in uno docet, neminem nisi nos ipsos nobis
 nocere posse, in altero illos reprehendit, quibus hæc persecutio scandalum
 Pall. Dial. creabat. Scripsit etiam magnam Epistolæ
 p. 96. molem, & omnes, quas ab ipso habemus, tempore exilii ejus datas
 sunt.

§. XLV.

S. Chrysostomi Epistolæ.

Primo loco positæ fuere illæ Epistolæ, quas S. Chrysostomus ad S. Olympiadem dedit, tanquam notatu digniores. Earum septendecim numerantur, quarum aliquæ sunt admodum longæ, quales ipsa cupiebat. Consolatur propter suam absentiam, & Ecclesiæ mala oppido afflictam. Hortatur ad patientiam, bono animo esse jubet ob ejus virtutes, & bona opera, quæ a tanto tempore faciebat; remedia suggerit contra pusillitatem, & animi torporem, quem ei tanquam malorum maximum depingit. Sæpe

ep. 2.
 ep. 3.

pe firmam spem prodit, futurum, ut ab exilio revocetur. In una Epistola gratulatur, quod occasione incendii innocens opprobrium passa sit, & sponte exilium elegerit. In alia de illis mentionem facit, qui in carcere, aut inter tormenta mortem oppetierant.

Dum ei narrat, quæ Cæsareæ in Capadocia passus esset, jubet, ne hac de re mentionem faciat, nec alios garrere sinat. Idem exigit a Peanio, & super ista re scribit in hæc verba: *Quæ mihi a Pharetrio acciderunt, tristia sunt, & intolerabilia; nihilominus quia isti Presbyteri cum nostris adversariis non fuere, ut dicis, & propositum tenent, cum iis non communicandi, sed nobis adhærendi, nihil coram iis memores, cum Pharetrii facta circa me talia sint, ut nullatenus excusari possint. Id omnes ipsius Clerici lugebant, & bono affectu mihi jungebantur; itaque ne istorum animos offendas, & infensos mihi reddas (de Presbyteris, qui Constantinopoli erant, loquitur) postquam omnia a militibus Prætorianis didiceris, sile, cum ejus Presbyteris lenissime age. Novi tuam Prudentiam. Dic me audivisse meis auribus, ipsum propter ea, quæ facta essent, summe dolere, & nihil non acturum, ut errata emendaret.*

In eadem Epistola laudat Peanii ze-
lum, quo Constantinopoli illos tuebatur,
qui

Sæculum V.
A. C. 404.

ep. 6.

ep. 17.

ep. 13. al. 14.
ep. 176. al.
204.

Sæculum V.

A. C. 404.

qui in ipsius Communione constanter manserant, tum subjungit: *Tuam in istram una Provincia non capit, sed Palæstinam, Phœniciam, & Ciliciam extenditur, & profecto digna res est, quam maxima sollicitudine cures; nam Episcopi Palæstinæ, & Phœniciæ, quod certum scio, illum, quem nostri Adversarii illi miserunt, non receperunt, nec quidquam respondere dignati sunt. At Episcopi Agenensis, & Tarsensis cum ipsis stant. Gabalensis ad aliquem amicorum nostrorum dixit: Quod Constantinopolitani ad suas partes pertrahere conentur, sed hucusque firmi in proposito perstiterunt. Hæc igitur tibi curæ sint. Et de his cognatum tuum Theodorum Episcopum scribe.*

ep. 13.

In priori Epistola ad Olympiadem S. Chrysostomus dicit; Episcopum Heraclidem abdicare posse, si velit, & onus deponere, nam ipsi aliud nihil superesse. Haud dubie hic sermo est de Heraclide Ephesino, quem S. Chrysostomi inimici Nicomediæ per annos quatuor in carcere detinuerunt. Et inferius: *Quæcunque poteris, obsequia Episcopo Maruthæ præsta, & omnem conatum adhibe, ut ex præcipitio eripias. Nam opera ipsius in negotiis Persiæ maxime indigeo. Ex ipso rescias, si possis, quid ibi egerit, & cur venerit, & ea mihi per-*

S. Joannis
Chrysostomi
Epistolæ.

Pall. p. 195.
196.

perscribe, rursusque an ipsi duas meas Epistolas reddideris. Si litteras ad me dare velit, adhuc ipsi scribam, secus tibi referat, an quidquam boni in illa Regione effecerit, & an, cum illuc redierit, aliquid pro Dei honore facturum sit. Hæc fuit causa, cur eum videre tantopere cuperem. Præcipitium, ex quo S. Chrysostomus Marutham ereptum exoptat, videtur esse inita cum inimicis suis societas, nam Chalcedone, & in Concilio ad Quercum cum ipsis fuit. Ceterum *Sup. 5. 13.* Præsul erat meritis plenus, eumque Ecclesia inter SS. Martyres quarta Dec. honorat.

Sæculum V.
A.C. 404.

ep. 14.

S. Chrysostomus in Epistola ad Olympiadem prosequitur in hunc modum: *Singulari attentione, quæ modo dicturus sum, percipe. Monachi Marfi, & Gotbi, apud quos Episcopus Serapion latere solebat, mihi dixerunt, Modovarium Diaconum advenisse, & nuncium attulisse, Oulinam, præstantem illum Episcopum, quem haud diu abhinc ordinavi, & in Gothiam misi, vita functum esse, postquam multa pro salute animarum præstitisset. Attulit etiam Epistolas Gothorum Regis, rogantis, ut ad eos Episcopus mittatur. Cum igitur malo, quod timemus, nullum aliud remedium sciam, quam cunctationem, persuade, ut propter instantem hyemem reditum differant. Et revera ver-*
sus

Sæculum V. *sus Bosphorum proficisci, aut ad illas Re-*
A. C. 404. *giones hoc tempore non possunt. Duon-*
sollicitum tenent, quæ si fierent, acen-
affligerent, nimirum si illi, qui tantum
in Ecclesia malorum causa sunt, Episo-
pum ad illam Regionem ordinent, m-
omnino illuc ab ipsis quisquam destinetur.
Ipsa enim scis, non esse voluntatem
hominibus bonum Pastorem illis gentibus
dare; & quanta calamitas inde secutura
sit, capis. Nihil ergo intentatum relin-
que, attamen sine strepitu, ut ipsorum
consilia intervertas. Modovarius,
potest, secreto fugiat, & huc usque
me veniat. Id certe plurimum prodes-
set. Si non est evadendi via, saltem
possumus, faciamus.

§. XLVI.

S. Maruthas in Persia.

Socr. VII. *Sancto Maruthæ Persas ad fidem con-*
vertendi occasio nata est hoc modo;
e. 8. *nampe Legationem illo suscipere iussus*
est, quæ ab Imperatoribus, & Regibus
Persarum haud raro adornabantur. Per-
sarum Rex cognita Maruthæ pietate,
hospiti singularem honorem habebat, &
tanquam virum vere Deo charum au-
cultabat. Magos, quorum magna erat
apud Regem auctoritas, amicitiae in-
lita initia perterruerunt, sollicitos, ne
Regem ad Christiana Sacra perduceret.
Timor

Timorem augebat, quod Maruthas Regem liberasset a capitis doloribus, quibus diu conflictatus erat, hos vero ipsi tollere non potuissent. Ergo effossa terra hominem occultant in loco, ubi erat ignis perpetuus, quem Persæ adorabant; cumque Rex pro more venisset, ut preces diceret, homo ille sub terra clamare; excludendum a Sacris esse Regem, quod impietatis reum se fecisset, dum Christianorum Sacerdotem Dei amicum crederet. Isdegerdes, hoc nomen erat Regi, his verbis auditis, quamvis Marutham vereretur, tamen dimittere parabat. At Maruthas ad orationem ferventem confugit, atque Magorum præstigias cœlesti revelatione didicit. Tum dixit ad Regem: *Domine! Magorum fraude luderis. Cum vocem audieris, jube humum fodi, & quid rei sit invenies. Ignis non loquitur.* Fidem fecit Regi, qui ad locum ignis perpetui rediens, rursus eandem vocem audit. Ubi vero ligonibus humum dimoveri jussit, apparuit vir, qui loquebatur. Non tenuit iram Rex, & decimum quemque Magorum supplicio affecit. Tum Maruthæ potestatem dedit, ubicunque vellet Ecclesias ædificandi.

Ex eo tempore Religio Christiana inter Persas incrementa cepit. Maruthas Constantinopolim rediit, sed post

Hist. Eccles. Tom. V.

X breve

Sæculum V.
A. C. 404.

Sæculum V.
A. C. 404. breve tempus iterum Legationis mun-
 re fungi iussus, illo mittitur. Iterum
 que Magi omnem movere lapidem, &
 Regem ab eo recipiendo avertere
 Quemdam locum, ubi transire Rex ad
 sueverat, intolerabili fœtore nequiter
 infecerunt, accusantes Christianos, quod
 pessimi odoris causa essent. Verum Rex
 cui suspecti jam erant Magi, auctoribus
 diligentissime conquisitis, comperit, Ma-
 gos hujus quoque doli reos esse. Amul-
 tis pœnas expoposcit, majori quan-
 prius honore Marutham coluit, Romæ
 nis favere cœpit, & amicitiam amplexus
 est. Nihil propius fuit, quam ut ipse
 Christianus fieret, permotus novo mi-
 culo; postquam filium ejus a Dæmonibus
 vexatum Maruthas, & Episcopus Petrus,
 cui nomen Abda, seu *Ablaas*, jejunio
 & oratione liberarunt.

§. XLVII.

S. Flaviani obitus. Porphyrius Episcopus Antiochenus.

Sanctus Flavianus Episcopus Antioche-
 nus animam Deo reddidit sub illud
 tempus, quo S. Chrysostomus exulabat;
 is nunquam in ejus Depositionem con-
 sensit. Sedem Antiochenam tenuit annis
 viginti tribus. Cum ei Successor esset
 deligendus, omnis populus respexit ad
 Constan-

Constantium Presbyterum, qui ab ungui- Sæculum V.
A. C. 404.
culis huic Ecclesiæ servierat. Adole-
scens Episcopo ab Epistolis fuit, idque
munus gessit a sordida avaritia alienissi-
mus. Tum Lector, & Diaconus ordi-
natus, in Celibatu vivens morum inte-
gritatem servavit. Sequebatur institu-
tum Asceticum, sæpe jejunabat usque ad
noctem, ut tempus suppeteret, quo suc-
curreret afflictis. Cito causæ momenta
penetrabat, lentus ad puniendum, ma-
turus, prudens, charitate flagrans, æqui-
tatis amans in ferendis judiciis, injuria-
rum patiens, aptus ad persuadendum,
habitu gravis, aspectu severo, veloci in-
gressu, vultu hilari, etiam cum morbo
premeretur. Talis erat Constantius
Presbyter, S. Joannis Chrysostomi ami-
cus, ad quem Vir Sanctus aliquas dedit
Epistolas, & qui ejus adventum Cucusæ
expectavit.

Eidem Ecclesiæ Antiochenæ Cleri- Ibid. p. 142.
cus serviebat, nomine Porphyrius, qui
diu munere Diaconi, & deinde Presby-
teri functus, nunquam in Spiritualibus
profuerat. Piis ex vicinia Episcopis,
bonisque eorum consiliis obfistebat, &
quia Patriam habebat Constantinopolim,
sua apud Magistratus potentia utebatur,
malis artibus Bonorum virorum Ordina-
tiones sufflaminabat, & cogebat Epis-
copos, prope invitos, ut indignos ordi-

Y 2

narent.

Sæculum V. narent. Impura viri erat vita, & nefas
 A. C. 404. da perpetrare accusabatur. Inter ep

individuos comites visebantur Amph
 theatri aurigæ, Salii, quos mensæ con
 vas adhibebat. Coram diversis Ma
 stratibus judicialiter accusatus, & co
 victus fuerat, quod esset veneficoru
 quorundam amicus, & defensor. Ide
 est hic Porphyrius, qui uni Accusatio
 contra S. Chrysostomum articulo in Co
 cilio ad Quercum materiam præbuerat
 quod conatus fuisset eum Eutropii po
 tentia proferibere. Flaviano defuncto
 Episcopatum Antiochenum ambivit. Ut
 facilius, quod sperabat, consequeretur
 nihil magis necessarium duxit, quam
 ante omnia Constantium a conspectu
 removeret. Scripsit igitur ad Episcopos
 qui in Regia pollebant auctoritate, atque
 mandatum ab Imperatore obtinuit, ut
 Constantius tanquam Seditionis reus in
 Porphyrus. Oasin relegaretur. At Constantius a
 dissimis amicorum monitus, eorumque
 usus auxilio, in Insulam Cyprum fugit.
 Porphyrus, duobus aliis quoque Pres
 byteris Cyriaco, & Diophante, etiam
 S. Chrysostomi amicis, in custodiam rap
 ptis, Episcopos Acacium, Severianum, &
 Antiochum clam domi suæ tenuit, ut
 facinori, quod meditabatur, paratos ha
 beret. Tum captato tempore, quo om
 nis populus Antiochenus in oppido Daph
 nes

Supl. XV.
 s. 16. 36.

nes inspiciendo spectaculo post singula ^{Sæculum V.}
quadriennia ad imitationem ludorum O. ^{A. C. 404.}
lympicorum exhiberi solito, distineba-
tur, Ecclesiam cum tribus his Episcopis, ^{p. 146.}
& quibusdam Clericis ingressus, clausis
deinde portis, occulte ordinatus est, &
tanta festinatione, ut preces Ecclesiasti-
cas absolvere non auderent, ne depre-
henderentur. Inde Severianus cum suis
per montes fugam præcipitat.

Cessante spectaculo populus, in ur-
bem regressus, Ordinationem Porphyrii
rescivit, & illa quidem nocte nihil mo-
vit; at sequente die omnes accurrunt,
ignem & sarmenta ferentes, Porphyrium
vivum in domo sua concrematuri. Ipse
Comitem Valentinum ad auxilium vo-
cavit, & muneribus cumulatam permo-
vit, ut adveniret cum copiis, quas in I-
sauros ire oportuisset. Populum in agros ^{p. 147.}
incultos egressum ad orandum milites
invaserunt, & Crux, quam humeris por-
tabant, pedibus conculcata. Interim
Isauri Rossam, & Seleuciam diripuerunt.
Haud diu post hæc Porphyrius suos ad
Regiam misit, & obtinuit, ut militiæ An-
tiochenæ urbis præficeretur Senex im-
probis, & crudelis, cujus opera populum
repugnantem ad obediendum compulit.
Itaque coacti sunt præsentia corporis
cum Porphyrio in Ecclesia adesse, cui cor-
de pessima imprecabantur. Præcipui vero ^{p. 149.}

Sæculum V. ex Clericis Antiochenis ad Ecclesiæ m
A. C. 404. ros non accedebant, sed cum famini

nobilissimis, & opulentissimis secreti
Soz. VIII. conventus agebant. Schisma istud pe
c. 24. totam Syriam, & in Ægypto serpens, at
sam dedit ferendæ legi 18. Nov. eode
anno 404. datæ, & ad Eutychianum Præ
torio Præfectum directæ; in ea præcipi
tur: *Provinciarum Rectores moneantur*

L. ult. Cod. ut prohibeant illicitos Conventus Catho
Theod. de his corum, qui, contemptis Sanctis Ecclesi
qui sup. Re- in aliis locis congregantur. Qui vero
lig. Communionem admodum Venerabilium Episcoporum
Arsacii, Theophili, & Porphyrii se abstrahunt, absque dubitatione ex Ecclesi
sia ejiciendi sunt. Porphyrius edens

Pall. Dial. hujus Legis Auctor fuisse creditur. *an.*
p. 143. accusabatur, quod vasa Sacra liquefacta
jusserit, ut post suam ordinationem Magistratibus se tuentibus dona dispensare
posset.

§. LXVIII

Schismaticorum pœnæ.

Varios, tristesque eventus in pœnam

Chr. Pasch. Persecutionis contra S. Joannem Chrysostomum excitatæ Divinitus immixtos
an. 403. multi crediderunt. Die Veneris 30ma
Socr. VI. c. 19. Sept. eodem anno 404. hora secunda post
Sozom. VIII. c. 27. meridiem, Constantinopoli & in circum
Chr. Prosp. jacentibus agris grando cecidit, cujus
an. 405. magnitudo nucis molem æquabat; & die
Jovis

Jovis sequente, sexta Octobris Eudoxia ^{Sæculum V.}
Imperatrix ex Puerperio obiit, cum in- ^{A.C. 404.}
fantem mortuum necdum maturo tem- ^{Marcell. an.}
pore emisisset. Cyrianus Episcopus Cal- ^{404. Eunap.}
cedonensis, qui omnia in S. Chryosto- ^{ap. Phot.}
mo carpere solebat, decessit ex vulnere, ^{Cod. 77.}
cujus S. Maruthas causa fuit, temere pe-
dem ejus calcando; sapius aliqua pars
cruris fuit refecanda, gangræna & alte-
rum crus, indeque totum corpus corri-
puit. Nullum malo remedium superfuit.
Alii diverso mortis genere perierunt, aut
morbis horrendis afflicti sunt. Aliquis ^{Pall. p. 225.}
de scala lapsus collum fregit. Alterius
pedes podagra torisit. Alius subito mor-
tuus, odorem teterrimum dedit. Alte- ^{id. p. 157.}
rius viscera febris exussit; accersere con-
tinui colicæ pungentis dolores, & cutis
prurigo intolerabilis. Alterius crura hy-
drope intumuere. Alterius digitos qua-
tuor, quibus subscripserat, chiragra af-
fixit. Alterius intumuit ventriculus,
partesque vicinæ corruptæ, & infectæ in-
numerabilis vermes producebant. Aliis
per noctem rabidi canes, Barbarique nu-
dis ensibus incurrentes objiciebantur.
Aliquis ex equo cecidit, crus dextrum ^{p. 158.}
fregit, statimque animam efflavit. Alius
usu loquendi privatus est, & per menses
octo decumbens, ne quidem manum, ad
cibum ori inferendum, levare valebat.
Alter, cum lingua ita tumore excrevisset,

Sæculum V.

A.C. 404.

ut totum oris spatium impleret, confellum
nem suam in tabellis scripsit.

S. Nilus illius ætatis illustrissimus Am
choreta, quantum sibi persecutio in
Chrysostomum displiceret, datis ad
cadium Imperatorem duabus epistolis
statum fecit. In prima ista habet: quod

Lib. II. ep. 265. modo sperare potes, urbem Constantinopolim a crebris terræ motibus, & igne celesti liberatam videre, quamdiu tot crimina in ea committuntur, & vitia ibi impune regnant? postquam Columna Ecclesiæ, Lux veritatis, Jesu Christi Præceptorum

S. Nilus. Beatus Joannes proscriptus est? quomodo vis, ut preces fundam pro illa Civitate quam Dei ira concussit, in quam fulmen de Cælo ruitura in momenta expectant? ego orem, tristitia pene consumptus, cor meum vagatur, & cor dolore obruitur, dum cogito, quam enormia mala hodie Byzantini

III. ep. 279. ti perpetrentur? nulla tibi causa fuit Joannem in exilium mittendi, magnum Mundi lumen, urbis Byzantinæ Episcopum. Faciles nimis aures Episcopis insipientibus dedisti. Ergo Penitentiam age, quod tanti viri Doctrina purissima, & sanctissima Ecclesiam privaveris. In aliis etiam

II. ep. 293. epistolis quanti hunc S. Doctorem æstimet, fatis significat.

S. Nilus, qui tanta fiducia ad Imperatorem scribebat, in ipsa urbe Constantinopoli primæ nobilitatis parentibus natus,

tus, urbis Præfectus fuit, & magnis po-
 tiebatur opibus. Postquam ex uxore
 duos filios suscepisset, hos sufficere cre-
 didit, ut & posteritatis spem, & suæ sene-
 ctutis præsidium haberet. Ab uxore dis-
 cessit, quamvis illa ægre consentiret, &
 relinquens ei filium secundum, majorem
 vero natu assumens, in solitudinem se-
 cessit. In Arabiam usque, & Desertum
 montis Sinai abiit, ibique diu cum Mo-
 nachis perfectissimæ conversationis quie-
 tam vitam duxit. In cavernis habita-
 bant, aut Cellulis, aliquo spatio separa-
 tis, quas ipsi construebant. Plerique pa-
 nem non comedebant, sed tantum poma
 sylvestria, & olera non cocta. Aliqui
 una vice solum per hebdomadam cibum
 capiebant. Presbyterum habebant, &
 Die Dominica in Ecclesia congregaban-
 tur, ut Communionem acciperent, & de
 rebus spiritualibus conferrent. Hos Mo-
 nachos perfecta humilitas, & charitas
 uniebat.

§. XLIX.

*S. Chrysostomus scribit ad SS. Pon-
 tificem.*

Interea Romæ de causa, & Restitutione
 S. Joannis Chrysostomi agebatur. Pri-
 mus tantarum turbarum nuncium attulit
 Lector Alexandrinus, qui Theophili epi-
 stolas reddidit, in quibus dicebatur, Jo-

Y 5

annem

Sæculum V. annem fuisse depositum. His perlectis
A. C. 404

Innocentius Papa Theophili tumorem vehementer mirari, & quod sibi solus scriberet, nec causam Depositionis indicaret, nec quibuscum rem tantam perturbasset. His suspensus nullum dedit responsum, non enim, quid subesset, satis perspiciebat. Inter hæc Diaconus Ecclesiæ Constantinopolitanæ, nomine Eusebius, qui negotiorum Ecclesiasticorum causa Romæ versabatur, Papam adiungitque Libellum supplicem, quo obtestabatur, ut per breve tempus expectaret, tumque certissimis indiciis manifestam contra Joannem conjurationem perturbum. Vera dicebat; nam postmodum advenere quatuor Episcopi ex his annis partibus, Pansophius ex Pisidia, Eupus ex Syria, Demetrius ex Galatia, Eusegenius ex Phrygia, qui tres epistolas reddidere, unam a S. Chrysostomo, alteram a quadraginta Episcopis, qui cum ipso communicabant, & tertiam ab ipsius Clerici datam. Omnes tres eadem, nempe ingentem Ecclesiæ Constantinopolitanæ perturbationem referebant.

Epistolæ inscriptio, a S. Chrysostomo ad Innocentium Papam datæ, ad ipsum solum dirigitur, sed in Sermonis contextu ad plures loqui videtur. Haud dubie credebat suas litteras in Concilio, ut mos ferebat, legendas esse. In calce epistolæ

la dicit, ejusmodi litteras etiam ad Ve-Saeculum V.
 nerium Episcopum Mediolanensem, & A.C. 404.
 Chromatium Aquilejensem fuisse missas.
 S. Chrysostomus initio litterarum signifi-
 cat, se præter Episcopos quatuor, quos
 nominavimus, duos etiam Diaconos Pau-
 lum, & Cyriacum misisse. In iis conti-
 nuam factorum seriem enarrat; Theo-
 philum Alexandrinum coram Imperato-
 re accusatum, ejusdem in urbem Constan-
 tinopolitanam adventum, & aversum a
 se animum. *Cum objecta sibi crimina,*
inquit, diluere oportuisset, me ipsum vo-
cari jussit, ut coram suo Concilio causam
dicerem. Optime sciebam, ab istorum vi-
rorum cætu æquitatem procul exulare, ideo
sæpius vocatus non ivi, sed objeci, nullam
huic Concilio esse in me Jurisdictionem. Hoc
non obstante, Theophilo visum, contra me
pronunciare. Vi adhibita expellor ex ur-
be Constantinopoli. Ab Imperatore re-
vocatus, Constantinopolim redii, comitan-
tibus triginta Episcopis. Theophilum tur-
pis fuga abstulit. Post reditum Impera-
torem rogavi, ut curaret convocari Con-
cilium, in quo ea, quæ bucusque acta essent,
retractarentur. Sed impetrare non po-
tui. Imò secundo expulsus sum. In hoc
loco, illa, quæ insolenter in Vigilia Pa-
schæ facta fuerant, recenset, memorat,
quam funestos effectus Depositi inique
decreta post se trahat, & quam horren-
dum

p. 11.

p. 16.

p. 18.

Sæculum V. dum Schisma totum Orientem divide-
 A.C. 404. Tandem finem scribendi facit in hoc

p. 20.

modum: *quæ cum ita sint, rogo te,*

p. 21.

Epistolas scribas, in quibus ea omnia

lius esse roboris pronuncies, () quæ con-*

tra me acta sunt, & mihi tuam concessam

Communione, sicut hucusque concessisti

quia damnatus sum inauditus, & coram

Tribunali non suspecto defendere me

latenus recuso.

§. L.

*Multi Romam in causa S. Joannis
 delegantur.*

Papa acceptis his epistolis dedit respon-

sorias, in quibus suam Communi-

nem neutri Parti subtrahit. Re-

Theophili Sententia contra Canones

p. 23. ta, dicebat, convocandum esse Con-

cilium, in quod nulla suspicio sinistra ca-

deret; in eo sederent Patres Occiden-

tales, & Orientales. Amici primum, &

deinde inimici ex Judicum numero ex-

pungerentur. Paucos post hæc dies al-

quis ex Theophili Presbyteris, nomine

Petrus, cum Martyrio Diacono Const-

antinopolitano, Romam advenit, reddidit-

que Papæ Theophili epistolas, & quædam

Acta,

(*) Durch diese Begebenheit wird herrlich er-
 wiesen, daß die Constantinopolitanische Kirche die
 Gerichtsbarkeit der Römischen anerkannt.

Acta, ex quibus apparebat, Joannem a ^{Sæculum V.} A. C. 404.
 triginta sex Episcopis, quorum viginti
 novem Ægyptii erant, fuisse condemna-

tum. Nempe hæc erant Acta Concilii
 ad Quercum. Innocentius Papa, his
 perlectis, videns, accusationis momenta
 non fuisse gravia, & Joannem absentem,
 multo magis Theophili factum damna-
 bat, quod severissimum judicium pronun-
 ciaffet in absentem; ad ejus epistolas ve-
 ro respondit in hunc modum: *Frater*
mi, Theophile! ambos Communione no- p. 24
stra complectimur, & te, & Fratrem no-
strum Joannem, quod tibi jam in priori-
bus nostris epistolis significavimus, & id
toties tibi rescribemus, quotiescunque ad
nos litteras dederis. Si omnia mature
pensentur, quæ per collusionem acta fuere,
impossibile est, ut absque justa causa a Jo-
annis Communione recedamus. Si ergo
confidis, justum fuisse tuum Judicium, in
Concilio, quod Deo dante celebrandum est,
te siste, & Accusationes proba secundum
Canones Nicenos; etenim Ecclesia Roma-
na non novit alios. His ultimis verbis vo-
lebat dicere, nullam sibi Canonum Antio-
chenorum esse rationem. Itaque Papa,
dimissis Theophili Delegatis, preces & je-
junia imperavit, quibus placaretur Deus,
atque concordiam in Ecclesiam reduce-
re dignaretur.

Paulo

Sæculum V.
A.C. 404.

Paulo post Romam venit Presbyter
Constantinopolitanus, nomine Theote-
nus, qui Papæ reddidit epistolas, a Con-
cilio Episcoporum ferme viginti quinque
S. Chrysostomi causam tuentium, in
committas; in iis referebant, Episcoporum
opera armatorum Constantinopoli expo-
sum, & Cucufam in Exilium missum, Eccle-
siam flammis consumptam. Papa etiam
p. 25. Theoteco Communionis litteras dedi-
Joanni, iisque, qui cum ipso communi-
cabant, reddendas. Scribens inter lacry-
mas hortabatur, ut patientiæ clypeo se
muniret, nec enim se posse, ut vellet, his
rebus mederi, ob quorundam, qui ob-
sterent, potentiam. Cum pauci exinde
dies effluxissent, venit vir brevis staturæ,
& prope temnendi vultus, at exquisitæ
calliditatis. Huic nomen Paternus,
Ecclesiæ Constantinopolitanæ Presbyterum
se dicebat, & ex ipsius sermonibus
constabat, adversus S. Joannem acerrime
esse commotum. Is Acacii, Pauli, Antiochi,
Cyrini, Severiani, & paucorum aliorum
reddidit epistolas, in quibus Joannes
Ecclesiam Constantinopolitanam incendisse
accusabatur. (*) Clerici Romanum

(*) Daß nicht nur allein der Heilige Joannes Chrysostomus, sondern auch die Bischöfe seine Feinde den Richterstuhl des Römischen Bischofs erkannt, wird aus dieser Stelle dargethan.

mani falsam esse hanc accusationem ju-
dicabant, quod Joannes in celebri Con-
cilio suæ Partis Episcoporum hujus ne-
quidem mentionem fecisset; Innocen-
tius Papa indignas credidit, quibus re-
sponderet.

Post paucos dies, Cyriacus Episcopus
Synnadenensis in Phrygia Romam pervenit,
dicens, fugere se compulsus propter Edi-
ctum, quo illi, qui cum Theophilo, Arsa-
cio, & Porphyrio communicare detrecta-
rent, ab Episcopatu deponi, eorumque
Bona Fisco addici, jubebantur; nempe
Lege lata decima octava Nov. ann. 404.
cujus meminimus. Interim S. Chryso-
stomus sapius e loco sui Exilii ad S. Cy-
riacum litteras dederat, & de pertinaci-
ejus silentio querebatur; postea vero
scripsit, ut solatium suggereret. Haud diu
post Cyriaci adventum venit Eulysius
Episcopus Apamiensis in Bythinia, affe-
rens Epistolas ab Episcopis quindecim ex
Concilio S. Joannis, & a Sancto Sene Any-
sio Thessalonicensi. Episcopi quindecim
referebant, immane quantum urbs Con-
stantinopolitana affligeretur. Anysius
causam suam Ecclesiæ Romanæ judicio
commendabat. Et quæ Eulysius narra-
bat, iis, quæ Cyriacus attulerat, erant con-
sentanea. Post unius Mensis spatium,
Palladius Episcopus Helenopolitanus Ro-
mam delatus, nullas habebat epistolas;
dicebat,

Sæculum V.
A. C. 404.

Causa S. Jo-
annis Chry-
sostomi.

p. 26.

L. ult. Cod.
Th de his
qui sup.
Rel.

Chrysf. ep.
144. al. 202.
ep. 143.

Sæculum V. dicebat, coactum se Magistratum sum-
A. C. 404. ri cedere, & exhibebat exemplar Edicti
 in quo præcipiebatur, ut ædes omnium
 illorum, qui Episcopum, vel Clericum
 occultarent, aut quemcunque cum Jo-
 ne communicantem in domum suam

L. 37. C. Th. de Episc. Pall. p. 27. Sup. l. XX. §. 3. ciperent, Fisco adscriberentur. Nimi-
 rum hæc Lex est 28. Aug. anno 404. la-
 ta. Post Palladium Romam venerunt
 Germanus, & Cassianus, iidem illi, qui
 juvenes vitæ Monasticæ ad sueverant, &
 in itinere societate Monasteria Aegy-
 pti inviserant. Exinde S. Chrysostomum
 secuti, Germanus ab eo Presbyter, &
 Cassianus Diaconus fuerant ordinati. Ipse
 quoque dicendo vix erant, quantam
 hostium Ecclesia sua pateretur. Præterea
 exhibebant commentarium rerum præci-
 sarum, quas Studio Constantinopolis Præ-
 fecto, Eutychiano Prætorio Præfecto, Jo-
 anne Thesauri Custode, Eustathio Qua-
 store, & Tabellionibus, seu Notariis præ-
 sentibus tam aureas, quam argenteas, ve-
 stesque tradiderant, ne Episcopum Jo-
 nem calumniandi locus esset.

Interim Innocentius Papa ad S. Chry-
Ap. Sozom. VIII. c. 26. sostomum dedit epistolam consolatoriam,
 quam Cyriacus Diaconus detulit; exhor-
 tatur, ut bonæ suæ conscientiae testimo-
 nio nixus adversa fortiter toleret. Scri-
 psit in eundem sensum ad Clericos Con-
 stantinopolitanos, qui Joanni obediebant,
 nam

nam pars eorum Arsacium sequebatur. ^{Sæculum V.}
 Hoc nempe fuit responsum ad epistolas ^{A.C. 404.}
 eorum, quas ferentibus Germano, & Cas-
 siano acceperat; etiam mentionem facit,
 Episcopos Demetrium, Cyriacum, Euly-
 sium & Palladium jam tunc Romam ad-
 venisse. Insuper Innocentius Papa in
 hae Epistola Ecclesiæ Constantinopolita-
 næ mala deplorat, præsertim quod Epis-
 copus in Episcopi viventis, & innocentis,
 locum per contemptum Canonum fuerit
 intrusus; declarat, nescire se alios Cano-
 nes præter Nicenos. Canones autem ab
 Hæreticis procusos, secundum Conci-
 lium Sardicense, etiamsi aliunde rationi
 concordarent, esse rejiciendos. Tantis
 malis remedium dicit esse necessarium,
 Concilium Æcumenicum convocare,
 jamque diu antea sibi opinionem sedisse,
 esse congregandum. Interim quæ mu-
 tari non possint, patienter ferenda, &
 fiduciam in Deo ponendam. (*)

§. LI.

(*) Schon im vorhergehenden Spho ist der Herr
 Fleury dem Anonymus I. verdächtig, als wollte er
 die Auctorität der Päbste verkleinern, weil er sa-
 get: in der Folge des Briefes des Heil. Chryso-
 stomus an den Pabst Innocentius, sey die Rede
 nicht mehr an einen, sondern an mehrere Per-
 sonen gerichtet, ohne Zweifel, weil er glaubete,
 der Pabst würde ein Concilium zusammen be-
 rufen; und sehet zuletzt die Worte hinzu: es
 Hist. Eccles. Tom. V. Z wär

Sæculum V.
A.C. 404.

§. LI.

*S. Victricius, alique Galliarum
Episcopi.*

*Ep. 2. Innoc.
to. 2. Conc.
p. 1249.*

Sanctus Innocentius eodem a. 404. ad
Victricium Episcopum Rothomage-
sem dedit Epistolam Decretalem, ut ei
precibus annueret, quippe ille rogaverat
Papam, ut in diversis Disciplinæ articulis
indicaret Regulas, quas Ecclesia Roma-
na teneret. Innocentius Papa respon-
det, non ut nova quædam statueret, sed
ut antiquas Traditiones conservaret.
Epistola ejus Decretalis absolvitur quæ-

wäre eben so viel an den *Venerius* Bischof
Mayland, und an den *Chromatius* Bischof
Aquileja geschicket worden. Ich meine
mehr *Fleurius* handele hier, wie überall, als ein
aufrichtiger Geschichtschreiber, welche Eigenschaften
er an sich nicht hätte, wenn er nur dasjenige sagen
was zur Vertheidigung der Päpstlichen Auctorität
dient, und das übrige wegließ. Hier bezeugt
es den Anonymus, daß *Fleury* die kurze Anmerkung
hinzugesüget: also redete dieser Heil. Pabst. In
der Brüsseler Edition stehen diese Worte nicht, ich
glaube aber, daß sie in der Edition stehen, welche
der Anonymus vor sich gehabt. Er fraget: man
wo ziele diese Anmerkung hin? nämlich *Fleury*
meynet in einem Concilio werden die Irrungen am
besten abgethan, wie es von diesem Fall insonder-
heit der Heil. *Innocentius* selbst geglaubet hat.

tuordecim articulis, ab illis non abhor-
rentibus, qui in Decretali Siricii Papæ ad
Himerium data continentur. Plerique
de Ordinationibus, & Continentia Cle-
ricorum agunt. Dicit Pontifex, Matri-
monium ante Baptismum initum facere
bigamos, & ex consequenti, irregulares
illos, qui post Baptismum secundam ux-
orem duxerunt, quia per Baptismum pec-
cata quidem, sed non Matrimonium de-
letur. Rursus, Mulierem, quæ vivente
Marito alii nupsit, ad Pœnitentiam non
admitti nisi post unius, vel alterius mor-
tem; eundem rigorem observandum esse,
si Virgo, cui solemniter velum cum Bene-
dictione datum, spreto voto nupsit. (*)
Id est, isti casus illis accensebantur, in
quibus Ecclesia reos, Sacramentis priva-
tos, Dei Misericordiæ relinquebat. (**)

Z 2

Hæc

(*) Der Protestantische Uebersetzer hat hier eine
Nota hergesetzt, welche also anfänget: Der da-
malige Pabst Innocentius war ein überaus fluz-
ger Prälat. Das ist gut; so hätte dann der
Uebersetzer aus dieses überaus flugen Pabstes De-
cretali lernen sollen, daß er und die Catholische
Kirche schon damals nicht geglaubet habe, daß die
Gelübde der Jungfrauen nur gezwungene Enthäl-
tungen wären, mit welchen Gott nicht gedienet ist,
wie er in seinem Vorurtheil öfters hinschreibet.

(**) Es ist nicht so gewiß, ob Fleury hier unter
der Verweigerung der Heil. Sacramente, auch die
geheis

Sæculum V. Hæc Decretalis decimo quinto Kalendas
A. C. 404. Martii, Honorio & Aristenete Consulibus

c. II. id est, decimo quinto Febr. anno 404
data.

S. Victricium Papa noverat, ex illi
Paul. ep. 27. tempore, quo Romæ fuerat; tunc S. Paulinus
28. al. 18. speraverat, ipsum etiam Nolam ven-
37. turum, ut se inviseret, nam S. Victricium
olim Viennæ apud S. Martinum viderat
& singulari eum honore prosequeretur.

ep. 27.

Cum autem id solatii S. Paulino non ob-
tigisset, sed tantum ab eo accepisset epis-
tolam, dedit responsoriam, in qua præ-
primis ejus paupertatem Apostolicam lau-
dat. Romam postea pro more suo ad
Festum Apostolorum profectus, ibi Dis-
conum Paschasium Clericum Rothom-
gensis, S. Victricii Discipulum, & con-
nerum socium invenit, & quamvis in Gal-
liam

geheime Losprechung in der Ohrenbeicht mit be-
greife, oder ob er nur von der Reichung der heil.
Communion, und letzten Salbung müsse verho-
den werden. Dafern er aber der Meynung wäre,
man hätte jemal in der Kirche die Losprechung nach
der heimlichen Beicht einigen grossen Sündern ver-
saget, so verwerf ich seine Meynung, und stimme
dem Anonymus I. vollkommen bey, welcher an
diesem Orte in seiner Anmerkung weitläufig da-
von handelt. Es ist nicht wahrscheinlich, daß
man jemal einem Sünder im Todtbett, wenn er
die Losprechung mit reumüthigem Herzen verlun-
get, habe abschlagen können.

liam celeriter reverti percuperet, eum ^{Sæculum V.} tamen S. Paulinus Nolam secum perdu- ^{A.C. 404.}
xit, & satis diu ibi distinuit. Ipso refe- ^{Sup. l. XV.}
rente didicit S. Victricii in juventute ejus ^{S. 31.}
vitam, conversionem ad Fidem, Confessio-
nem, & quanta post susceptum Episcopatu-
tum gessisset; hic enim vir Evangelii lu-
cem usque ad Oceani littora invexerat,
atque converterat barbaras Morinorum,
& Nervianorum Nationes, quæ tunc for-
te illas terras, quas hodie Flandriam, &
Hannoniam, dicimus inhabitabant. S.
Victricius ubique Ecclesias, in quibus Lau-
des Divinæ cantabantur, & Monasteria
ædificaverat, Virgines etiam & viduas
instituerat. (*) Inter Episcopos Rotho-
mageneses octavus numeratur, & Ecclesia ^{Mart. Rom.}
ejus Memoriam septima Aug. colit. ^{7. Aug.}

Ex Epistolis S. Paulini multos alios ^{Ap. Greg.}
Galliarum Episcopos Sanctitate celebres ^{Turon.}
novimus. Nempe S. Delphinum Burde-
galensem, & S. Amandum ejus Successo-
rem, S. Aprum Tulensem, S. Florentium
Cadurcensem, & S. Alethium ejus Suc-
cessorem, S. Exuperium Tolosanum, S. S. Episcopi
Simplicianum Viennensem, S. Diogenia- ^{in Galliis.}
num Albygensem, S. Dynamium Inculis-
manum,

Z 3

(*) Die alten Heiligen haben in der Catholischen Kirche Klöster aufgerichtet für Personen beyderley Geschlechts; die Protestanten haben solche zer-
nichtet.

Sæculum V. manum, S. Venerandum Claromont-
 A. C. 404. num, S. Pelagium Petrocoriensen. S. Pa-
 linus ad nullum istorum plures, quam
 Sulpicium Severum dedit epistolas, quæ
 libri editi illustrem reddidere Parentem
 Gennad. Is sicut & S. Paulinus in Aquitania, &
 c. 19. creditur, Aginni natus erat. In flo-
 ætatis, uxorem habens, dives, & Flo-
 Paul. ep. I. quentiæ laude celebris, ad fidem conve-
 al. 5. sus est. S. Martini Turonensis deinde
 Discipulus vitam Magistri scripsit adhuc
 aura fruētis, & postea peculiaria aliquæ
 & obitum ejus in suis Dialogis, & episto-
 lis addidit. Inter Sulpicii opera præci-
 puum est Historia Sacra, divisa in duos
 Libros, in Compendio totam Religionis
 Seriem a Mundi exordio usque ad præ-
 ætatem, id est, usque ad annum J. C. 400.
 complexos. Presbyter fuit, & cum Episcopi-
 Pag. an. 400. copis, quos cognomines habuit, confu-
 n. 25. di non debet.

§. LII.

Concilium Taurinense.

To. 2. Conc. Sub illud tempus, Episcopis Galliarum
 p. 1155. id petentibus, celebratum est Con-
 cilium Taurinense, cujus epistolam Syno-
 dalem, octo Articulos continentem, ha-
 bemus. Primus respicit Proculum Episcopum
 Massiliensem, qui competere sibi
 jus affirmabat, ut tanquam Metropolitana
 Episcopis Secundæ Provinciæ Narbonen-
 sis

sis præfset, & ibi Episcopos ordinaret; ^{Sæculum V.}
 rationem postulationis reddebat, quod ^{A. C. 404.}
 ipsorum Ecclesiæ olim ad suam Dioccesin
 pertinuisent, aut saltem a se fuisse ordi-
 natos. Econtra illius Regionis Episcopi
 dicebant, non decere, ut sibi alterius Pro-
 vincię Episcopus præfset; & omnino
 Massilia Provinciæ Viennensis pars erat.
 Concilio visum, Bonæ Pacis conservandæ ^{v. Not. Sirm.}
 causa Proculo Primatum, quem petebat, ^{ibid. p. 1810.}
 esse concedendum, non tanquam Sedis Proculus
 suæ Prærogativam, sed tanquam Privi-
 legium ipsius ætati, & meritis debitum.
 Itaque, quamdiu viveret, illis præfset
 Episcopis, de quorum Ecclesiis constaret,
 ejus Diocesi aliquando fuisse subjectas,
 aut ipsos ex ejusdem Discipulorum nu-
 mero ad Episcopale munus gerendum fu-
 isse evocatos. Denique Episcopum Pro-
 culum omnes Patris loco habituros, quos
 ipse paterno affectu prosequeretur ut fi-
 lios. Multo jam tempore Proculum Epis-
 copali Dignitate fulsisse necesse est, cum ^{Sup. XVIII}
 jam anno 381. Concilio Aquilejensi ex ^{§. 10.}
 Galliis Delegatus interfuerit. Virum fu-
 isse Doctrina, & virtutibus insignem, S.
 Hieronymus testatum facit. At Concilii
 Taurinensis verba indicare videntur, ma-
 joris inter cæteros Auctoritatis plus æquo
 tenacem fuisse.

Arelatensis, & Viennensis Episcopi ^{c. 2.}
 de Primatu contendebant. Vienna erat

Z 4

anti-

Sæculum V. antiqua Metropolis, verum Arelate,
A. C. 404. Regno Constantini, qui urbi huic No-
vid. Not. men suum, & eximia Privilegia con-
Sirm. tulerat, inter Galliarum Civitates secun-
 dum locum tenere credebatur, nam pri-
 mum occupabat Trevirensis. Concilium
 Taurinense decrevit, ut ex ambobus Epis-
 copis ille, qui urbem suam esse Metropo-
 liticam probasset, Potestatem ordinandi
 haberet, attamen ad fovendam pacem
 ambobus liberum esset, ut quisque in sua
 Provincia vicinarum urbium Episcopos
 sibi subjiceret, & jure Metropolitico eo-
 rum Ecclesias visiteret.

c. 6. Felix Episcopus Trevirensis, ab Ibe-
Sup. XVIII cianis ordinatus, adhæserat eorum Com-
§. 56. munioni, quam Sanctioris vitæ Episcopi
 exemplum SS. Martini, & Ambrosii re-
 quentes rejiciebant. Illi Galliarum Epis-
 copi, qui cum Felice communicabant, ad
 Concilium Taurinense Delegatos mis-
 runt; Concilium vero declaravit, illos
 solum a Patribus ad Communionem ad-
 mittendos, qui Communioni Felicis re-
 nunciarent, secundum S. Ambrosii, & S.
 Siricii Papæ Epistolas, quæ Delegatis præ-
 sentibus lectæ sunt. Hæ litteræ hodie
 non supersunt. In hac Synodo etiam sta-
 tutum, ut Episcopi, qui illicite ordina-
 rentur, jure ordinandi in perpetuum priva-
 rentur. Alia Concilii Taurinensis Statu-
 ta ad causas privatas, vel veterum Cano-
 num

num confirmationem spectant. Ex alio Sæculum V. Scriptore scimus, Lazarum, postea a Pro- A. C. 404. culo Episcopum ordinatum, in hoc Con- Zosim. ep. 6. cilio tanquam calumniæ reum fuisse con- ad Afr. To. 2. demnatum, quod falso Episcopum Bricium Conc. pag. accusasset. Hunc S. Martini Successorem 1569. in Sede Turonensi fuisse credunt.

§. LIII.

Concilium Carthaginense.

Carthagine quoque Honorio sexto Con- Aug. ep. 185. sulatum gerente sexto Kalendas Julii, al. 50. ad Bo- id est, 26. Junii anno 404. convocata est nis. c. 7. Synodus. In ea decretum, ut Impera- v. ep. 93. ad toris Potentiam contra Donatistarum vim Vincent. n. 17. implorarent. Episcopi aliqui ex Senio- ribus, experientia edocti, quantæ utilita- tis Leges adversus Hæreticos essent, & quam multi ad conversionem excitaren- tur, suadebant, ut rogaretur Imperator, generatim prohibere, ne quis Donatista esset, mulcta omnibus imposita, qui istam Hæresin profiteri vellent. Alii Episcopi, de quorum numero erat S. Augustinus, aiebant, id solummodo petendum, ut ho- minum violentia coerceretur, Theodosii Lex, quæ decem librarum aurearum mul- ctam omnibus generatim Hæreticis injun- gebat, speciatim traheretur ad Donati- stas, qui Hæreticos se esse negabant, & non omnes huic pœnæ subjicerentur, sed illi

Z 5

illi

Sæculum V. illi solum, qui ob vim illatam a Catho-
 A. C. 404. cis deferrentur.

Consilium istorum, quod lenitas con-
 mendabat, sequi placuit. Theodorus,
 Ap. Dion. Evodius Episcopi cum mandatis ad Im-
 exig. c. 93. peratorem delegati. In his referebant Do-
 natistarum Prælatos juxta Decretum Con-
 cilio anni superioris per acta Ministrorum
 Municipaliū fuisse interpellatos, ut a
 amicū colloquium cum Catholicis con-
 dicerent; *sed causæ suæ diffidentes, addo-
 bant: & vix pauca respondere ausi, inmi-
 scere cæperunt. Aliquibus Episcopis, &
 Clericis exitium attulerunt, ut de Lincio
 taceamus. Aggressi sunt Ecclesias, nullas
 etiam occuparunt. Jam igitur Imperatoris
 est, Ecclesiæ Catholicæ securitatem præstare,
 & homines temerarios com-
 pescere, ne Fideles, quos pervertere ne-
 queunt, terrore illato immane quantum
 crucient. Furorem Circumcellionum, te-
 ties per Leges damnatorum, nemo ignorat;
 itaque in his rerum articulis arbitramur,
 licere nobis auxilium contra insolentes ex-
 flagitare, sicut Sanctus Paulus contra con-
 spirationem factiosorum etiam militarium
 virorum operam sibi exorandam existima-
 vit. Quapropter postulamus, ut Civita-
 tum Magistratus, & agrorum vicinorum
 Domini, bona Fide Ecclesiis Catholicis
 opem ferant. Imperatoris Theodosii Lex,
 de præstanda pœna decem Librarum auri
 contra*

Sup. XXX.
 §. 34. L. 29.
 C. Theod. de
 hæc.

contra Hæreticos ordinantes, vel ordina-
 tos, & Dominos ædium, in quibus conven-
 tacula agunt, confirmetur, & ad illos ex-
 tendatur, quos Catholici ab ipsis la-
 cessiti accusarent. Præterea in istis
 mandatis monebantur Delegati in hunc
 modum: id etiam petere debemus, ut Lex
 illa, qua Hæretici prohibentur quidquam
 Donatione, vel Testamento dare, vel ac-
 quirere contra eos, qui in Schismate Dona-
 tistarum permanebunt, executioni detur,
 non autem contra illos, qui bona fide se
 convertent, antequam eos Catholici in Ju-
 dicio persequantur.

Id quoque decretum; Concilii Nomi-
 ne ad Imperatores, & Optimatum præci-
 puos dandam esse epistolam, in qua signi-
 ficaretur, Delegatos ad Regiam mitti ex
 omnium voluntate; nihilominus satis fu-
 turum, si epistola ab Aurelio Episcopo
 Carthaginensi signaretur, ut omnis ab-
 rumperetur mora. Scribendum etiam
 ad Africæ Præfectos, & rogandos, ut,
 donec delegati redirent, officialibus ur-
 bium, & prædiorum Dominis operam
 jungere jussis, Ecclesiam Catholicam ju-
 varent. Tandem scribendum ad Epis-
 copum Romanum, aut Episcopum ur-
 bis, quamcunque Imperator iniisset, ut
 Delegatis favere vellent.

Sæculum V.
A. C. 404.

§. LIV.

Causa Spei, & Bonifacii.

Ep. 78. n. 23.

Conjecturæ locus est, S. Augustinum illa Carthagenensi commoratione dum Concilium ageretur, duas epistolas in causa Bonifacii Presbyteri scripsisse. Hic Presbyter juvenem, cui Spes erat nomen, Monasterii S. Augustini alumnum, infami crimine accusaverat contra Spes in Bonifacium crimen reprobaverat, dicens, ab ipsomet se fuisse ad fugitium sollicitatum. Cum nullæ essent probationes, hæc res diu S. Augustinum sollicitum tenuit, quod non suppetere alterutrum convincendi argumentum quamvis melior de Presbytero suspenderet opinio, & magis ipsi fidem haberet. Itaque mens erat, utrumque Dei iudicio relinquere, donec Spes, qui ipse erat suspectus, sua culpa aliam causam præberet, eum ex Monasterio expellendi. Ipse vero S. Augustinum urgere, ut se ad ordines Clericales promoveret, aut daret litteras, ut in alio loco ordinaretur, quod ut faceret, S. Augustinus ob suspicionem de eo conceptam adduci non potuit.

Tunc autem Spes vehementius instare, ut si sibi aditus ad ordinem Clericorum denegaretur, etiam Bonifacio Presbytero in gradu suo permanere non concederetur.

Con-

Consentiebat Bonifacius ne scandalum da- Sæculum V.
A.C. 404.
retur Fidelibus, si in vulgus spargeretur

causa, in qua innocentem se coram hominibus demonstrare non posset. S. Augustino aliud remedium occurrit; nempe ut inter ambos conveniret, Nolam ad S. Felicis Sepulchrum peregrinari. Hoc pactum litteris commissum. S. Augustinus sibi persuasum habebat, fore, ut Divina Justitia ad confessionem criminis reum adigeret. Prodigium simile Mediolani viderat; fur aliquis, cum Sanctorum Sepulchro, animo pejerandi, accessisset, cœlitus coactus fuerat furtum fateri. S. Felicis Sepulchrum, magno miraculorum, quæ ibi fiebant, numero erat celeberrimum; præterea S. Augustinus sciebat, se ex epistolis S. Paulini amici sui ibi habitantis, quid actum fuisset, longe certius, quam aliunde, experiturum. Bonifacio, & Spei, secreto, & nemine conscio illuc eundum erat. Imo Bonifacius non tulit litteras, ex quibus probare posset, se esse Presbyterum, ut ipse, & Adversarius æquali jure haberentur. S. Augustinus turpissimæ causæ scientiam, quæ scandalum paritura erat, suæ Ecclesiæ Fidelibus subtrahere conabatur.

Nihilominus res hæc in vulgus emanavit, & fuerunt, qui peterent, ut Bonifacii nomen ex Presbyterorum Catalo-

Sæculum V. go demeretur. S. Augustinus præ
 A.C. 404. de hoc scandalo ad Felicem, & Hila-

Ep. 77. al. facii ex Indice Presbyterorum tollere,
 136. quem nullius criminis convictum haberet, & innocentem esse non dubitaret.

Hanc litem coram Divino Tribunali pendere, cujus sententiam antevertere in injuria nemo posset, sicut in Judicio Seculari, si appellatum fuerit, Judex inferior nihil ultra movere auderet.

Ep. 76. Tum ad suos Clericos, & populum dedit epistolam affectu tenerrimo, & Charitate abundantem, ut imbecillos animos contra hoc scandalum firmaret.

n. 4. sentit etiam ipsorum desiderio, ut Nomen facii ex Tabula deleatur, quæ in Ecclesia prælegi solebat, ne Infidelibus

n. 3. esset offendiculo. In hac epistola dicitur quamvis Deus ubique sit, atque in Spiritu & veritate adorari debeat, nostrum tamen non esse, altitudinem consiliorum

n. 8. ejus scrutari, & quærere, cur in hoc potius

(*) Notandum tamen, in Judicio Seculari, si forum fuit competens, non prius licere appellare a Judice inferiore ad Superiorem, quam Sententia lata fuerit. Maxima certe fuit S. Augustini in S. Felicis Intercessionem fiducia, & insolitum sperabat prodigium,

tius, quam in alio loco miracula patret? Sæculum V.
A.C. 404.

Populum suum reprehendit, quod Donatistis ob lapsum duorum Diaconorum, qui ab ipsis ad Catholicos transierant, insultaret. *Nibil aliud, inquit, ipsis exprobrems, quam quod Catholici non sint, ne ipsos imitari videamur, dum insimulationes plerumque falsas contra Ecclesiam spargunt.* Deum S. Augustinus testatur; sicut nullos meliores viros invenisset, quam qui sub Monasticæ Disciplinæ jugo protecissent, ita etiam illis, qui in Monasteriis lapsi essent, nullos peiores.

n. 9.

§. LV.

S. Augustini cum Felice Colloquium.

Sub finem hujus anni S. Augustinus in publico colloquio Felicem Manichæum erroris convicit. Is ex numero eorum, quos Electos, & Doctores vocabant, Hipponem venerat, ut Hæresis suæ venenum civibus propinaret. Etsi Litterarum humanarum rudis, nihilominus Fortunato astutior erat, quem S. Augustinus anno 392. superaverat. Post primum congressum, in quo Felix jactavit se, quod veritatem Librorum Manetis defendere posset, ventum ad Colloquium publicum in Ecclesia Hipponensi. Super sunt nobis Acta a Notariis scripta, septimo

II. Retract.

c. 8.

Poss. vit.

c. 16.

Sup. XIX.

§. 39.

m.

Sæculum V.
A.C. 404.

mo Idus Dec. Honorio sexto Consule, est, septima die Dec. anno 404. data. Primum S. Augustinus manu tenens Manetis epistolam, cui a Fundamentum nomen dederant, ostendit Felici. Is Manetis opus cognovit, & ipsemet legitur, ubi Manes se Apostolum Jesu Christi dicebat. Tum S. Augustinus: *quod argumentum nobis affers, quare Manes iste Apostolus sit? hic enim in Evangelio nusquam occurrit. Illum, qui locum Judæ ordinatus est, nempe Matthiam, novimus, eumque, qui postea vocatus a voce Domini vocatus est, nempe Paulum, scimus.* Felix dixit: *probrum tibi, Sanctitas tua! quomodo Jesus Christus promissum mittendi Spiritum compleverit!* S. Augustinus hanc promissionem ex Evangelio S. Lucæ recitavit, Luc. 24, 36. *simillimam, quæ apud S. Joannem legitur, & quam Felix citaverat; tum initium Actuum Apostolorum, & Spiritus Adventum legit.* Felix reposuit: *cum dicas, Apostolos Spiritum S. accepisse, producas eorum aliquem, qui me id ipsum doceat, quod Manes docuit, aut qui ejus doctrinam destruat!* S. Augustinus dixit: *Apostoli e Mundo rapti sunt, antequam Manetis error nasceretur, ideo talia ab ipsis scripta non reperimus, ubi nominatim contra eum disputent. Verum tamen prælegam tibi, quæ S. Paulus Apostolus de*

Homi

Hominibus vobis perquam similibus præ-
dixit; tum arrepta epistola ad Timo-
theum illum locum legit, ubi dicit; *in*
novissimis temporibus quosdam a Fide dis-
cessuros, attendentes Spiritibus erroris,
prohibentium nubere, & abstinere a cibis,
quos Deus creavit, ad percipiendum cum
Gratiarum Actione. Instabat deinde
perculso, an crederet omnem escam,
nutriendo homini aptam, esse mundam
& Matrimonium esse licitum?

Cum ad hæc respondere debuisset
Felix, ad alia digressus dixit: *affirmatis*
S. Spiritum venisse in Paulum; ipse ta-
men in alia epistola dicit, cognitiones no-
stras esse imperfectas, & postquam vene-
rit, quod perfectum est, evacuandum esse,
quod ex parte est. Venit Manes, & do-
cuit nos initium, medium, & finem. Do-
cuit nos, quomodo Mundus formatus fue-
rit, Diei, Noctisque causas, Solis, & Lu-
næ cursum; quia vero hæc nec ex Libris
Pauli, nec aliorum Apostolorum haurire
potuit, credimus, ipsum esse Paracletum.
S. Augustinus respondit: in Evangelio
non legimus, Jesum Christum dixisse:
mitto vobis Paracletum, qui vos cursum
Solis, & Lunæ docebit; Christianos enim
volebat efficere, non Mathematicos, suffi-
cit hominibus, si de his rebus ad humanæ
vitæ necessitatem ea sciant, quæ in scholis
discunt. Aut si hæc non sufficiant, quæ-

Hist. Eccles. Tom. V.

Aa

rø

Sæculum V.

A. C. 404.

I. Tim. 4, 1.

c. 9.

I. Cor. 13, 9.

S. Augustini
Colloquium
cum Mani-
chæo.

c. 10.

Sæculum V. ro ex te, quot in Firmamento stella
 A. C. 404. deant, & hoc me docere teneberis, tu,

dicis, Manichæos hæc omnia a Spiritu
 fuisse edoctos. Interim vero dum stel-
 rum numerum edixeris, explicabo tibi
 quæ S. Paulus de modo imperfecto nostri
 cognitionis scripserit. Loquitur de ho-
 jus vitæ statu, utque hoc demonstretur
 audi, quid dicat: modo videmus quasi
 speculo, & in ænigmate, tunc vero
 1. Cor. 12, 12. debimus facie ad faciem. Edic jam tibi
 qui dicis, Apostolum his verbis Manichæos
 tempora prædixisse, edic! an nunc vide-
 tis Deum facie ad faciem?

Dixit Felix: non eæ mihi sunt vires
 ut Potentiæ possim resistere. Sublimis
 6. 12. Episcopalis gradus. Sed & Legibus Im-
 peratorum quomodo resistam? rogatus
 ut summam me doceres, quid sit veritas.
 S. Augustinus, postquam paucis
 verbis omnia hæc dicta complexus
 esset, & ostendisset, Felicem sibi respon-
 dere non potuisse, subjunxit: Dixisti
 te Auctoritatem Episcopalem pertimescere,
 cum tamen videas nos animo tranquillo
 disputare. Populus hic nullam tibi
 vim infert, nulla est timoris causa, placide
 auscultat, ut Christianos decet. Dixisti,
 Leges Imperatorum tibi timorem in-
 cutere. Vir, quem Spiritus S. reple-
 ret, nihil timeret, dum veram Fidem
 defen-

defendit. Felix dixit: *etiam Apostoli timebant.* Timuerunt, respondit S. Augustinus: *eo usque solum, ut se occultarent, si autem capti interrogarentur, nunquam recusarunt Fidem suam manifestare.* Heri Libellum supplicem Civitatis Curatori tradidisti, clamans, velle te unacum libris tuis concremari, si in illis quidquam mali inveniretur. Audacter Legum Auctoritatem implorabas. Hodie veritatem fugis vecors!

Tum Felix petiit, ut opera Manetis, quinque Scriptores, de quibus die præcedente locutus fuerat, & speciatim Liber, quem Thesaurum appellabant, sibi afferrentur. S. Augustinus dicebat sufficere, si examinaretur Epistola de Fundamento, quæ inter illos quinque libros censebatur, & Lectionem profecutus, ad illa verba pervenit: *Regna ejus supra terram lucidam, & beatam fundata sunt, ita ut nunquam moveri, aut concuti possint.* Ad hæc S. Augustinus ex eo quæsit, an Deus hanc terram produxisset, an eam genuisset, vel ipsi esset coæterna. Postquam diu tergiversatus est, Felix dixit, hanc Terram non esse factam, nec genitam, sed Deo coæternam, & tria dari ejusdem Substantiæ, Patrem ingenitum, terram ingenitam, & aerem ingenitum. Deinde S. Augustinus statim hæc verba legit: *At Pater Beatissi-*

Sæculum V.
A.C. 404.

c. 14.

Somnia
Manichæorum.

c. 17.

c. 18.

Aa 2

mæ c. 19.

Sæculum V. *mæ Lucis sciens, ex tenebris magnam co-*
A.C. 404. *oriri Seditionem, quæ Sanctis suis Sæculi*

*perniciem minaretur, nisi præcellente
 opponeret Potestatem, quæ Nationem
 nebrarum vinceret, eaque exterminat.
 Lucis Incolis perpetuam pacem asserere.
 Ad hæc S. Augustinus: Quomodo hæc
 tenebrarum Natio nocere Deo poterat,
 quo Manes paulo ante dixit, Regna
 tam solide esse fundata, ut nulla vi mo-
 ri, aut concuti possent? Felix dixit:
 Deo nihil opponitur, quare Iesus Chri-
 stus missus est, ut nos a vinculis mor-
 ti liberaret? quare baptizati sumus? et
 bono Eucharistia, & Religio Christi-
 ana servit? S. Augustinus respondit:
 Iesus Christus venit, & nos a peccatis
 nostris liberavit, quia ex Dei Substantia
 non sumus generati, sed Verbo ejus facti.
 Magna vero est diversitas inter ea, quæ
 ex Dei Substantia nata sunt, & quæ Deus
 creavit. Omnia quæ fecit, sunt mutatio-
 ni obnoxia, Deus autem est immutabilis,
 qui opus cum Opifice suo paræ conditio-
 nis esse non potest. Tu vero, qui modo
 dixisti, Patrem genuisse filios Lucis, æ-
 rem, & Terram, hos Filios unius cum
 Patre esse Substantiæ, & omnia æqualia,
 jam dicas mihi! quomodo natio tenebra-
 rum Substantiæ huic incorruptibili nocere
 potuisset?*

Felix

Felix dixit: *moram peto, ut possim* Sæculum V.
A.C. 404.
respondere. S. Augustinus: *quamdiu?*
num crastina dies sufficiet? Felix: *da mi-*
hi tres dies nempe hodiernam, crastinam,
& sequentem, seu postridie Dominicæ,
quæ erit vigilia Idus Dec. S. Augusti-
 nus hanc moram concessit. Verum ad-
 jecit: *si die præfixa respondere non pos-*
sis, quid inde fiet? Felix: *tunc victum*
me confitebor. S. Augustinus: *si autem*
fugias? Felix: *si fugio mendacii me ar-*
guat hæc Civitas, & quævis alia, atque
Legis meæ contemptorem credat! San-
 ctus Augustinus: *dic potius! si fugio,*
omnes mea pace credant, me Anathema di-
xisse Maneti. Felix: *istud dicere non*
possum. Sanctus Augustinus: *dic ergo*
candide, quod fugiturus sis, nemo te disti-
net. Promisit Felix, se non fugiturum,
 & se ipsum in custodiam alicujus ex au-
 ditoribus, cui nomen Bonifacius, tradi-
 dit. Hæc prima Colloquii Die acta.

§. LVI.

Dies Secunda.

Constituta die, 12. Decemb. anno 404.
 omnes ad Ecclesiam redierunt. Cum
 Sanctus Augustinus Statum Quæstionis
 reduxisset, Felix inquit, non potuisse se
 ad certamen præparare, quod ipsi libri sui

A a 3

non

Sæculum V. non fuissent redditi. Sanctus Augustinus: *an tot dierum mora tibi opus fu-
ut hoc frigidum responderes. Dilan-*
nem petieras, non tuos libros. Fel-
modo peto, reddantur mihi! sic post
dum veniam ad certamen, & si viderem
quidquid de me decreveritis, subibo. Sanctus Augustinus: *nemo non videt, mihi*
habere te, quod respondeas. Quia tuos
libros tuos a me petis, qui sub Sigillo pu-
blico servantur, recipe eos, edic, quæ
nam ex iis excerpere velis, ut modo in-
ciamus, & respondeas. Felix epistola ad
Fundamento adhæsit. Sanctus Augustinus
jam semel allatam objectionem re-
tiit, dicens: *si adoratis Deum incor-*
ruptibilem, quid nocere potuit natio illa,
ipsi adversam fingitis? si nihil ei re-
re potuit, nulla fuit causa, cur aliquis
sui ipsius partem cum Natura Dæmonum
commisceret. Felix, ut Manetem purga-
ret, ex Evangelio, & ex S. Paulo pro-
bare nitebatur, duas existere Naturas
unam bonam, & alteram malam. Ad hoc
S. Augustinus respondit; omnia, quæ sunt
natura subsistunt, sive visibilia, sive invisibilia
esse opera Dei, & omne malum a libero
arbitrio proficisci, quod non solum
ex Sacra Scriptura, sed etiam ex ipsis
Manichæorum libris, ex Thesauro, &
Leutii Actis Apostolorum Apocryphis, de-
mon-

monstravit. Conclusio dicentis hæc fuit: Sæculum V.
Deus, quem vobismet ipsis commenti estis, A.C. 404.
& extra cerebrum vestrum non habet lo-
cum, sui ipsius aliquam portionem alteri
infeliciter miscet, eam modo pudendo pur-
gat, & crudeliter damnat. Rursus, si-
 cut antea in Collatione cum Fortunato, *Sup. XIX.*
 S. Augustinus ostendit, secundum Ma-
 nichæorum Doctrinam nec peccatum
 dari, nec in puniendo justitiam; cete-
 rum bene distinguenda esse, quæ Dei
 sunt, & ab ejus substantia procedunt,
 id est, Filius Dei, & quæ a Deo ex ni-
 hilo, tanquam opera ejus creata sunt. *c. 8.*
c. 15. Et.

Tandem post recoctam sæpe anti-
 quam crambem Felix dixit: *Edic, quid*
me vis facere? Sanctus Augustinus: vo-
 lo, ut *Manetem immanis Blasphemiae Au-*
ctorem anathematizes, sincere autem, &
libere, nam nemo te cogit. Felix: Tu
 prior eum damna; sequar. S. Augusti-
 nus: imo mea manu damnationem scribo,
 peto enim, ut & tu scribas. Felix: et-
 iam *Manetis Spiritum, qui hæc locutus*
est, damna. Sanctus Augustinus, ar-
 reptæ charta, scripsit hæc verba: *Ego*
Augustinus Ecclesiæ Catholicæ Episcopus
jam olim anathematizavi Manetem, ejus
Doctrinam, & Spiritum, qui per os ejus
Blasphemias execrables protulit, erat

Aa 4

enim

Sæculum V. *enim Spiritus Seductor, non veritatis,*
 A. C. 404. *erroris abominabilis, & modo iterum*
Manetem, & ipsius Spiritum erroris an-
thematizo. Tum chartam Felici por-
 xit, qui etiam scripsit verba sequen-
 tia; *Ego Felix, qui in Manetem crea-*
di, jam anathematizo eum, Doctrinam
ejus, & Spiritum, qui in ipso fuit, &
ductorem, qui dixit, Deum sui ipsius po-
tionem cum Natione tenebrarum misce-
re, eamque modo erubescendo libera-
dum suas virtutes in fæminas mutare
contra Dæmones masculos, rursusque
mares contra Dæmones fæminas, &
postea hujus Partis sui ipsius Reliquia
Globo tenebrarum æterno alligavit.
omnia aliasque Manetis Blasphemias
an-
thematizo. Tum S. Augustinus, &
Felix actis subscribere.

§. LVII.

Opera alia contra Manichæos.

Sanctus Augustinus haud diu postea
 II. *Retract.* *Tractatum de Natura Boni contra*
 c. 9. *Manichæos scripsit, in quo ostendit*
Deum esse Supremum Bonum, & Natu-
ra immobilem; omnem aliam Naturam
sive Spiritualem, sive Corpoream Deo
originem suam debere. Res omnes sua
natura bonas esse. Quid sit malum, &
unde

unde ortum trahat. Quam innumera ^{Sæculum V.} mala Manichæi suis commentis Naturæ ^{A.C. 404.} Boni, & vicissim bona Naturæ Mali immiscerent. Duos Textus ex Manete refert, unum ex Libro VII. quem The- ^{c. 44. 45.} saurum appellabant, alterum ex Epistola fundamentali, ex quibus manifeste cognoscitur fons abominationum, quarum Manichæi accusabantur, & non nunquam convincebantur. Quippe credebant, Partes Substantiæ Lucis cum Partibus Substantiæ tenebrarum per Generationem commisceri, easque rursus separari, cum ipsorum Electi corpora, in quibus hæc commixtio facta erat, man- ^{II. Retract.} ducarent. (*) Manichæorum aliquis, ^{c. 10.} nomine Secundinus, quem S. Augusti- ^{Ap. Aug.} nus ne quidem de facie noverat, datis ^{to. 8. p. 519.} ad eum litteris, sinceræ amicitiae, & magnæ Reverentiæ testibus, querebatur, quod editis Libris Manetis Doctrinam oppugnaret, & hortabatur, ut agnitæ veritati manus daret; is etenim persuasum sibi habebat, S. Augustinum nihil aliud quam timorem Legum Civilium, & honoris hujus Sæculi cupiditatem ad rejiciendam Manetis Doctrinam impulisse. Huic S. Augustinus re-

A a 5 spon-

(*) Manichæorum Secta nulla turpior, quæ Mahometanorum insaniam longe superat.

Sæculum V. spondit edito opusculo, quod ipse
A. C. 404.

ctor sine dubitatione præstantius om-
 bus cœteris, contra hanc Hæresin a-
 editis, judicabat. In eo S. Augustinus
 explicat causas, quibus permotus fu-
 rit, ut a Manichæorum impietate re-
 deret, & ex ipsa Secundini epistola
 gumenta ad eam refellendam elicit.
 argumentum, quod ipsi ex numero
 fillo sumebant, respondet, quamvis
 lorum numerus major esset, tamen
 ro committi magna crimina. Itaque
 c. 26. subjungit, timete, ne ideo paucos Ma-
 nichæos invenire sit, nam & paucitatem
 vestram jactatis, quod hominum
 que immanem impietatem abominan-
 tur.

Sub idem tempus S. Augustinus scrip-
 psit opus, quod nobis hodie non super-
 est, contra Catholicum, nomine Hila-
 rum, qui Tribunitiæ Dignitatis fuerat,
 & in Clericos irritatus, vehementissime
 invehebatur in illum morem, qui tunc
 Carthagine inducebatur, ut ad Alterum
 Psalmi sive ante Oblationem, sive duran-
 te Communionem decantarentur. Hodie
 Psalmorum Antiphonæ tantum canun-
 nuntur.

